

**Institutul pentru Studierea Problemelor
Minorităților Naționale
Cluj-Napoca**

Nr. inreg. 670 din 14.12.2012

APROBAT,

HORVÁTH ISTVÁN
președinte

**Raport de activitate
2012**

Cuprins

Cap. I. Despre noi	4
Scopuri.....	4
Atribuții principale	4
Membri	6
Cap. II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare.....	7
1. Proiecte inițiate de către Consiliul Științific.....	7
2. Alte proiecte ale CSAC și proiecte individuale.....	11
Cap. III. Centrul de Documentare.....	31
1. Proiecte inițiate de către CDM	31
2. Fondul de documente al CDM.....	40
3. Promovarea CDM.....	41
4. Editura ISPMN	43
Cap. IV. Publicații.....	49
1. Cărți de autor, editori (în afara Editurii ISPMN).....	49
2. Articole	49
a. În reviste	49
b. În carte colectivă.....	52
c. Publicații ale cercetătorilor, respectiv ale ISPMN, în format electronic	55
Cap. V. Evenimente organizate și coorganizate de către ISPMN.....	59
1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, lansări de carte etc.....	59
2. Seminarii, workshop-uri	62
Cap. VI. Participare la evenimente organizate de către alte instituții	64
1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale	64
2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde etc. internaționale.....	74
Cap. VII. Prezență în mass-media	83
Cap. VIII. Raport financiar 2012.....	87

Cap. I. Despre noi

Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca, s-a înființat prin Ordonanța Guvernului 121/2000 aprobată prin Legea 396/2001.

Scopuri

- studierea și cercetarea inter și pluridisciplinară a păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, aspectelor sociologice, istorice, culturale, lingvistice, religioase sau de altă natură ale minorităților naționale și ale altor comunități etnice din România;
- asigurarea unei mai bune cunoașteri de către instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale și cetățenii români a problematicii drepturilor minorităților naționale, a modului în care comunitățile minorităților își păstrează, își dezvoltă și își exprimă identitatea etnică, culturală, lingvistică și religioasă, precum și a modului în care aceste drepturi sunt garantate în alte țări;
- informarea opiniei publice din țară și din străinătate în legătură cu modalitățile practice prin care drepturile minorităților naționale sunt asigurate și respectate în România.

Atribuții principale

- elaborează, coordonează, efectuează și contractează studii, analize și cercetări inter și pluridisciplinare, fundamentale, respectiv aplicate, privind diferitele aspecte ale păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale și al altor comunități etnice constituite în urma unor procese migraționale recente;
- organizează și realizează programe în parteneriat cu instituții și organisme naționale și internaționale;
- elaborează, tipărește și difuzează în țară și în străinătate publicații, rapoarte de informare, precum și alte materiale cu caracter științific;
- asigură participarea personalului Institutului la acțiuni cu caracter științific și cultural, la reuniuni, precum și la alte acțiuni, având ca scop protejarea drepturilor cetățenilor aparținând minorităților naționale;
- inițiază și organizează seminarii, colocvii, dezbateri, simpozioane, mese rotunde și alte acțiuni pe tema păstrării, dezvoltării și exprimării identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale;
- organizează vizite de documentare și schimburi de experiență în țară și în străinătate în scopul cunoașterii experienței altor sisteme de protecție a drepturilor cetățenești aparținând minorităților naționale.

Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale funcționează în conformitate cu organigrama aprobată prin H.G.893/2007.

Astfel, Institutul este condus de către un președinte, ajutat de un vicepreședinte. Președintele conduce activitatea Institutului și îl reprezintă în raport cu Guvernul, cu ministerele și alte autorități ale administrației publice, cu organizații, precum și în raporturile cu persoane fizice și juridice, din țară și din străinătate. Vicepreședintele este înlocuitorul de drept al președintelui și exercită atribuții delegate de către acesta. În activitatea sa, președintele este ajutat de un Consiliu Științific consultativ format din 5 cercetători din cadrul Institutului, care acordă asistență președintelui în exercitarea atribuțiilor sale.

În cadrul institutului funcționează următoarele **servicii și compartimente** care sunt în subordinea directă a președintelui:

- Serviciul economic, contencios și administrativ;
- Compartimentul audit;
- Compartimentul de studii, analize și cercetare;
- Centrul de documentare.

Site-ul Institutului poate fi accesat la adresa de web <http://ispmn.gov.ro/>.

Membri

Președinte

István Horváth

Vicepreședinte

Estera Roxana Hetea

Consiliul științific

Tamás Kiss, secretar științific

László Fosztó, membru

Iulia-Elena Hossu, membru

Horațiu-Iuliu Kozák, membru

Katalin Vitos, membru

Compartimentul de studii, analiză și cercetare

Remus Gabriel Anghel, cercetător

László Fosztó, cercetător

Attila Gidó, cercetător

Albert Zsolt Jakab, cercetător

Tamás Kiss, cercetător

Csongor Könczei, cercetător

Horațiu-Iuliu Kozák, cercetător

Crăciun Ioan Lăcătuș, cercetător

Lehel Peti, cercetător

István Gergő Székely, cercetător

Stefânia Adriana Toma, cercetător

Ilka Veress, cercetător

Centrul de documentare

Grigore Barna, cercetător (până la data de 09.05.2012)

Zsuzsa Bokor, cercetător

Iulia-Elena Hossu, cercetător

Ágnes Kiss, cercetător (de la 11.09.2012)

Zsuzsa Plainer, cercetător

Péter Virginás, cercetător documentarist

Katalin Vitos, cercetător

Serviciul economic, contencios și administrativ

Erika Ágoston Palkó, șef serviciu/economist

Robert Bandi, expert achiziții

Andrea Bogdan, consilier juridic

Petru Kállay, economist

Magdolna Mohácsék, consilier juridic

Claudia Carolina Sebesi, expert PR și secretariat

Ibolya Soós, contabil

Cap. II. Compartimentul de studii, analiză și cercetare

1. Proiecte inițiate de către Consiliul Științific

Titlul proiectului: *Potențialul turistic al județelor Harghita, Covasna și Mureș / Székelyföldi turizmus*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: ianuarie-decembrie 2012

Coordonatori de proiect: Grigore Barna, Tamás Kiss

Tema proiectului: Analiza potențialului turistic al județelor Harghita, Covasna și Mureș.

Scopul proiectului: Editare volum, diseminare rezultate.

Antecedente proiectului: Volumul editat se bazează pe rezultatele cercetării privind potențialului turistic al județelor Harghita, Covasna și Mureș realizată de ISPMN în perioada 2010-2011.

Rezultatele proiectului:

- microconferință la Miercurea Ciuc în luna iunie;
- volum în curs de editare (manuscris predat).

Titlul proiectului: *Analiza rezultatelor și a contextului recensământului din 2011 - perspectiva relațiilor etnice*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: februarie-mai 2012

Coordonator de proiect: Tamás Kiss

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Grigore Barna

Cercetători exteriori participanți în proiect: Attila Deák

Tema proiectului:

- analiza rezultatelor recensământului privind evoluția demografică a comunităților etnice din România;
- analiza tendințelor demografice (fertilitate, mortalitate, migrație, asimilare) pe etnii între 2002-2011.

Scopul proiectului: cunoașterea adecvată a tendințelor demografice din perioada 2002-2011, respectiv a perspectivelor demografice ale minorităților din România.

Antecedente proiectului: cercetările etno-demografice din ISPMN.

Descrierea metodologică:

- 1) A fost creat o bază de date cu:
 - a. rezultatele recensămintelor 1992, 2002, 2011 la nivel de comune;
 - b. mișcarea naturală a populației din aceste comune.
- 2) Această bază de date a fost utilizată pentru a analiza tendințele demografice pe etnii între 2002-2011.

Rezultatele proiectului:

- bază de date privind evoluția populației între 1992-2011 pe etnii (nivel de comună);

- *publicații* - working paper pe tematica evoluției demografice a populației maghiare;
- *conferințe* - 1 microconferință.

Titlul proiectului : *Peisaj lingvistic în sfera afacerilor*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: ianuarie-septembrie 2012

Coordonator de proiect: István Horváth

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ilka Veress

Tema: inventarierea politicilor lingvistice ale diferitelor rețele de magazine.

Scopul: Întrebarea centrală a proiectului a fost dacă diferitele rețele de magazine au o politică lingvistică specială în zonele în care, pe baza proporției vorbitorilor de limbi minoritare, aceasta ar fi indicată. Existența sau lipsa acestei politici lingvistice trebuie surprinsă prin asigurarea publicității limbilor minoritare în zona magazinului.

Descrierea metodologică: Munca de teren a constat în verificarea existenței sau a lipsei folosirii altor limbi precum și cea oficială în zona magazinelor selectate în diferitele localități, pe baza unui chestionar special elaborat. Observația a fost completată cu fotografii despre inscripțiile existente și cu materiale publicitare adunate de la magazinele respective.

Rezultate:

- 74 de chestionare completate în 23 de locații;
- bază de date în format SPSS;
- materiale vizuale în format electronic.

Titlul proiectului : *Etnobarometru 2012*

Perioada: ianuarie-iunie 2012

Coordonator de proiect: István Horváth

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Tamás Kiss, Grigore Barna, Ilka Veress, István Gergő Székely

Participanți externi: Marius Lazăr, Irina Culic

Tema proiectului: Relațiile interetnice și cultură politică în România

Scopul proiectului:

Proiectul are două scopuri majore:

- cercetarea proceselor de identificare etnică, a relațiilor interetnice, a toleranței față de alte etnii;
- identificarea diferențelor în cultura politică și participarea civică a celor două populații anchetate (populația adultă a României și maghiarii din România).

Antecedentele proiectului:

- privind **relațiile interetnice** **antecedentele** se constituie prin 7 anchete realizate între 1997 și 2009 de CCRIT, MMT și IMAS, pe eșantioane ce asigurau reprezentativitate pentru populația română și maghiară (cercetările din 1997, 2000, 2001, 2002 și 2008) și reprezentativitate pentru populația de români și romi (în 2001 și 2002 și 2009, cercetări MMT și IMAS). Anchetele operate de MMT în 2001 și 2002 sunt singurele cu reprezentativitate pentru români, maghiari și romi în mod simultan;
- privind participarea și cultura politică, proiectul se integrează în cadrul cercetării mai ample a comportamentului electoral și politic al minorităților, inițiat de ISPMN în 2011.

Proiectul a avut următoarele faze:

- pregătirea unei anchete sociologice (elaborarea chestionarului, eșantionului, pregătirea materialelor necesare pentru operatori de teren) a avut loc în perioada ianuarie – iunie 2012;
- derularea anchetei (constă în coordonarea operatorilor de teren) și introducerea datelor în programul statistic SPSS a avut loc în iulie 2012;
- prelucrarea datelor și elaborarea raportului de cercetare, privind cele două teme majore de cercetare este în curs de procesare.

Descrierea metodologică: ancheta sociologică a fost elaborată pe două eșantioane reprezentative pentru populația maghiară din Transilvania (1200 persoane) și pe cea a României (1600 persoane).

Rezultatele proiectului: bază de date, rapoarte tematice în curs de procesare.

Titlul proiectului: *Etosul și strategiile discursive ale elitei minoritare maghiare înainte de 1989 – Discursuri, strategii, tendințe*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: ianuarie-martie 2012

Coordonatori de proiect: Nándor Bárdi (Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Budapesta), József Lőrincz (Fundăția Jakabffy Elemér, Cluj-Napoca)

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Tamás Kiss, Attila Gidó

Cercetători externi participanți în proiect: József D. Lőrincz, Nándor Bárdi, Stefano Bottoni, Attila Hunyadi, József Gagy, Gábor Egry, Kata Ágnes Miklós, Lóránt László, Sándor Oláh, Stefan Gaucik, Ágnes Horváth, Tamás Gusztáv Filep, István Papp

Instituții partenere: Etnikai-Nemzeti Kisebbségkutató Intézet (Budapesta), Fundăția „Jakabffy Elemér” (Cluj-Napoca)

Tema proiectului: analiză de discurs

Scopul proiectului: Realizarea unui volum de studii: analiză de discurs pe baza literaturii de memorialistică minoritară (accentul fiind pe cea maghiară) – autobiografii, jurnale, memorii publicate și manuscrise. Analiza se concentrează mai ales pe modul în care percep membrii elitei minoritare activitatea lor desfășurată în folosul comunității lor naționale.

Rezultate: Volum de studii în lb. maghiară cu titlul „*A népszolgálat. A közösségi elkötelezettség modelljei a magyar kisebbségek történetében*” [Slujirea poporului. Etosul și strategiile discursive ale elitei minoritare maghiare]. Editori carte: Nándor Bárdi, Filep Gusztáv Tamás, József D. Lőrincz – volum în curs de apariție.

Titlul proiectului: *Comportamentul electoratului minoritar în perspectivă comparativă (partide etnice din Europa de Est)*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: februarie-decembrie 2012

Coordonatori de proiect: Grigore Barna, Tamás Kiss

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Tamás Kiss, Grigore Barna, István Gergő Székely

Tema proiectului: analiza comportamentului electoral al minorităților naționale din România, atât din perspectiva rezultatelor alegerilor din perioada 1990-2012, cât și prin analiza secundară a anchetelor sociologice realizate în perioada de după 2000 (aceasta din urmă este posibilă doar în cazul minorității maghiare, deoarece pentru celelalte minorități nu există și nu sunt fezabile sondaje reprezentative).

Scopul proiectului:

- sistematizarea rezultatelor oficiale ale alegerilor la nivel de comune și prezentarea lor într-o bază de date unificată;
- analiza statistică a rezultatelor alegerilor;
- sistematizarea și analiza secundară a bazelor de date, a sondajelor de opinie privind electoratul maghiar.

Antecedentele proiectului: Proiectul reprezintă continuarea unui proiectul început în 2011, care și-a propus crearea unei baze de date la nivel de comune cu rezultatele alegerilor din România din perioada de după 1990 și a anchetelor sociologice realizate după 2010. În anul 2011 s-a realizat o bază de date cu rezultatele alegerilor parlamentare din perioada 1996-2008, a celor prezidențiale dintre 1996-2009 (două tururi de scrutin) și a alegerilor pentru Parlamentul European din 2007 și 2009. În baza de date au fost introduse și date privind procentul minorităților naționale în comune. În anul 2011 a fost realizată și sistematizarea anchetelor sociologice realizate în perioada 2000-2010.

Descrierea metodologică:

În cadrul proiectului am elaborat o bază de date la nivel de comună, care conține următoarele variabile, pe toate alegerile parlamentare între 2000-2008.

Variabilele contextuale care au fost incluse în bazele de date sunt:

- regiunea;
 - tipul localității;
 - numărul de locuitori;
 - procentul maghiarilor în comună (oraș, municipiu);
 - numărul alegătorilor maghiari (estimație);
 - obiectivul este de a introduce și alte variabile contextuale, provenind din recensăminte sau din publicațiile Institutului Național de Statistică.
1. În cadrul analizei bazei de date privind rezultatele alegerilor au fost prelucrate următoarele variabile:
 - numărul celor cu drept de vot;
 - numărul celor prezenți la urne;
 - numărul voturilor valabile;
 - rezultatele organizațiilor care au obținut cel puțin 1% pe nivel național.
 2. Analiza secundară a sondajelor de opinie sa referit la:
 - dispoziții generale, încredere în diferite instituții;
 - prezența la urne și opțiuni politice;
 - încrederea în formațiuni politice;
 - probleme și așteptări față de partidele etnice maghiare.

Rezultatele proiectului:

- bază de date a rezultatelor alegerilor, cu variabile contextuale;
- bază de date cu anchetele sociologice;
- raport de cercetare.

2. Alte proiecte ale CSAC și proiecte individuale

Titlul proiectului: *Cercetare de teren pe tematica remiterilor sociale în cazul migrației romilor și a altor etnii din România*

Locul: Zăbala, județul Covasna

Perioada: 20 august-20 septembrie 2012

Responsabil: Remus Gabriel Anghel

Cercetători externi participanți în proiect: 3

Instituții partenere: Universitatea Babeș-Bolyai, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul UBB.

Tema: analiza migrației și a efectelor migrației.

Scopul: identificarea tipurilor de remiteri sociale care se asociază migrației romilor comparativ cu alte grupuri etnice.

Descrierea metodologică: Cercetarea s-a realizat prin interviuri semi-structurate pe tematica migrației și a schimbării sociale. Cercetarea a fructificat și rezultatele cercetării realizate de către Remus Anghel în perioada ianuarie-decembrie 1998. Interviurile s-au concentrat asupra migrației etnicilor romi, români și maghiari către Italia și Germania, respectiv Ungaria.

Rezultate:

- 20 de interviuri semi-structurate și observații participative;
- un articol bazat pe această cercetare, cu care Remus Gabriel Anghel a participat la o conferință internațională în Bielefeld, Germania.

Titlul proiectului: *proiect de cercetare postdoctorală Migrație, identitate și cetățenie în cadrul proiectului „Științele socio-umaniste în contextul evoluției globalizate - dezvoltarea și implementarea programului de studii și cercetare postdoctorală” POSDRU 89/1.5/S/61104.*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: ianuarie-decembrie 2012

Responsabil: Remus Gabriel Anghel

Cercetători ISPMN participanți în proiect: 3

Cercetători externi participanți în proiect: 4

Instituții partenere: Academia Română, filiala Cluj-Napoca

Tema: cetățenie, migrație și identitate.

Scopul: realizarea a patru proiecte individuale de cercetare pe tematica programului postdoctoral.

Descrierea metodologică: programul postdoctoral a constat în realizarea de proiecte de cercetare individuale și monitorizare și mentorat al studenților postdoctoranzi în cadrul unor ședințe de lucru, cercetare de teren, participare la conferințe internaționale și stagii extinse de mobilitate internațională la universități de prestigiu din Europa.

Rezultate: indicatorii de proiect au fost atinși. Toți cercetătorii postdoctoranzi au petrecut perioade extinse de timp la universități de prestigiu: Irina Culic și Gabriel Troc au fost la Universitatea Central-Europeană din Budapesta (Ungaria), Claudia Câmpeanu a fost la Universitatea St. Andrews din Marea Britanie și Universitatea din Bielefeld (Germania), Giovanni Picker a fost la Universitatea din Bristol (Marea Britanie). Toți au efectuat cercetările individuale, au participat la conferințe internaționale și au scris articole în reviste BDI și ISI. Remus Gabriel Anghel și Irina Culic au co-editat un număr special pe tematica migrației la revista BDI Studia Sociologia.

Titlul proiectului: *Integrare educațională a tinerilor romi*

Locul desfășurării: Oradea

Perioada: mai 2012

Coordonator de proiect: Zsuzsa Plainer

Tema proiectului: integrarea educațională a romilor

Scopul: analiza mecanismelor de integrare educațională a copiilor romi într-o școală cu clasele I-VIII din Oradea

Descrierea metodologică: Fenomenul de integrare educațională este depistat în această cercetare prin două demersuri: analiza programelor naționale de integrare educațională (*A doua șansă*, recuperare, fără frecvență), respectiv analiza formelor educaționale „obișnuite” și modul în care acestea influențează prezența copiilor romi la școală. În decursul cercetării din 2011 (noiembrie, decembrie) s-a urmărit structura internă a școlii, politica sa de recrutare a copiilor romi, implementarea programelor de integrare în cadrul instituției de învățământ prin interviuri realizate cu conducerea instituției și câțiva profesori, mediatorul școlar etc. De asemenea, s-au realizat interviuri despre experiențele copiilor și părinților cu școala precum și interviuri narative despre experiențele tinerilor în programele de incluziune (*A doua șansă*). Cercetarea a continuat în mai 2012 când s-au colectat date despre formele clasice ale sistemului de învățământ prin interviuri realizate cu cadre didactice, psihopedagog etc.

Rezultate: interviuri cu cadrele didactice și psihopedagog.

Titlul proiectului: *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: 2010-2012

Coordonator de proiect: Attila Gidó

Cercetători externi participanți în proiect: Mihai Stepan Cazazian, Nicolae Markov, Camelia Crăciun, Paula Scalcău, Cătălin Manea, Feodor Chirilă, Miodrag Milin, Miktat Gârlan, Ioan Robciuc, Iacob Mihai Domaneanț, Vasile Ciobanu

Tema proiectului: cronologia minorităților.

Scopul proiectului: ISPMN a relansat din ianuarie 2010 proiectul: *Schimbare de regim în domeniul politicilor față de minorități. Cronologia minorităților naționale din România*. Acest proiect se înscrie în cadrul proiectelor derulate de către Institut cu scopul cercetării minorităților din România. Institutul, bazându-se pe succesul proiectului *Sistemul instituțional al minorităților naționale* (vezi: <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn/institutii/>), a hotărât dezvoltarea de noi proiecte de cercetare cu utilizarea și implicarea directă a resurselor umane din organizațiile minorităților naționale.

Cercetarea s-a continuat și în 2011 și se va încheia în 2012 cu o posibilă prelungire până la finele anului 2013. Finalitatea proiectului: postarea cronologiei minorităților pe internet (pe portalul ISPMN și Transindex Adatbank) și publicarea unui volum pe această tematică.

Descrierea metodologică: Cercetare arhivistică, elaborare de cronologii, întocmirea unor documentații.

Rezultatele proiectului:

- cronologii postate pe site-ul ISPMN;
- volum de cronologii: Attila Gidó (ed.), *Cronologia minorităților naționale din România 1989–2009. Vol. I: Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani*. Editura ISPMN, Cluj-Napoca, 2012, 404 p. <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>

Titlul proiectului: *Participarea minorităților naționale din România în evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: 2010-2012

Coordonatori de proiect: Attila Gidó (ISPMN), Zoltán Csaba Novák (cercetător științific, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române, Târgu-Mureș), Nándor Bárdi (cercetător științific, Institutul pentru Studiarea Minorităților al Academiei Ungare, Budapesta)

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ágnes Kiss, Stefánia Toma

Cercetători externi participanți în proiect: 13 colaboratori (Tamás Sárándi, Attila Lehoczky, Hajnal Tavaszi, Izabella Györgyjakab, Tamás Toró, Zsolt Ákosi, János Fodor, Albert Forró, István Sólyom, Csaba Gidó, Katalin Miklós, Botond Nagy, Réka Vass)

Instituții partenere: Fundația „Jakabffy Elemér”, Fundația „Progres”

Tema proiectului: evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare din principalele orașe transilvănene.

Scopul proiectului: Realizarea unei baze de date, documentații, a unor cronologii locale (Transilvania) și interviuri. Realizarea unei baze de date pe internet, editarea unui volum de studii.

Descrierea metodologică: În cadrul proiectului s-a utilizat o metodologie de cercetare care a inclus atât documentarea bibliografică și arhivistică cât și oral history (interviuri structurate).

Rezultatele proiectului:

- interviuri (în total 74 de interviuri realizate);
- atelier (aprilie 2012);
- studii de caz (11 studii).

Titlul proiectului: *Organizațiile politice minoritare din România între 1944–1953*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: 2011-2013

Coordonatori de proiect: Attila Gidó (ISPMN), Csaba Zoltán Novák (cercetător științific, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române, Târgu-Mureș) și Mihály Zoltán Nagy (director adjunct, Arhivele Naționale Române, București)

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Levente Olosz (masterand UBB, bursier ISPMN între octombrie-decembrie 2012).

Cercetători externi participanți în proiect: Csaba Zoltán Novák (cercetător științific, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române, Târgu-Mureș) și Mihály Nagy Zoltán (director adjunct, Arhivele Naționale Române, București).

Tema proiectului: cercetarea organizațiilor minoritare din perioada 1944–1953.

Scopul proiectului: analiza politicii statului român față de minoritățile naționale între 1944-1953. După cel de al Doilea Război Mondial au luat ființă organizațiile de reprezentare a intereselor minorităților naționale, ca de ex. Comitetul Democratic Evreiesc, Uniunea Populară Maghiară, Comitetul Democrat Bulgar, Comitetul Antifascist German, Federația Uniunii Democrate Elene din România, Organizația „Frontul Armeniei”, Comitetul Democrat al Populației Albaneze din România. Aceste organizații de masă au funcționat sub influența Partidului Comunist și au îndeplinit rolul „curei de transmisie”. În cercetare este analizată activitatea acestor organizații și rolul jucat de către acestea în organizarea propriilor societăți minoritare. Cercetarea constă în documentare, cercetare în arhive (direcțiile județene și Arhivele Istorice Centrale din București), analiză de documente, transcrierea documentelor. Cercetarea se va derula între 2012 și 2013 și va avea ca rezultat un volum de documente cu un studiu introductiv de cca. 100 de pagini. Autorii

studiului introductiv și al întregului volum vor fi coordonatorii cercetării. În primul an (2012) s-a desfășurat colectarea documentelor pentru publicare. În al doilea an (2013) va fi finalizat studiul introductiv și se va publica un volum de documente în limba română cu titlul probabil „Organizațiile politice minoritare din România între 1945–1953”.

Descrierea metodologică: documentare, cercetare în arhive (direcțiile județene și Arhivele Istorice Centrale din București); analiză de documente; culegere de documente; transcrierea documentelor.

Rezultatele proiectului: stagii de documentare – fotografiere de materiale arhivistice, cca. 10 000 de pagini (Arhivele Naționale Istorice Centrale, Arhivele Naționale Timișoara, Arhivele Naționale Baia Mare, Arhivele Naționale Târgu-Mureș).

Titlul proiectului: *O analiză comparativă între sistemul serviciului de muncă obligatorie din Ungaria și România între 1938-1944*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: 2012

Coordonatori de proiect: Attila Gidó (ISPMN), László Csősz (cercetător, Holokauszt Emlékközpont, Budapesta)

Cercetători externi participanți în proiect: László Csősz (cercetător, Holokauszt Emlékközpont, Budapesta)

Tema proiectului: Working paper despre sistemul serviciului de muncă obligatorie din Ungaria și România în timpul Holocaustului. Studiul va oferi o analiză comparativă a celor două sisteme, prezentând atât cadrul legislativ cât și funcționarea sistemului.

Scopul proiectului: un studiu pe tematică

Descrierea metodologică: analiză comparativă

Rezultatele proiectului: working paper (martie 2013)

Titlul proiectului: *Locuri și spații ale identității naționale în cadrul minorităților naționale din România*

Locul: Transilvania/România

Perioada: 2012-2013

Coordonator: Albert Zsolt Jakab

Instituții partenere: În 2012 s-a luat legătura cu Asociația pentru Protejarea Monumentelor și a Locurilor Comemorative din Partium și Banat (<http://www.pbmet.ro>) și Asociația Etnografică Kriza János (<http://www.kjnt.ro>). În 2013 vom mai căuta parteneriate cu:

- Institutul Național al Patrimoniului (<http://www.monumenteistorice.ro/>);
- Asociația Prietenii MNIR (<http://www.monumenteromania.ro/>);
- Administrația Monumentelor și Patrimoniului Turistic (<http://ampt.ro/>);
- Departamentul pentru Relații Interetnice;
- Oficiul Național pentru Cultul Eroilor (<http://www.once.ro/>);
- Köztérkép Mozgalom (<http://www.szoborlap.hu/>);
- Honvédelmi Minisztérium Katonai Hagyományörző és Hadisirgondozó Osztály (<http://www.hadisir.hu/>);
- etc.

Tema: cercetarea și analiza locurilor și spațiilor comemorative și a identității minorităților naționale din Transilvania/România

Scopul: întocmirea unei baze de date pe următoarele categorii: copac comemorativ, plăci comemorative, statui și busturi, monumente publice (comemorative), obeliscuri, cenotafuri,

cimitire de onoare, precum și cercetarea și analiza practicilor de comemorare legate de aceste locuri și spații.

Rezultate:

- un volum pe tema ridicării monumentelor și practica comemorării în Cluj între 1440–2012 cu titlul *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron*. [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca.] Kriza János Néprajzi Társaság–ISPMN, Cluj-Napoca, 2012. 320 p. ISBN 978-606-8377-05-6; 978-973-8439-64-1;
- un volum (Baza de date) care cuprinde inscripțiile, plăcile comemorative, statuile și monumentele produse cu intenția datării și memorării, respectiv datele aferente acestora din Cluj între 1440–2012 (768 de date) cu titlul *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440–2012)*. [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440–2012).] Kriza János Néprajzi Társaság– ISPMN, Cluj-Napoca, 2012. 512 p. ISBN 978-606-8377-04-9; 978-973-8439-63-4;
- lansări de carte și prezentarea proiectului în public:
 - Zilele Culturale Maghiare (17 august 2012);
 - Cercetarea patrimoniului cultural. Din istoria educației și cercetării etnografice clujene (26 octombrie 2012);
 - Academia de Știință Ungară, Institutul de Etnografie (13 decembrie 2012);
- întocmirea unei baze de date despre locurile și spațiile identității naționale, despre monumentele și practici de comemorare ale minorității naționale din Transilvania (în stadiu inițial).

Titlul proiectului: *Cercetarea rețelelor sociale și culturale ale muzicanților romi din Transilvania*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: 2012

Responsabil: Csongor Könczei

Cercetători externi participanți în proiect: Michael Stewart PhD (University College London – Anthropology Department) ca lector.

Tema: Cercetarea rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din Transilvania din mai multe perspective este o sarcină importantă și interesantă în domeniul socio-umanului. Până în prezent abordările care vizau activitățile muzicienilor profesioniști din sate s-au concentrat fie pe aspectele muzicale ale acestei problematice, fie pe aspectele ce priveau relațiile sociale și economice existente între comunitate, satul și muzicantul ca servitor. Totodată din etnomuzicologie respectiv cercetare etnografică lipsește acea concepție care ar asigura o privire mai amplă și complexă asupra acestei tematici. De exemplu: activitatea profesională și viața cotidiană a muzicanților romi din zonele rurale este marcată și într-un fel limitată de o rețea. Descrierea acestei rețele ar cuprinde (de fapt cuprinde) în totalitate modul de viață al comunității. De aceea punctul forte al unei astfel de cercetări ar fi viziunea complexă, cuprinzătoare, globală.

Scopul: Scopul descrierii rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din Transilvania este de a certifica faptul că muzicienii tradițional profesioniști nu sunt izolați unii de alții, ci activitatea lor a fost și este marcată de reguli nescrise. Acest sistem de reguli poate fi interpretat ca un sistem complex multicolor, unde fiecare parte din sistem este într-o anumită relație sau contact cu celelalte părți. Importanța cercetării se reflectă și prin prisma descrierii unei entități profesionale cu o mare mobilitate între diferite identități și grupuri etnice, regionale și culturale. Muzicanții romi din Transilvania recunosc diferențele culturale constituite pe plan etnic și folosesc într-un mod conștient rezultatele specifice ale acestora. Cu ajutorul profesiei de muzician re trăiesc

complexitatea și schimburile din cultură, unde granițele, trecerile devin mai plauzibile. Astfel sunt mai ușor transgresabile. De aici derivă faptul că trăsăturile care stau la baza identității etnice și care în contextul fluxului cultural au o anumită discontinuitate sunt pre-definite ca simboluri ale identității etnice, pentru muzicanții romi nu este un lucru primordial. În anumite situații aceste trăsături sunt considerate ca sursă de venit.

Cu prezenta cercetare s-a dorit crearea unui model de cercetare. Este posibil, ca constatările cercetătorului să fie relevante și pentru alte rețele de muzicanți din alte regiuni, susținând astfel necesitatea cercetărilor similare. Colectarea datelor referitoare la muzicanții din Transilvania respectiv procesarea acestora necesită și o perspectivă istorică: faptul că comunitățile examinate între timp s-au destrămat și s-au dezintegrat aproape în totalitate justifică utilizarea în cercetare a metodologiei de antropologia istorică. Prin aceasta putem obține informații noi, care pe parcurs pot fi analizate și interpretate în cadrul modelului creat.

Descrierea metodologică: cercetare de teren, interviuri, stagii de documentare în arhive, prezentări științifice, editare și publicare de carte, prezentări de carte.

Rezultate:

- traducerea, lecturarea (de către Michael Stewart) și editarea volumului *On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg*;
- continuarea cercetării de teren a muzicanților romi din Câmpia Transilvaniei și stagii de documentare la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” din Cluj despre muzicanții romi orășeni în presa secolelor 19–20 din Transilvania;
- prezentarea rezultatelor cercetării despre muzicanților romi din Câmpia Transilvaniei la *Întâlnirii Muzicienilor de Táncház din Transilvania*, ediția a VII-a din Ghimeș în data de 17–20 mai 2012;
- prezentarea volumului *A kalotaszegi cigányzenészek társadalmi és kulturális hálózatról* [Rețelele sociale și culturale ale muzicanților romi din zona etnografică Călata] în cadrul conferinței *Kulturális örökség és kutatás. A kolozsvári (romániai magyar) néprajzkutatás és -kutatás története* [Patrimoniul cultural și cercetarea. Istoria predării etnologiei și a cercetării etnografice în limba maghiară din Cluj]. Volumul a apărut la Editura Kriza János Néprajzi Társaság în seria Kriza Könyvek (36), Cluj-Napoca, 2011 și a fost prezentat de către Ákos Nagy;
- publicarea în decembrie 2012 a volumului *On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg* la Editura ISPMN.

Titlul proiectului: *Coregrafia și etncoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: 2012

Responsabil: Csongor Könczei

Cercetători externi participanți în proiect: Ca prezentatori și autori de studii invitați: Krisztina Dóka (etncoreolog, Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei), László Felföldi (etncoreolog, Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei), Hajnalka Fülöp (etnograf, Muzeul Etnografic din Budapesta), Anca Giurchescu (etncoreolog, International Council for Traditional Music, Unesco – Copenhaga/București), Corina Iosif (etnomuzicolog, Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, filiala Cluj), Zoltán Karácsony (etncoreolog, Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei), Csilla Könczei (antropolog, UBB), István Pávai (etnomuzicolog, Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei), Katalin Simonffy (redactor TV, UBB), Ferenc Pozsony (etnograf, UBB) și Sándor Varga (etncoreolog, Universitatea din Szeged).

Instituții partenere: Institutul de Muzicologie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei din Budapesta și Fundația Tranzit Alapítvány din Cluj

Tema proiectului: această cercetare se axează pe următoarele teme:

- situația etnocoreologiei maghiare din România;
- sinteza culegerilor etnocoreologice din perioada comunismului când culegerea și publicarea folclorului tradițional ale minorităților naționale – printre care și cea maghiară – a fost îngreunat din motive socio-economice și politice;
- situația arhivelor existente; mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania (Táncház); trecutul, prezentul și viitorul artei coregrafice maghiare din România;
- introducerea și/sau existența în sistemul educațional românesc a specialității de coreografie cu predare în limba maghiară.

Scopul proiectului: această cercetare încearcă să rezume și să prezinte cât mai detaliat posibil situația etnocoreologiei maghiare din România.

Descrierea metodologică: stagii de documentare în arhive, scrierea a unor studii, colectarea și editarea acestor studii într-un volum, organizare a unei sesiuni științifice, prezentări și participări la conferințe, prezentări în mass-media.

Rezultate:

- stagii de documentare la Arhivele Naționale – Cluj, Biblioteca Academiei – Cluj și Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” – Cluj despre mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania (Táncház);
- scrierea studiului cu titlul *A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése* [Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania];
- organizarea în data de 24 februarie 2012 a sesiunii științifice despre mișcarea de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania cu titlul *Táncalkalom, hagyományörzés, közösségi szórakozás, társadalmi jelenség – 35 éves az erdélyi táncház* [Reuniunea dansantă, revitalizarea tradițiilor, distracție, fenomen social – 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare din Ardeal] la Casa Tranzit din Cluj;
- prezentarea studiului cu titlul *A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése* [Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania] la sesiunea științifică *Táncalkalom, hagyományörzés, közösségi szórakozás, társadalmi jelenség – 35 éves az erdélyi táncház* [Reuniunea dansantă, revitalizarea tradițiilor, distracție, fenomen social – 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare din Ardeal] din 24 februarie 2012 la Cluj și la conferința internațională organizată de către Institutul European de Folclor [European Folklore Institute] din Budapesta cu prilejul împlinirii a 40 de ani ai mișcării Táncház din Ungaria din 31 martie 2012 la Budapesta;
- publicarea studiului *A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése* [Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania] - în volumul Béla Halmos - Mihály Hoppál - Emese Halák (editori): „*Meg kell a búzának érni*”. *A magyar táncházmozgalom 40 éve* [40 de ani de mișcare Táncház], Budapesta, 2012, paginile 139-144. Volumul a fost editat de către Institutul European de Folclor [European Folklore Institute] al Academiei Maghiare de Dans din Budapesta [Magyar Táncművészeti Főiskola] și conține studiile prezentate la conferința cu același titlu, organizată în luna martie 2012;
- colectarea și editarea studiilor prezentate la panelul Dans – limbă – societate în regiuni în schimbare [*Tánc – nyelv – közösség a változó régióban*] din cadrul conferinței internaționale A 7-a ediție a Congresului de Hungarologie [7th International Congress of Hungarian Studies] din Cluj (22–27 august 2011) și la sesiunea științifică *Táncalkalom, hagyományörzés, közösségi szórakozás, társadalmi jelenség – 35 éves az erdélyi táncház* [Reuniunea dansantă, revitalizarea tradițiilor, distracție, fenomen social – 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare din Ardeal] (24 februarie 2012) pentru redactarea volumului doi *Az erdélyi magyar táncművészet és*

táncstudomány az ezredfordulón [Coregrafia și etnecoreologia maghiară din Transilvania în mileniul trei] în cadrul Editurii ISPMN;

- publicarea studiului *Művészeti szakoktatás avagy műkedvelő hagyományörzés? Helyzetkép a romániai magyar iskolai néptáncoktatásról* [Formare profesional-artistică sau păstrarea tradițiilor? Date privind predarea dansului popular în școlile maghiare din România] - în volumul Bolvári- Gábor Takács - János Fügedi - Katalin Mizerák - András Németh (editori): *A hagyományos tánc kultúra metamorfózisa a 20. században* [Metamorfoza culturii dansului tradițional în secolul al XX-lea], Budapesta, 2012, paginile 81-96. Volumul a fost editat în cadrul Academiei Maghiare de Dans din Budapesta (Magyar Táncművészeti Főiskola) și conține studiile prezentate la conferința cu același titlu organizată în luna iunie 2010;
- Prezență mass-media:
 - 24 februarie 2012 – Erdély FM (Târgu-Mureș) – în emisiunea KULTÚR-KAKAO am vorbit despre 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal;
 - 24 februarie 2012 – Radio Târgu-Mureș – în emisiunea KULTÚR-PRESSZÓ am vorbit despre 35 de ani a Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal;
 - 26 februarie 2012 – Radio Cluj – emisiune dedicată a aniversării a 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal (<http://www.radiocluj.ro/hu/hirek-reszletek/stire/a-tanchaz-szueletesnapjat-uennepeltek-audio.html>);
 - 28 februarie 2012 – TVR Cluj – în emisiunea Transilvania policromă am vorbit despre 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal (<http://www.youtube.com/watch?v=LGjXWZokJrU>);
 - 20 august 2012 – TVR Cluj – în emisiunea Nyáridő / Observator transilvan am vorbit despre fenomenul „Postakert”: în anii 60–70 parcul Poștei din Cluj a servit ca și un punct de întâlnire, un fel de „promenadă urbană” pentru tinerii care veneau din Sic să lucreze sau să se angajeze în Cluj. În parcul din spatele Poștei acești tineri care așteptau angajatori sau erau după orele de lucru obișnuiau să cânte și să danseze, ținând adevărate case de dans în aer liber în centrul Clujului (http://www.youtube.com/watch?v=HXwPnQQpZ2s&list=UUeorSFMUo2YTe5-0WgvGc_w&index=26&feature=plcp).
 - 2 octombrie 2012 – Radio Cluj – în emisiunea Népzenei műsor (Magazin folcloric) am vorbit despre cercetările privind cultura tradițională (în special cercetările etnecoreologice, respectiv cele despre muzicanți romi din Transilvania) din cadrul ISPMN;
 - 7 decembrie 2012 – Portalul Transindex – Interviu despre situația culturii de dans tradițional în general, și despre sistemul educațional a specialității de coregrafie cu predare în limba maghiară în particular (<http://eletmod.transindex.ro/?cikk=19088>);

Titlul proiectului: *Etnicitate și economie*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: 2012

Responsabil: Csongor Könczei

Cercetător ISPMN participant în proiect: Horațiu-Iuliu Kozák

Cercetători externi participanți în proiect: co-autorii de studiu Mihály Sárkány (antropolog, Institutul de Etnografie al Academiei Maghiare de Științe a Ungariei din Budapesta) și Enikő Vincze (profesor universitar UBB).

Tema proiectului: editarea unui WP privind problematica etnicității în economie.

Antecedentele proiectului: în data de 20 octombrie 2011 la sediul ISPMN a avut loc sesiunea științifică în limba maghiară intitulată *Az etnicitás és a gazdaság kapcsolatai* [Etnicitate și economie]. Intervențiile în cadrul acestei sesiuni au aparținut următorilor: Mihály Sárkány (Institutul de Etnologie al Academiei Maghiare de Științe) cu prezentarea *Etnicitás és gazdaság*

[Etnicitate și economie]; Enikő Vincze (UBB) cu prezentarea *Társadalmi kizárás és etnicitás* [Excluziune socială și etnicitate]; Horațiu-Iuliu Kozák (ISPMN) cu prezentarea *A román munkaező-piaci helyzetéről* [Despre situația romilor pe piața forței de muncă] și Lehel Peti (ISPMN) cu prezentarea *Gazdasági átalakulás és interetnikus viszonyok egy Kis-Küküllő menti településen* [Restructurare economică și relații interetnice într-o localitate din zona Târnavei Mici]. Intervențiile au fost urmate de discuții moderate de către Csongor Könczei (ISPMN).

Scopul proiectului: editarea unui WP.

Descrierea metodologică: colectarea și editarea acestor studii într-un WP.

Rezultate: în curs de editare.

Titlul proiectului: *Etnicitate și cultură la ucrainenii din Maramureș*

Locul: Satele locuite de ucrainenii din Maramureș

Perioada: 2012

Coordonator: Lehel Peti

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Iulia-Elena Hossu

Instituții partenere: Asociația Filmtett

Tema: Film documentar pe tema etnicitate și cultură la ucrainenii din Maramureș. Filmul documentar prezintă viața de zi cu zi a ucrainenilor din Maramureș, concentrându-se asupra următoarelor dimensiuni: religiozitate, istorie, ocazii de afirmare a identității. Viața și cultura ucrainenilor din Maramureș este documentată în contextul unui proces de modernizare intensivă, urmat de schimbarea culturii locale, transformarea strategiilor identitare, coexistența și conflictul tradiției cu modernul.

Scopul: a fost prezentarea culturii și vieții minorității ucrainene prin intermediul unui film documentar.

Descrierea metodologică: Asociația Filmtett s-a angajat să realizeze studiile etnografice necesare elaborării scenariului. Asociația a organizat echipa de filmare (regizor, cameraman, inginer sunet, expert etnograf) care a fost compusă din specialiști cu experiență. Asociația a asigurat tehnica necesară înregistrării filmului – închiriere cameră video, echipament sunet – și a asigurat condițiile pentru o filmare optimă.

Rezultate: DVD Master cu filmul realizat care conține subtitrări în trei limbi: engleză, maghiară, ucraineană.

Titlul proiectului: *Etnicitate într-un sat ceangăiesc*

Locul: satele în jurul Bacăului

Perioada: 2012

Responsabil: Lehel Peti

Tema: elaborarea unui studiu pe tema etnicității bazat pe rezultatul unei cercetări de teren

Scopul: articol

Descrierea metodologică: cercetare de teren

Rezultate: un manuscris (*Etnicitate într-un sat ceangăiesc*) în curs de apariție

Titlul proiectului: *Factorii modelatori ai identității: etnicitatea ucrainenilor din Maramureș*

Locul: comunități ucrainene din Maramureș (Ruscova, Repedea, Poienile de sub Munte)

Perioada: 2012

Coordonator: Lehel Peti, Dénes Kiss

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ilka Veress

Tema: etnicitatea ucrainenilor din Maramureș

Scopul: elaborarea unui articol

Descrierea metodologică: cercetare socio-antropologică la ucrainenii din Maramureș

Rezultate: 1 atelier, 1 raport

Titlul proiectului: *Migrație și modernizare la ceangăii moldoveni*

Locul: satele catolice din Moldova

Perioada: 2012

Coordonator: Lehel Peti

Instituții partenere: Fundația „Teleki László”

Tema: efectele modernizării și a migrației asupra comunităților tradiționale din Moldova.

Scopul: Scopul cercetării a constat în realizarea unor studii de sinteză, care au reliefat efectele complexe pe care le are migrația internațională a ceangăilor în căutarea unui loc de muncă. Dimensiunile cercetate au fost: schimbările direcțiilor de migrație, reformularea ordinii tradiționale în interiorul comunității și a mentalităților, problema scăderii demografice și posibilitatea de gestionare a acestora, problemele sociale cauzate de destrămarea instituțiilor tradițional-integratoare, precum și transformarea rolului pe care îl are biserica în cadrul comunităților de ceangăi.

Rezultate: participare la o conferință internațională, un manuscris în curs de apariție

Titlul proiectului: *Strategii economice și etnicitate: coexistența romilor cu maghiarii în două sate transilvănene*

Locul: Suatu (jud. Cluj), Agrișteu (jud. Mureș)

Perioada: 2012–2014

Coordonator: Lehel Peti

Tema: relații interetnice, etnicitate

Scopul: Cercetarea de teren s-a desfășurat în două localități agrare, și anume, Târnava Mică și Câmpia Ardeleană (localitățile Agrișteu și Suatu). Pe parcursul cercetării s-a încercat formularea unor răspunsuri ce vizau schimbările de adaptare și organizare a gospodăriilor după intrarea în U.E. La începutul cercetării premisa de la care s-a plecat era că etnicii maghiari se bazează mai mult pe producția agricolă, mai ales că proprietatea are și o valoare sentimentală pentru această comunitate. Astfel, comunitatea maghiară, prin tradiție mai conservatoare, devine mai puțin competitivă pe piața economică în raport cu etnicii romi care aplică strategii complexe (pluriactive) de atragere a resurselor. Schimbarea distanței economice dintre cele două comunități a produs ca efect apropierea între cele două comunități.

Descrierea metodologică: cercetare de teren, observație participativă, interviuri, prelucrarea datelor statistico-istorice.

Rezultate:

- 15 interviuri transcrise, 60 fotografii;
- prezentare la o conferință internațională din Lisabona.

Titlul proiectului: *Actori, roluri și percepții în predarea limbii romani în România*

Locul: Nivel național

Perioada: 2012

Responsabil: Stefănia Toma

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Crăciun-Ioan Lăcătuș, Katalin Vitos, Melinda Kardos

Cercetători externi participanți în proiect: Gheorghe Sarău

Tema: politici educaționale privind predarea limbii romani în România.

Scopul: Această cercetare este focusată pe contextul instituțional și pe practicile de predare și utilizare a limbii romani în sistemul educațional din România. Scopul cercetării a fost de a analiza contextul instituțional al predării limbii romani în România, pornind de la descrierea cadrului legal până la identificarea actorilor sociali care sunt implicați în acest proces. Mai mult, am dorit să oferim și o imagine de ansamblu a diferitelor atitudini și percepții legate de modul în care acest proces a fost implementat în cadrul școlilor și legate de practicile locale de utilizare a limbii romani în diferite alte contexte sociale (în afara școlii), prin prisma celor care participă direct: profesorii de limba romani.

Descrierea metodologică: Cercetarea este o anchetă sociologică bazată pe un chestionar poștal adresat profesorilor de limba romani. La începutul anului 2012 s-a finalizat actualizarea bazei de date a profesorilor de limba romani pe anul școlar 2011/2012 cu colaborarea Inspectoratelor Școlare Județene.

Rezultate: În anul 2011 s-a desfășurat prima fază a proiectului „*Actori, roluri și percepții în predarea limbii romani în România*” în cadrul căruia s-a realizat o cercetare bibliografică, s-a construit o bază de date a școlilor unde se predă limba romani ca limbă maternă, s-au organizat întâlniri și ateliere, a fost început procesul de culegere a datelor statistice. Cercetarea bibliografică s-a focusat pe două teme: în primul rând s-a realizat o culegere a documentelor referitoare la istoricul programului de predare a limbii romani în România, în al doilea rând, au fost trecute în revistă programele implementate în alte țări și experiențele acestor programe. Tot în această perioadă s-au organizat o serie de ateliere și întâlniri în cadrul ISPMN la care s-a discutat cadrul conceptual, problemele metodologice ale anchetei și a fost finalizat chestionarul. La sfârșitul anului 2011 ISPMN a organizat o conferință pe această temă cu titlul „*Limba romani în România: utilizarea în diferite domenii de activitate*”, la care au fost invitați reprezentanți ai Ministerului Educației, profesori, mediatori școlari și reprezentanți din diferite domenii în care se utilizează limba romani în context public (actori, reporteri, etc.). Scopul conferinței a fost acela de a oferi un cadru de dezbateri privind nevoia și utilitatea folosirii limbii romani în spații formale și informale. În realizarea proiectului au fost implicați și studenți ai Universității Babeș-Bolyai care au ales să facă stagiatura de practică profesională în cadrul ISPMN, dar și voluntari. În cadrul proiectului s-a realizat actualizarea bazei de date a profesorilor de limba romani din România (cu excepția a câtorva județe unde nu am reușit să culegem date). Utilizând aceste date combinat cu rezultatele Recensămintelor am realizat o serie de hărți prin care este vizualizat procentul localităților și unităților școlare unde se predă limba romani în comparație cu procentul populației roma din respectiva localitate, dar și comparat cu limba maternă declarată. S-a realizat o sinteză a programelor educaționale privind predarea limbii romani în România cu titlul „*Istoricul studiului limbii Rromani și al școlarizării rromilor în România (1990 – 2012)*” (Autor: Gheorghe Sarău, MEC). Rezultatele proiectului au fost prezentate la conferința internațională și întâlnirea anuală a Gypsy Lore Society care s-a desfășurat în perioada 18-23 septembrie 2012 la Beyoglu, Istanbul (Turcia). În cadrul acestei conferințe, în data de 20 septembrie, Stefănia Toma (cercetător ISPMN), a susținut prezentarea cu titlul *Institutional Context and Everyday Practices of Romani Language Teaching in Romania* [Contextul instituțional și practici cotidiene în predarea limbii romani în România].

Titlul proiectului: *Cadastrul instituțional al minorităților naționale – romii din România*

Locul: Nivel național

Perioada: 2012 - 2013

Responsabil: Stefănia Toma

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Katalin Vitos

Cercetători externi participanți în proiect: Isabella Pîrvu (UBB)

Tema: instituții ale minorităților naționale – romii din România.

Scopul: Proiectul *Cadastru online* este un proiect permanent al Institutului cu scopul de a crea un cadastru online cu instituțiile diferitelor minorități naționale din România. Proiectul vizează inventarierea sistemelor instituționale ale romilor din România și întocmirea unei baze de date online care să ofere informații generale, ușor accesibile și să permită contactarea instituțiilor și a liderilor acestora. Crearea unei astfel de baze de date contribuie la crearea unui cadru propice dezvoltării relațiilor interetnice în rândul minorităților din România. Totodată, contribuie la dezvoltarea unui fond comun de date care poate să faciliteze o cât mai bună comunicare între specialiștii interesați de problematica romilor și comunitățile pe care instituțiile studiate le reprezintă, și să crească vizibilitatea acestor instituții de interes public/social. Baza de date a instituțiilor minorităților naționale este într-un proces continuu de completare.

Descrierea metodologică: La începutul anului 2012 a fost reluată actualizarea bazei de date a organizațiilor romilor în colaborare cu ACDR. În cadrul programului de tutoriat derulat de către Institut, Pîrvu Isabella a participat în toate fazele de pregătire a proiectului. Baza de date a organizațiilor romilor (realizat în 2009) a fost actualizat prin diferite metode de cercetare (metoda bulgăreului de zăpadă, monitorizare presă, contactare personală etc). Chestionarul utilizat a fost actualizat și schimbat în așa fel încât să se plezeze mult mai mult la tema cercetată, totodată să se extindă și aria de tematică cercetată. În acest proces de elaborare a chestionarului au fost implicați și alți cercetători din cadrul Institutului în cadrul unui atelier. Culegerea de date se realizează pe mai multe căi: chestionar poștal, chestionare electronice. Datele vor fi prelucrate și rezultatele vor fi comparate cu datele din prima tranșă a proiectului (din anul 2009) pe parcursul anului viitor.

Rezultate: În 2009 ISPMN a inițiat proiectul *Cadastrul instituțional al minorităților naționale*. Scopul cercetării constă în inventarierea sistemelor instituționale a minorităților naționale din România și elaborarea unei analize comparative a sistemelor instituționale a diferitelor minorități naționale. Concepția cercetării pornește de la ideea că sistemele instituționale reflectă complexitatea existenței sociale autonome a minorității respective. Pe lângă cele menționate mai sus, cercetarea a avut și un obiectiv mai practic, și anume, pe baza datelor colectate, s-a întocmit cadastrul instituțiilor minorităților – între care și al romilor –, care poate fi accesat și pe internet, și care permite contactarea instituțiilor și liderilor acestora. Baza de date este constant autoactualizată în cazul în care reprezentanții organizațiilor iau legătura cu cercetătorii ISPMN. De asemenea a fost publicat un studiu care a încercat să realizeze o analiză comparativă a instituțiilor minorităților etnice din România. Scopul analizei a fost, în primul rând, elaborarea unui model instituțional minoritar care să explice caracterul vieții instituționale a minorităților incluse în analiză. Pe lângă acest scop științific, s-a dorit totodată ca prin acest text să se contribuie la o cunoaștere mai bună a acestor instituții și la accesibilizarea lor. Autoactualizarea bazei de date a organizațiilor romilor pare a fi un proces mai lent, iar una dintre explicații ar fi fluctuația mare a apariției și dispariției organizațiilor, și în acest context proiectul a fost reluat în 2012 cu implicarea unui tânăr cercetător. Astfel, lista organizațiilor romilor a fost actualizat în prima parte a anului 2012, numărul organizațiilor identificate astfel ajungând până peste 380. Deoarece fluctuația în funcționarea organizațiilor romilor este foarte mare, s-a elaborat – pe baza chestionarului utilizat în 2009 – un nou chestionar prin care putem culege date mult mai detaliate referitor la modul de funcționare a acestor organizații. Chestionarul modificat a fost prezentat în cadrul unui atelier științific organizat

la ISPMN în data de 24 mai 2012. În aceeași zi, Isabella Pîrvu a susținut prelegerea intitulată „Asumarea identității etnice în rândul tinerilor dintr-o organizație studențească de romi”. Procesul de culegere a datelor continuă și în anul 2013.

Titlul proiectului: *Monitorizarea presei naționale și locale pe diferite teme referitoare la romii din România*

Locul: Nivel național

Perioada: ianuarie-iunie 2012

Responsabil: Stefănia Toma

Cercetători externi participanți în proiect: Gabriel Girigan, Alexandra Cucolaș

Tema: Monitorizarea presei românești cu privire la romii din România – migrația romilor din România în Portugalia și Spania; relocarea familiilor de romi de pe strada Coastei din Cluj-Napoca

Scopul: Obiectivul proiectului a fost de a actualiza baza de date „*Monitorizarea presei*” cu articolele, știrile, interviurile, reportajele, editorialele apărute pe tema migrației romilor din România în țările UE, respectiv pe tema mutării unui număr mare de familii rome de pe strada Coastei din Cluj-Napoca în zona Pata-Rât. Baza de date a articolelor strânse permite analiza mai amplă, cantitativă și calitativă a discursurilor publice legate de minoritatea romă în general și temele mai sus-amintite.

Descrierea metodologică: Metodologia monitorizării presei se dezvoltă în funcție de tema cercetată. În cazul monitorizării migrației romilor atenția s-a focusat pe articolele apărute în cotidiene naționale românești, respectiv portugheze, pe o perioadă de timp nespecificată, aceasta depinzând de evenimentele actuale politico-economice. Monitorizarea presei portugheze s-a focusat pe primele două cele mai citite cotidiene pe anul 2011, an în care articolele pe tema migrației romilor s-au înmulțit datorită atenției internaționale pe care l-au primit numeroaselor expulzări din țările UE. Pe lângă baza de date, se va realiza o sinteză a materialelor arhivate. Tema mutării familiilor de romi de pe strada Coastei din Cluj-Napoca a fost monitorizată în presa locală clujeană începând cu decembrie 2010, până în decembrie 2011. Proiectul s-a realizat cu ajutorul a doi cercetători voluntari externi (Alexandra Cucolaș și Gabriel Girigan) sub tutoriatul responsabilului de proiect.

Rezultate: Proiectul ISPMN de monitorizare a presei pe diferite teme legate de minoritățile naționale – conflicte interetnice, legea privind statutul minorităților naționale din România, legea învățământului – predarea limbii române ca a doua limbă, problema emigranților români din Italia, transformarea sistemului electoral – problematica reprezentării minorităților în parlament (problema votului uninominal), discursul legat de utilizarea termenului rom vs. țigan – este un proiect permanent, la care participă cercetătorii Institutului, studenți la Universitatea Babeș-Bolyai care își efectuează practica profesională la ISPMN, dar și cercetători care doresc să colaboreze cu Institutul. În cadrul acestui proiect de tutoriat s-au realizat două baze de date pe cele două teme descrise. Materialele au fost arhivate și publicate pe pagina de web a Institutului.

Titlul proiectului: *Afirmarea etnicității în rândul minorităților naționale*

Locul: diverse comunități minoritare din România

Perioada: 2012-2013

Coordonatori proiect: Lehel Peti, Dénes Kiss

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ilka Veres, Tamás Kiss, Horațiu-Iuliu Kozák

Tema: identitatea etnică în diverse comunități minoritare.

Scopul: scopul proiectului a fost analiza formelor în care se manifestă etnicitatea în rândul comunităților minoritare din România.

Descrierea metodologică: cercetare de teren.

Rezultate:

- 6 manuscrise care sintetizează rezultatele cercetării de teren efectuate în comunitățile minoritare, analizând subiecte precum: etnicitate și politică, etnicitatea în instituții, limbă și etnicitate, etnicitate și migrație, viața de zi cu zi și etnicitatea;
- 2 ateliere.

Titlul proiectului: Pregătirea articolului pentru publicare: *O singură denumire, mai multe grupuri etnice. Armenii din România.*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: ianuarie-aprilie 2012

Autori: István Horváth, Ilka Veress

Tema proiectului: Proiectul a constat în pregătirea unui articol pe tema minorității armenesti din România.

Scopul proiectului: Articolul va apărea în volumul *Armenians in Post-Communist Europe [Armenii în Europa post-comunistă]*, în limba engleză. Volumul va fi editat de către K. Siekierski & S. Troebst, și va apărea la Editura Boehla Verlag Vienna pe parcursul anului 2013.

Rezultate: pregătirea articolului, traducere, lecturare.

Titlul proiectului: *Reforma administrativ-teritorială și diversitatea etno-culturală*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: februarie-iunie 2012

Coordonator de proiect: István Gergő Székely

Cercetători ISPMN participanți în proiect: István Horváth

Cercetători externi participanți în proiect: Miklós Bakk (UBB, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării), József Benedek, Ibolya Kurkó, Csongor Máté (UBB, Facultatea de Geografie)

Tema proiectului: Proiectul și-a propus elaborarea unor studii despre posibilele scenarii legate de reorganizarea teritorial-administrativă a României, ținând seama de aspecte economice, dar și de diversitatea etno-culturală a țării.

Scopul proiectului: În cadrul proiectului au fost elaborate două materiale de către experți în domeniu. Primul material (elaborat de experții de la Facultatea de Geografie) a luat în considerare aspecte de geografie economică, umană și socială, iar al doilea studiu (pregătit de dl. Bakk) s-a axat pe aspectele politice și administrative ale organizării teritoriului, prezentând totodată exemple europene de regionalizare, de evoluție sau federalism asimetric.

Descrierea metodologică:

Actualitatea proiectului a fost dată de faptul că reforma administrativ-teritorială este pe agenda politică din anul 2011, după ce președintele țării și cel mai mare partid de guvernământ și-au propus reformarea sistemului administrativ. ISPMN și-a propus să contribuie la dezbaterea despre acest subiect prin aceste studii realizate de către experți în domeniu, și organizarea unor mese rotunde și a unei conferințe de presă.

Metodologia studiilor a fost responsabilitatea experților contractați. Singura cerință din partea ISPMN a fost abordarea comparativă, prin raportarea la exemple europene.

Rezultate: două manuscrise elaborate de către cercetătorii externi, ambele cu un rezumat de 2-3 pagini

- József Benedek – Ibolya Kurkó – Csongor Máté: *Reforma administrativ-teritorială și diversitatea etno-culturală*;
- Miklós Bakk: *Aszimmetrikus regionalizmus és közigazgatás [Regionalism și administrație publică – soluții asimetrice]*.

Titlul proiectului: *Numărul tematic despre romii din Europa Centrală și de Est în revista Acta Ethnographica Hungarica.*

Locul: Cluj-Napoca, Budapesta

Perioada: 2012-2013

Responsabili: László Foszto și Péter Berta

Cercetători ISPMN participanți în proiect: László Foszto (editor), Stefánia Toma (autor)

Cercetători externi participanți în proiect: Gábor Barna (editor-șef Acta), Péter Berta (coeditor),
 Autorii: Tomas Hristic, Tatjana Podolinska, Gergő Pulay, Andrea Szalai, Renata Weinerová, Judit Durst, Cătălina Tesar, Tomas Hrustic, Jan Grill, Iulia Hasdeu.

Instituții partenere: Akadémiai Kiadó:

http://akkr.hu/15/folyoirat/termekek/neprajz/acta_ethnographica_hungarica

Rezultate: Procesul editorial pentru acest număr tematic este în derulare. Au fost invitați autorii, iar studiile primite au fost selectate prin consensul cu coeditorii. Lecturarea a fost efectuată în cazul majorității textelor și studiile au fost retrimise spre revizuire către autori. Conceptul volumului a fost pregătit și redactarea studiului introductiv va fi efectuată la începutul anului 2013.

Titlul proiectului: *The Social Effects of Migration on Two Hungarian-Roma Mixed Villages in Transylvania (Romania) [Efectele sociale ale migrației în două comunități mixte din punct de vedere etnic din Transilvania]*

Locul: Transilvania

Perioada: ianuarie-februarie 2012

Responsabil: László Foszto

Instituții partenere: Fundația ERSTE

Tema: efectele sociale ale migrației în comunități mixte din punct de vedere etnic.

Scopul: Obiectivul proiectului a fost de a descrie modul diferențiat în care utilizarea locală a remitențelor internaționale afectează relațiile sociale locale în două comunități rurale diferite și mixte din punct de vedere etnic.

Descrierea metodologică: metodologia cercetării a fost una calitativă, s-au efectuat o serie de vizite de teren în comunitățile alese.

Rezultate: Cercetarea s-a focusat pe efectele sociale ale migrației internaționale. Au fost alese două comunități rurale diferite din acest punct de vedere. Ambele comunități au aproximativ aceleași caracteristici socio-demografice, dar diferă semnificativ în modul în care experiențele migrației sunt făcute vizibile la nivel local. Aceste diferențe sunt interpretate în contextul specific local al mobilității sociale, dar și organizarea spațială a acestor comunități. Rezultatele proiectului s-au materializat într-un raport de cercetare în limba engleză cu titlul: „*The Social effects of Migration on Two Hungarian-Roma Mixed Villages in Transylvania*” [Efectele sociale ale migrației în două comunități mixte din punct de vedere etnic din Transilvania]. Acesta a fost prezentat și în fața unei audiențe internaționale în cadrul conferinței organizate de către Gypsy Lore Society, în perioada 18–23 septembrie 2012, care s-a desfășurat la Beyoğlu (Istanbul – Turcia).

Titlul proiectului: *Attitudes and Perceptions towards Vulnerable Groups in a sample of University Students [Atitudini și percepții asupra grupurilor vulnerabile în rândul studenților]*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: 2012-2013

Coordonator de proiect: Fosztó László

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Stefánia Toma

Cercetători externi participanți în proiect: Cătălin Cazacu

Instituții partenere: UMF Iași, ADIS București

Tema proiectului: un studiu despre atitudini și valori în rândul studenților de la UMF Iași.

Scopul proiectului: editarea unui WP în limba engleză în 2013.

Rezultatele proiectului:

- realizarea unui studiu pentru argumentarea introducerii educației de nondiscriminare în cadrul facultăților de medicină;
- prezentarea studiului la o conferință.

Titlul proiectului: *MinLex – Bază de date privind legislația referitoare la drepturile minorităților naționale din România*

Locul: ISPMN, Cluj-Napoca

Perioada: 2011-2012, actualizare continuă

Responsabili: Andrea Bogdan, Magdolna Mohácsék

Instituții partenere: Institutul de Cercetare a Minorităților Etnice și Naționale al Academiei Științifice Maghiare

Tema: actele normative adoptate în perioada 1989-2012 care cuprind reglementări referitoare la drepturile minorităților naționale din România.

Scopul: conștientizarea și promovarea drepturilor lingvistice în rândul maghiarilor din România.

Descrierea metodologică: În cadrul proiectului s-a realizat o bază de date privind actele normative adoptate în perioada 1989-2011 care cuprind reglementări referitoare la drepturile minorităților naționale din România. Baza de date cuprinde atât actele normative publicate în Monitorul Oficial în limba română, cât și textul în limba maghiară publicat în versiunea maghiară a Monitorului Oficial, acolo unde există.

Rezultate: baza de date legislativă pe o suprafață online cu motor de căutare

<http://www.ispmn.gov.ro/page/minlex>

Titlul proiectului: *A nemzeti kisebbségek nyelvi jogai – Kézikönyv [Drepturi lingvistice ale minorităților naționale din România – Ghid practic]*

Locul: ISPMN, Cluj-Napoca

Perioada: 2011-2012

Responsabili: Magdolna Mohácsék, Andrea Bogdan

Cercetători/angajați ISPMN participanți în proiect: István Horváth, Tamás Kiss

Cercetători externi participanți în proiect: Zoltán Sipos

Tema: drepturile lingvistice ale minorității maghiare din România.

Scopul: conștientizarea și promovarea drepturilor lingvistice în rândul maghiarilor din România.

Descrierea metodologică: Proiectul a avut drept scop elaborarea și publicarea unui ghid practic în limba maghiară cu privire la drepturile lingvistice ale minorității maghiare din România. Ghidul prezintă într-o formă ușor accesibilă și inteligibilă drepturile lingvistice ale minorității maghiare,

prin descrierea unor situații concrete și practice, cum ar fi de exemplu modul în care se poate utiliza limba maghiară în relațiile cu diferitele autorități ale administrației publice, cu poliția, în instanță, în învățământ, în instituțiile sanitare etc.

Rezultate: publicația „Nyelvi jogok útmutató”

Titlul: *Burse pentru tineri cercetători*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: octombrie-decembrie 2012

Responsabili: Gidó Attila, Hossu Iulia-Elena, Kiss Tamás, Kozák Horațiu-Iuliu

Cercetători exteriori participanți în proiect: Barna Grigore, Leaha Mihai-Andrei, Cupcea Adriana, Marton János, Olosz Levente

Tema: cercetare în domeniul comportamentului electoral minoritar, cercetare în domeniul învățământului în limba maghiară, cercetare în domeniul filmului documentar, cercetare în domeniul istoriei minorităților naționale și cercetare în domeniul construcției identitare la turcii și tătarii din România.

Scopul: acordarea unui număr de 5 burse de cercetare în domeniul relațiilor interetnice.

Descrierea metodologică: În luna septembrie 2012, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a inițiat un **program de burse** pentru tineri cercetători și a scos la concurs un număr de 5 burse de cercetare în domeniul relațiilor interetnice. Prin acest program institutul își propune: să sprijine și să încurajeze cercetătorii cu preocupări în domeniul relațiilor interetnice, să ofere cercetătorilor cu preocupări în domeniul relațiilor interetnice posibilitatea de a câștiga experiență în munca de cercetare în echipă, să contribuie la valorificarea bazelor de date și a materialelor existente în institute și să promoveze valorile interculturalității. Tinerii cu experiență în domeniul relațiilor interetnice au candidat pe 5 burse tematice: *cercetare în domeniul comportamentului electoral minoritar, cercetare în domeniul învățământului în limba maghiară, cercetare în domeniul filmului documentar, cercetare în domeniul istoriei minorităților naționale și cercetare în domeniul construcției identitare la turcii și tătarii din România*. Aceste burse au o durată de 3 luni și se acordă cercetătorilor tineri cu preocupări în domeniul problematicei minorităților naționale.

Rezultate:

- elaborarea raportului de cercetare privind comportamentul electoratului maghiar;
- bază de date privind sistemul de învățământ în limba maghiară;
- film documentar Holocaustul romilor;
- raport de cercetare privind identitatea și modelele de integrare la turcii și tătarii din România;
- colectare de documente, fotografiere de documente la Direcțiile Județene ale Arhivelor Naționale din România referitoare la organizațiile minoritare din perioada 1944-1953.

Titlul: *SEEMIG - Gestionarea migrației și a efectelor sale în Europa de Sud-Est*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: 1 iunie 2012–30 noiembrie 2014

Coordonator: István Horváth

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Zsuzsa Bokor, Tamás Kiss

Cercetători externi participanți în proiect: cercetătorii instituțiilor partenere

Instituții partenere:

Institutul Central de Statistică, Ungaria, Departamentul de Demografie al Institutului Central de Statistică, Ungaria, Universitatea Viena – Facultatea de Geografie și Studii Regionale, Austria,

Institutul de Informatică și Statistică, Slovacia, Departamentul de Dezvoltare Locală, Universitatea Trento, Italia, Administrația districtuală Montana, Bulgaria, Institutul Național de Statistică, Bulgaria, Primăria Pécs, Ungaria, Consiliul Județean Harghita, România, Primăria Sfântu Gheorghe, România, Institutul de Științe Sociale, Serbia, Primăria Kanjiža, Serbia, Institutul de Statistică al Republicii Serbia, Serbia, Consiliul Local Turčianske Teplice, Slovacia, Institutul de Cercetări Economice, Slovenia, Agenția de Dezvoltare din Maribor, Slovenia, Centrul de Cercetări Științifice al Academiei Slovene, Slovenia. INSTAT Albania, bania, Ministerul de Interne, Ungaria, Provincia Autonomă Trento, Italia, Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, Slovenia. Ministerul Federal de Interne, Austria, Universitatea de Stat Tbilisi, Georgia, Rețeaua Europeană de Migrație – Punctul de Contact Ungaria, Societățile de Statistică de la Vișegrad, Ungaria, Unitatea pentru Incluziune Socială și Ameliorarea Sărăciei – Biroul viceprim-ministrului pentru Integrarea Europeană, Serbia, Centr Strategitsnogo Partnerstva, Ucraina.

Tema: abordarea și înțelegerea proceselor de migrație, demografice și capital uman pe termen lung în Europa de Sud-Est, precum și efectele acestora asupra pieței forței de muncă și economiei naționale și regionale.

Scopul: întărirea capacității administrației publice în elaborarea și implementarea politicilor și strategiilor, pornind de la seturi de date empirice calitativ superioare.

Descrierea metodologică:

- colectarea datelor principale, completarea datelor lacunare în regiunile ESE și crearea seturilor de date complementare pentru această regiune;
- realizarea a două studii pilot în Ungaria și Serbia pentru a prezenta bunele practici metodologice pentru anchetele sociale sau completarea bazelor de date existente;
- planuri de acțiune și instructaj pentru îmbunătățirea culegerii și gestionării datelor.

Rezultate:

- În iunie a fost stabilit grupul ISPMN pentru proiect, compus din managerul de proiect, un expert intern tematic, un expert comunicare și doi experți financiari. A avut loc o discuție privind normele naționale de responsabilizare privind participarea instituțiilor parteneri din România (ISPMN, Consiliul Județean Harghita, Municipiul Orașului Sfântu Gheorghe).
- A fost elaborată o strategie de comunicare sub coordonarea liderului pachetului de lucru cu contribuția participanților la proiect. Expertul nostru de comunicații a contribuit la prelucrarea aspectelor vizuale ale proiectului (logo-ul proiectului, site-ul proiectului, cu antet pentru documente).
- De asemenea, s-au stabilit grupul de lucru transnațional (TWG) și Grupul de coordonare (SG). ISPMN (ca singurul institut de cercetare din România în cadrul proiectului) a nominalizat un expert tematic în GTL.
- În perioada de referință cele patru pachete tematice de lucru au fost într-o fază pregătitoare. În această fază membrii proiectului au scris o recenzie despre literatura de specialitate care se ocupă de procesele de migrație, capital uman și dezvoltare cu privire la aspectele tematice.
- În 21-22 iunie membrii proiectului (Tamás Kiss, Erika Ágoston, Zsuzsa Bokor) au participat la conferința de deschidere a proiectului.
- În 20 septembrie expertul tematic, Tamás Kiss și coordonatorul proiectului, István Horváth, au participat la întâlnirea SEEMIG PoE1/TWG1 din Bratislava.
- În data de 8 octombrie am organizat o conferință de presă la Sf. Gheorghe cu titlul „Creșterea capacității autorităților locale în evaluarea datelor demografice” în care am prezentat detaliat proiectul SEEMIG. La conferință Tamás Kiss și István Horváth au ținut prezentări despre proiect.

Titlul proiectului: *Sistemul penitenciarelor din România. Politici de integrare socială a deținuților în penitenciarele din România. Particularități etnice și religioase*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: Cluj-Napoca

Responsabil: Crăciun Ioan Lăcătuș

Instituții partenere: colaborare cu Administrația Națională a Penitenciarelor, Fundația Prison Fellowship România, Asociația Oastea Domnului, Asociația Studenților Creștini Ortodocși din România.

Tema: Particularitățile etnice și religioase de integrare ale deținuților în penitenciarele din România

Scopul: În demersul nostru de cercetare pornind de la părerea specialiștilor în domeniu am urmărit relația dintre faptele ilicite și apartenența etnică, precum și perspectiva religioasă a fenomenului infracțional. Am investigat factorii care determină aceste fapte, în opinia specialiștilor, precum și statistici ale infracționalității realizate pe categorii etnice. Totodată, au fost urmărite și rezultatele ce pot decurge din utilizarea în diverse instituții sau spații publice a acestor statistici; rolul programelor de recuperare de tip religios; tipurile de programe implementate în penitenciare și actorii care dezvoltă sau implementează aceste programe. Toate acestea au fost apoi analizate și în contextul discursurilor publice despre infracționalitate sau alte fapte ilicite, în mod special în mass-media care adesea asociază infracționalitatea etnia romilor.

Descrierea metodologică: Realizarea de interviuri cu specialiști (reprezentanți din Administrația Națională a Penitenciarelor, ofițeri de reinsertie din cadrul penitenciarelor, avocați etc.), reprezentanți religioși care lucrează în penitenciare și alte instituții relevante. S-a încercat ca prin folosirea metodei observației participative în cadrul unor activități culturale, religioase sau a altor tipuri de consiliere derulate în Penitenciarul din Gherla respectiv în Penitenciarul pentru Minori și Femei Cluj, interviuri cu deținuți sau foști deținuți să surprindem diferitele dimensiuni ale acestei problematice. Cercetarea include de asemenea și monitorizarea unui număr de patru proiecte derulate în cadrul penitenciarelor.

Rezultate:

- un interviu cu un specialist: Preot ortodox, lect. univ. dr. din Franța, care desfășoară activități de asistență religioasă în penitenciarele din Franța pentru deținuții cu cetățenie română;
- 6 participări cu observație în cadrul unor activități cultural-religioase din Penitenciarul pentru Femei și Minori Cluj (3 întruniri cu minori-toți romi și 3 cu femeile);
- discuție cu coordonatorul educativ pentru minorii din penitenciar și adresarea unor întrebări care vor folosi pentru optimizarea observației și derularea următoarelor interviuri în cadrul cercetării;
- realizare contact cu personalul penitenciarului responsabil cu activități culturale în penitenciarul Gherla și Cluj;
- discuție și observație în cadrul unei activități culturale cu un grup de femei deținute, activitate derulată de către o asociație de artiști clujeni. Discuție despre proiecte și activități culturale în care sunt implicate femeile din penitenciar.

Titlul: *Locuire marginală la romii din Cluj și fenomenul de gentrificare urbană. Diverse tipuri de actori instituționali implicați.*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: ianuarie 2012-decembrie 2012

Responsabil: Crăciun Ioan Lăcătuș

Tema: Romii în gentrificarea urbană din Cluj-Napoca și diverșii actori instituționali implicați.

Scopul: Realizarea unei noi anchete asupra comunității de romi care au locuit pe strada Coastei, folosind o parte a metodologiei aplicate în anul 2005 (de exemplu, grila de date socio-demografice), în care sunt incluși și indicatori care să măsoare relația romilor cu parohia ortodoxă aparținătoare din cartierul Mărăști.

Descrierea metodologică: O parte a metodologiei aplicate, în care au fost incluși și indicatori care să măsoare relația romilor cu parohia ortodoxă aparținătoare cartierului Mărăști. Va fi analizat și tipul de influențe religioase în noua locație din Pata Rât. Ne propunem continuarea cercetării de tip calitativ-longitudinal și de asemenea realizarea unui chestionar standard care va fi aplicat populației relocate din strada Coastei la groapa de gunoi a orașului. Acestea vor constitui o înțelegere mai complexă a situației romilor din Zona Pata-Rât și relaționarea cu diverși actori instituționali relevanți în noul context situațional (agenți economici, instituții locale, județene, naționale și internaționale, instituții religioase, societatea civilă și mediul academic clujean).

Rezultate:

1. Pe parcursul anului (în primăvară și în toamna 2012) au fost realizate 2 stagii de observație și documentare (de câte 10 zile fiecare) cu o echipă de cercetători din Israel.

Acestea au constatat în activitate de documentare în comunități clujene marginale de romi, compacte și din vecinătățile municipiului, realizând observații și facilitând accesul fotografului documentarist din Israel în aceste comunități. De asemenea, au fost vizitate diferite subgrupuri de romi, comunități sărace/mai puțin sărace, mediu urban/rural) din județul Cluj și Sălaj. Alte rezultate care au decurs din această colaborare și posibilitatea continuării colaborării în cercetare cu echipa de cercetători israelieni sunt:

- identificarea unor situații de comunități rome cu descendență genealogică mixtă (căsătorii mixte romi-evrei, cimitire de evrei și romi în aceeași arie teritorială separat spațial);
- discutarea posibilității utilizării materialului fotografic și a observațiilor (personale) din teren prin editarea unui volum comun cu contribuția ambelor părți;
- posibilitatea realizării unei expoziții de fotografie etnografică pe baza documentării în teren;
- discutarea posibilității de încheiere a unui parteneriat între ISPMN și Institutul din Israel reprezentat de artistul fotografic;
- primirea unor contacte și informații despre comunități și organizații rome din Israel;
- discutarea posibilității de continuare și extindere a cercetării romilor și evreilor în teritoriile menționate (atât în România cât și în Israel).

2. Un stagi de documentare în comunități marginale de romi din zona Cluj de 5 zile, cu un tânăr student din Berlin în cadrul unui program travel study în România pe tema „Situația Romilor din România”, prin intermediul Stiftung fur Studienrein, sub egida Comisiei germane UNESCO.

Cap. III. Centrul de Documentare

1. Proiecte inițiate de către CDM

BAZE DE DATE ISPMN

Titlul: *Monitorizarea presei privind minoritățile naționale*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator: Katalin Vitos

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ágnes Kiss, Iulia-Elena Hossu, Péter Virginás

Instituții partenere: colaborare cu Universitatea Babeș-Bolyai: Stagiul de practică profesională

Scopul proiectului:

- Crearea unei baze de date cu articolele, știrile, interviurile, reportajele, editorialele apărute, care sunt disponibile pentru cei interesați de o analiză mai amplă, cantitativă a discursurilor publice legate de minoritățile naționale.
- Prelucrarea materialelor existente, posibilitate de publicație online (posibil sub formă de WP) pentru studenți, masteranzi, doctoranzi.
- Colaborare, schimb și uniformizare baze de date cu alte instituții, organizații interesate de monitorizarea temelor legate de minoritățile naționale.

Descrierea metodologică: În cadrul proiectului sunt monitorizate versiunile online ale cotidianelor naționale. În cazul presei scrise în limba română sunt acoperite următoarele ziare: Evenimentul Zilei, Jurnalul Național, Ziua, Cotidianul, Gândul. De asemenea sunt monitorizate și următoarele cotidiene naționale ale minorității maghiare: Krónika, Új Magyar Szó, Transindex, Erdélyi Riport. Înregistrarea datelor fiecărui articol este standardizată, arhivarea electronică a materialelor fiind o muncă continuă.

Rezultate 2012

Administrazare pagina web.

Pagina web: <http://adatbank.transindex.ro/regio/ispmn/sajto/>

Suprafață de administrare: <http://adatbank.ro/regio/ispmn/sajto/admin>

Actualizarea temelor existente: 3354 de articole

Conflicte interetnice (82)

Discursul vis-à-vis de autonomie (208)

Legea învățământului – predarea limbii române ca a doua limbă (192)

Legea minorităților naționale (1012)

Problema emigranților români din Italia (798)

Transformarea sistemului electoral – problematica reprezentării minorităților în parlament (495)

Conflictul romi–Primăria Baia Mare (43)

Dezbaterea etnonimelor rom-țigăni (109)

Dubla cetățenie – minoritatea maghiară din România (109)

Imigranții români (Spania, Franța, Anglia, Germania) (196)

Reforma regiunilor de dezvoltare (110)

Includerea unor teme noi: 282 de articole.

Tinerii romi – condițiile sociale (66)

Tinerii romi – copiii romi în familie (2)

Tinerii romi – educația (88)

Tinerii romi – liceul de romi din București
Recensământul Populației și al Locuințelor 2011 (126)
Corectura bazei de date existente: 3937 de articole

Titlul proiectului: *Hărți etnice*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonatori de proiect: Ilka Veress, Katalin Vitos

Tema proiectului: prezentare, prelucrare baze de date sub formă de hărți etnice.

Scopul proiectului: oferirea de informații publicului larg despre minoritățile etnice din România, dezvoltarea unei pagini web pe tematică.

Pagina web: <http://www.ispmn.gov.ro/maps>

Suprafața de administrare: <http://www.ispmn.gov.ro/admin>

Descrierea metodologică: Crearea unor hărți etnice în programul GIS cu tematica: distribuția etnică, lingvistică a minorităților naționale din România în județele și unitățile administrative, gradul de suprapunere etnică și lingvistică.

Rezultatele proiectului 2012:

- 200 de noi hărți actualizate pe pagina de internet – distribuția etnică 2011 (rezultate preliminare - Recensământul 2011, declinul populației 2002-2011 - Recensământul 2011)
- Un număr total de 500 de hărți actualizate pe pagina de internet.
- 2 baze de date, tabele, care sunt oferite publicului prin intermediul paginii de internet a proiectului: 1 bază de date despre etnie la nivel de comună și o bază de date cu privire la declinul populației minoritare.

Titlul proiectului: *Colecție de texte*

Coordonatori de proiect: Nándor Bárdi (Institutul de Cercetare a Minorităților al Academiei Maghiare de Științe /MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Kisebbségkutató Intézet/, Budapesta), József Lőrincz D. (Fundăția „Jakabffy Elemér”, Cluj-Napoca)

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Tamás Kiss, Attila Gidó

Cercetători externi participanți în proiect: József Lőrincz D., Nándor Bárdi, Stefano Bottoni, Attila Hunyadi, József Gagy, Gábor Egry, Kata Ágnes Miklós, Lóránt László, Sándor Oláh, Stefan Gaucik, Ágnes Horváth, Tamás Gusztáv Filep, István Papp

Instituții partenere: Academia Maghiară de Științe - Centrul de cercetări sociale - Institutul de Cercetare a Minorităților (Budapesta), Fundăția „Jakabffy Elemér” (Cluj-Napoca)

Scopul proiectului: elaborarea unor culegeri de texte privind trăsăturile maghiarilor și ale secuilor din Transilvania, „slujirea poporului” și etica minoritară în perioada interbelică și după 1944.

Rezultate 2012: În luna august 2012, au fost publicate pe site-ul ISPMN 200 de **articole** în cadrul proiectului „Etosul și strategiile discursive ale elitei minoritare maghiare înainte de 1989 – Discursuri, strategii, tendințe”. Acest proiect propune elaborarea unor culegeri de texte privind caracteristicile maghiarilor și ale secuilor din Transilvania, „slujirea poporului” și etica minoritară în perioada interbelică și după 1944, precum și elaborarea unor studii de caz. Analizele vor fi întocmite pe baza literaturii minoritare de memorialistică (accentul fiind pus pe cea maghiară) – autobiografii, jurnale, memorii publicate și manuscrise – și se vor concentra în primul rând pe modul în care membrii elitei minoritare percep activitatea lor desfășurată în folosul propriei comunități naționale.

Pentru a consulta aceste articole accesați: <http://www.ispmn.gov.ro/page/colecție-de-texte>.

Titlul proiectului: *Roma Grey Papers. Baza de date a documentelor neoficiale (grey paper) despre romii din Europa*

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Zsuzsa Bokor, Zsuzsa Plainer, Stefánia Toma

Perioada: 2011-, proiect în curs de desfășurare

Tema: realizarea unei baze de date a documentelor neoficiale despre romii din Europa.

Scopul: proiectului este culegerea informațiilor privind romii din Europa, din diferite surse disponibile în format electronic, și clasificarea acestora pentru a le pune la dispoziția cercetătorilor și a altor părți interesate.

Descrierea metodologică: În anul 2011 s-a început colectarea de informații produse la toate nivelurile de guvernare, de mediul academic, cel de afaceri și industrie, publicații care nu sunt controlate de către edituri cu scopuri comerciale.

Rezultate 2012: Datele sunt publicate într-o bază de date online cu un motor de căutare, pe pagina web ISPMN (Meniul Baze de date - Greypapers).

O bază de date online, în Excel, cu 242 titluri.

Titlul proiectului: *Motor de căutare texte*

Coordonator de proiect: Ágnes Kiss

Perioada: proiect permanent

Scopul proiectului: prin acest proiect se dorește colectarea și sistematizarea textelor științifice (date bibliografice, abstract și accesibilitate) care abordează minoritățile naționale din România.

Descrierea metodologică: sursele pentru realizarea acestei părți a proiectului sunt următoarele: Editura ISPMN, informațiile colectate pentru buletinul informativ „Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România”, contactele cu alte instituții de care dispune Centrul de documentare, respectiv bibliografiile de specialitate puse la dispoziția Centrului de documentare de către cercetătorii ISPMN. Pe de altă parte, această bază de date este pusă la dispoziția publicului larg pe o suprafață on-line care dispune de un motor de căutare complex. Astfel, filtrarea textelor este posibilă pe următoarele categorii: minoritatea, tipul publicației, cuvinte-cheie, limbă și disciplină. Baza de date este accesibilă în trei limbi: limba română, maghiară și engleză.

Rezultate 2012: La sfârșitul a.c. dispunem de o colecție de texte, care urmează a fi lărgită pe parcursul anilor următori, respectiv încărcată pe pagina web începând cu anul 2013.

Titlul proiectului: *Cadastru online*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator de proiect: Katalin Vitos

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Iulia-Elena Hossu, Zsuzsa Plainer, Stefánia Toma

Cercetători externi participanți în proiect: Dénes Kiss, voluntari

Tema proiectului: Crearea unui cadastru online cu instituțiile următoarelor minorități: albaneză, armeană, bulgară, cehă, croată, evreiască, germană, greacă, italiană, macedoneană, maghiară, poloneză, romă, ruso-lipoveană, ruteană, sârbă, slovacă, tătară, turcă, ucraineană.

Scopul proiectului: Scopul acestei pagini constă în dezvoltarea unui fond comun de date, în programarea unui cadastru online menit a oferi informații generale, ușor accesibile care să permită contactarea instituțiilor și a liderilor acestora. Totodată, acest proiect creează un cadru menit a oferi acestor instituții vizibilitate și accesibilitate, ambele necesare, având în vedere că sunt instituții de interes public/social. Prin crearea acestui cadastru online sperăm să contribuim la dezvoltarea

relațiilor interetnice din România precum și la dezvoltarea unor relații solide de lucru cu reprezentanții minorităților naționale interesați de științele sociale.

Antecedente proiectului: În anul 2008 ISPMN a demarat un proiect care avea în vedere inventarierea sistemelor instituționale ale minorităților naționale din România. În cadrul aceluiași proiect am dezvoltat o pagină web.

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): anchetă minoritatea romă, completarea și administrarea permanentă a bazei de date, programarea paginii Web.

Descrierea metodologică: În baza raționamentelor mai sus-amintite, a fost realizată o anchetă sociologică (interviuri, chestionare) care a vizat instituțiile minorităților etnice. Structura cadastrului online a fost dezvoltată urmărind natura datelor completate în chestionare de către reprezentanții minorităților naționale. Prin intermediul sistemului interactiv pus la dispoziția celor care accesează pagina web, fiecare instituție a minorităților naționale din România are posibilitatea de a fi adăugată în baza de date a acestui cadastru online.

Contactarea instituțiilor, în două etape, cu scopul de a le implica în completarea/verificarea datelor cerute.

Rezultatele proiectului:

La ora actuală, Cadastrul nostru cuprinde 1841 de instituții ale minorităților naționale și este într-o continuă actualizare.

Pagina web: <http://www.ispmn.gov.ro/page/institutiile-minoritatilor>

Suprafață de administrare: <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn/institutii/admin>

Titlul proiectului: *Banca de date ISPMN*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator de proiect: Katalin Vitos

Instituții partenere: Transindex

Tema proiectului: creare, prelucrare, traducere baze de date, administrare pagină web.

Scopul proiectului: Informații oferite pentru publicul larg despre minoritățile etnice din România, dezvoltarea conținutului online al paginii web ISPMN, crearea unei bănci de date în limba engleză, cu conținut specializat pe tema minorităților din România.

Stocarea și prezentarea materialelor prime și a rezultatelor cercetărilor ISPMN (materiale audio video, foto, baze de date, rapoarte de cercetare).

Antecedentele proiectului: În anul 2008 s-a început colaborarea cu Banca de date a portalului Transindex (www.adatbank.transindex.ro) în vederea elaborării unui proiect comun.

La ora actuală Banca de date cuprinde următoarele conținuturi:

- baze de date statistice – cei interesați vor găsi în arhiva noastră 24 de baze de date, rezultate ale unor cercetări desfășurate de către institutul nostru și alte instituții colaboratoare: Universitatea Babeș-Bolyai – Departamentul de sociologie, CCRIT, ELTE UNESCO – Departamentul pentru studierea minorităților, Editura Kriterion, Centrul sociologic Max Weber, Institutul Teleki László;
- informații privind organizațiile minoritare din România;
- biblioteca ISPMN;
- cărți și reviste editate de către ISPMN;
- link-uri utile.

Pagina web <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn>

Suprafață de administrare <http://www.adatbank.ro/regio/ispmn/admin>

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): completarea și administrarea permanentă a bazei de date, programare pagina Web.

Descrierea metodologică: înregistrarea și arhivarea diferitelor materiale și documente provenite din cercetările ISPMN, încărcarea documentelor și a conținutelor noi pe suprafața de administrare.

Rezultatele proiectului 2012:

- Actualizare știri.
- Actualizare baze de date statistice.
- Actualizare bibliotecă, cărți și reviste ISPMN.

Titlul proiectului: ***R.O.M.A.***

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonatori de proiect: Stefănia Toma, Katalin Vitos

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Zsuzsa Plainer

Tema proiectului: Adunarea și prezentarea unor informații, date, proiecte, evenimente despre romi.

Scopul proiectului: Scopul proiectului este acela de a completa site-ului ISPMN cu informații, date, proiecte, evenimente despre romi. Prin plasarea de noi informații cu acest conținut se dorește creșterea vizibilității paginii de web, și, implicit al ISPMN-ului.

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): adunare date, design și programare web, traduceri în limba romani.

Descrierea metodologică: Conținutul vizat pentru site este de mai multe feluri: cercetările deja realizate sau în curs de realizare ale membrilor ISPMN, informații despre evenimentele și publicațiile ISPMN despre romi, baze de date utile pentru cercetarea romilor, eventual, anumite informații interesante, destinate publicului larg (fragmente de interviuri, recomandări de filme, poze etc.) despre „problema” romă, monitorizarea presei cu informațiile despre romi.

Primul pas al proiectului este colectarea și reorganizarea și integrarea în site a materialului deja existent referitor la proiecte și evenimente ISPMN despre romi. Pentru a realiza o bază de date cât mai completă, cercetătorii sunt rugați să pună la dispoziție reflecții de presă, materiale înregistrate, fotografii despre evenimentele deja realizate, respectiv, în cazul publicațiilor, eventualele recenzii despre ele. Al doilea tip de conținut, informațiile utile, se referă la colectarea link-urilor importante pentru cercetarea romilor, baze de date utile, respectiv finalizarea bazelor de date proprii (ISPMN) referitoare la romi: informații despre mediatori școlari, colecții de materiale despre educația romilor etc.

Rezultatele proiectului: Banca de date despre minoritatea roma.

Titlul proiectului: ***Ghid practic pentru minorități***

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonatori de proiect: Zsuzsa Plainer, Katalin Vitos

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Iulia-Elena Hossu

Instituții partenere: DRI, CNCD, CEMO, nyelvijogok.ro, transindex etc.

Tema proiectului: Informații, baze de date legate de drepturile minorităților naționale din România

Scopul proiectului: Prezentarea, pentru publicul mai larg, într-o formă ușor accesibilă și inteligibilă a drepturilor minorităților din România, a instituțiilor care servesc apărarea drepturilor minorităților din România, conștientizarea și ușurarea folosirii drepturilor minoritare.

Antecedentele proiectului: proiectul formulare bilingve, linkuri utile, accesibile de pe site-ul ISPMN.

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): programare și design pagina web, analiză date secundare.

Descrierea metodologică: Adunarea, structurarea și afișarea pe site a unor informații utile legate de statutul minoritar din România.

Bază de date privind actele normative adoptate în perioada 1989-2011, reglementările referitoare la drepturile minorităților naționale din România (Vezi proiectul cu titlul: *MinLex – Bază de date privind legislația referitoare la drepturile minorităților naționale din România*).

Postarea pe site a unui ghid practic al drepturilor lingvistice (Vezi proiectul cu titlul: *A nemzeti kisebbségek nyelvi jogai – Kézikönyv [Drepturi lingvistice ale minorităților naționale din România – Ghid practic]*).

- Elaborarea ghidului sistemului de protecție a minorităților din România (prezentarea instituțiilor relevante).
- Actualizarea formularelor bilingve.
- Actualizare linkuri utile.

Rezultatele proiectului:

- Colecție de documente (DRI, ANR, CNCD, Avocatul poporului)
- Actualizare linkuri utile.

NEWSLETTERS

Titlul proiectului: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator: Ágnes Kiss

Tema: editare newsletter

Scopul: Scopul acestui proiect este colectarea și difuzarea informațiilor despre: lucrările științifice recent apărute în domeniul cercetării minorităților naționale din România, respectiv evenimentele de importanță majoră din acest domeniu.

Proiectul dorește să contribuie la creșterea vizibilității lucrărilor științifice din domeniul vizat și la intensificarea fluxului de informații despre/între instituțiile interesate, respectiv autorii lucrărilor.

Descrierea metodologică: Între lucrările științifice propagate se includ nu numai publicațiile apărute în România, ci și cele apărute în străinătate, precum și sursele prime create de diferite instituții (baze de date, repertorii, colecții de documente etc.). La fel, informațiile referitoare la evenimente mai importante conțin știri despre conferințe și workshop-uri organizate în țară și în străinătate pe tema minorităților naționale din România. Informațiile difuzate nu conțin activitatea ISPMN (publicații ISPMN și evenimente organizate exclusiv de ISPMN). Informațiile colectate se vor difuza instituțiilor interesate din România, cum ar fi organizații guvernamentale și neguvernamentale care se ocupă de minorități, respectiv organizațiile minorităților.

Mijloacele utilizate pentru colectare și difuzarea informațiilor

Informațiile se colectează preponderent prin corespondență (via e-mail) între ISPMN și instituțiile care produc sau contribuie la apariția lucrărilor științifice relevante, și ocazional prin discuții personale cu administrația instituțiilor. Mijloacele prin care se difuzează informațiile colectate constituie:

- buletinul informativ periodic (lunar) în format electronic,
- site-ul ISPMN. Buletinele informative sunt afișate lunar pe site în formă compactă. Evenimentele sunt afișate și înainte de a avea loc, deci și separat de celelalte informații incluse în buletinul informativ, pe pagina principală a site-ului ISPMN în secțiunea „stiri, noutăți etc.”.

Informațiile privind noutățile în cercetarea minorităților naționale din România sunt redactate sub forma unui buletin informativ periodic ce este difuzat organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale care se ocupă de minorități, respectiv organizațiilor minorităților.

Rezultate 2012

Apariție lunară, 11 numere: <http://www.ispmn.gov.ro/page/cercetarea-minoritilor-naionale>.

Titlul: *Newsletter-ul ISPMN*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator: Iulia-Elena Hossu

Tema: editare newsletter

Scopul: Scopul newsletterului este de a oferi publicului avizat informații despre principalele activități organizate sub egida institutului sau de către cercetătorii care activează în cadrul acestuia. Paleta de evenimente la care se va face referire va fi destul de largă, putând să cuprindă informații despre: ultimele apariții editoriale ale ISPMN, conferințe, ateliere, mese rotunde organizate de către institut, parteneriate de cercetare etc.

Descrierea metodologică: Informațiile privind activitatea ISPMN sunt redactate sub forma unui buletin informativ periodic ce este difuzat organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale care se ocupă de minorități, respectiv organizațiile minorităților.

Mijloacele utilizate pentru difuzarea informațiilor

Mijloacele prin care se difuzează informațiile colectate sunt:

- buletinul informativ periodic (lunar) în format electronic,
- site-ul ISPMN. Buletinele informative sunt afișate lunar pe site în formă compactă. Evenimentele sunt afișate și înainte de a avea loc, dar și separat de celelalte informații incluse în buletinul informativ, pe pagina principală a site-ului ISPMN în secțiunea „stiri, noutăți etc.”.

Rezultate 2012

- Apariție lunară, 11 numere: <http://www.ispmn.gov.ro/page/ispmn-newsletters>.
- Redactare *Cronologia Instituției*.

PAGINA WEB ISPMN

Titlul: *Pagina web a ISPMN*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator: Katalin Vitos

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ágnes Kiss, Péter Virginás, Iulia-Elena Hossu

Tema: dezvoltare conținut web

Scopul: creșterea vizibilității activității ISPMN, servicii oferite publicului larg despre minoritățile naționale din România

Descrierea metodologică: În anul 2012, pagina Institutului nostru a cunoscut o dezvoltare continuă. Conținutul paginii ISPMN are la ora actuală următoarele componente mari: Despre institut; Proiecte; Evenimente; Proiecte Roma; Editura ISPMN; Baza de date ISPMN; Instituțiile minorităților; Biblioteca online ISPMN; Formulare bilingve, Cronologia minorităților naționale, Hărți etnice.

Conținutul paginii este dezvoltat în 3 limbi: limba română, limba engleză și limba maghiară. Cei care accesează pagina noastră de web se pot informa cu privire la profilul Institutului, a principalelor cercetări și proiecte efectuate de către noi și pot accesa rapoartele acestora; au acces la catalogul online al bibliotecii ISPMN, pot afla informații despre viitoare manifestări, conferințe organizate de către instituția noastră, pot chiar descărca versiunea online a textelor *Studiilor de atelier* pe care le edităm începând cu anul 2008.

În anul 2012, conținutului paginii a fost dezvoltat cu noile proiecte ale Institutului, cu rapoartele rezultate în urma cercetărilor, cu noile publicații ale Editurii ISPMN etc., astfel încât am oferit o imagine cât mai completă despre activitățile Institutului precum și despre alte tipuri de informații care ar putea fi utile celor interesați de problematica minorităților naționale, atât la nivel național cât și internațional.

Rezultate 2012

- Pagina web: www.ispmn.gov.ro
- Suprafața de administrare: www.ispmn.gov.ro/admin
- Dezvoltare conținut web: actualizare știri, anunțuri, evenimente-proiecte 2012, actualizare editura ISPMN (cărțile, WP-urile apărute, Newsletter-uri), baze de date online (colecție texte, greypapers, motor de căutare texte).
- Dezvoltare structură/design: Restructurare librărie online, aplicare design nou pagina web ISPMN, restructurare meniul Proiecte.
- Dezvoltare suprafață administrativă: integrare NL ISPMN și *Noutăți în cercetarea minorităților naționale* în mail, schimbare interfața formatului PDF al buletinelor informative, linkuri automate la cuvinte-cheie, căutare în Media Attachment, atașare personalizată a imaginilor la diferite meniuri.

ARHIVARE

Titlul proiectului: *Arhivarea electronică a proiectelor ISPMN*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator de proiect: Péter Virginás

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Ágnes Kiss, Iulia-Elena Hossu, Zsuzsa Plainier, Katalin Vitos

Tema proiectului: Înregistrarea și arhivarea cercetărilor, proiectelor ISPMN

Scopul proiectului: Arhivarea diferitelor materiale și documente provenite din cercetările ISPMN (baze de date, interviuri, fotografii, material video etc.)

Antecedentele proiectului: Arhiva proiecte ISPMN 2008, 2009, 2010, 2011, 2012

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): arhivare proiecte ISPMN.

Descrierea metodologică: Centrul de documentare a ISPMN derulează proiectul permanent de arhivare electronică a proiectelor desfășurate de către institut. Prin arhivarea electronică a proiectelor de cercetare se urmărește pe de o parte sistematizarea acestora, iar pe de altă parte culegerea și arhivarea/verificarea rezultatelor sau/și al diferitelor produse de proiect. Printr-un format clar și accesibil, arhivarea include următoarele informații specifice în câmpuri separate:

- cod de identificare,
- titlu/denumire proiect,
- tema cercetării,
- responsabilii de proiect,
- parteneri (de ex. alte instituții sau colaboratori din afara ISPMN),
- perioada de desfășurare a proiectului,
- observații (stare proiect – în pregătire/în derulare/finalizat etc.)

Rezultate elaborate în curs/la final pe tipuri de documente (subcâmpuri) și atașate (cu hyperlink): buletine informative, raport de cercetare studiu/studii, statistici/baza de date, fotografii, film, înregistrări audio, site web, alte observații (prezentări publice etc.). Pe lângă tabel, documentele aferente diferitelor proiecte sunt arhivate nu numai în fișiere separate ci și păstrate în Centrul de documentare sub forma de copii tipărite.

Rezultatele proiectului:

Arhivare proiecte 2012.

FONDUL DE FILM DOCUMENTAR

Titlul: *Filmoteca ISPMN*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonatori: Iulia-Elena Hossu, Péter Virginás

Tema proiectului: dezvoltarea fondului de filme documentare, organizare seminarii de film, organizare mese rotunde, elaborare film documentar.

Scopul proiectului: Unul dintre obiectivele Centrului de documentare din cadrul ISPMN este de a dezvolta fondul de filme documentare, de a organiza seminarii de film pentru publicul larg, de a organiza mese rotunde tematice și de a se implica în elaborarea unor filme documentare legate de tematica minorităților din România. Filmoteca ISPMN își propune să servească nevoile cercetătorilor angajați ai ISPMN, respectiv ale utilizatorilor acestui Centru de documentare.

Antecedentele proiectului: ISPMN a demarat în anul 2008 un proiect care are în vedere constituirea unei Filmotece ISPMN menită a completa arhiva Centrului de documentare a Institutului. În anul 2011 au avut loc 7 seminarii de film. Publicul acestor seminarii a fost alcătuit din studenți, masteranzi și doctoranzi, cercetători interesați de problematica minorităților.

Componentele proiectului: (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): stagii de documentare, ateliere și mese rotunde, achiziții filme documentare.

Planul de dezvoltare a constatat în identificarea și achiziționarea de filme documentare, filme artistice sau de ficțiune și spoturi care au relevanță pentru studierea minorităților etnice și a relațiilor interetnice. În acest sens au fost inițiate:

- colaborări cu arhive de filme sau instituții de profil (pentru a obține copii ale unor filme păstrate în arhive);
- achiziționarea de filme care se comercializează;

- deplasări în limita posibilităților pentru vizionarea de filme prezentate la festivaluri de filme și workshop-uri, pentru a obține copii ale acestora de la producători sau distribuitori (festivaluri autohtone – Astra Sibiu).

Rezultate 2012

- *Filmoteca ISPMN* a ajuns la ora actuală să conțină peste 150 de filme documentare și 20 de DVD-uri cu interviuri filmate în diferite cercetări.
- Pe parcursul anului 2012, Centrul de documentare ISPMN a continuat *seria de proiecții de filme* din filmoteca ISPMN, sub titlul de *Seminarii de film pe tematica minorităților*. Proiecțiile s-au desfășurat pe întregul an și au reușit să coaguleze un grup interesat de problematica reprezentării vizuale a minorităților, în documentare și filme antropologice. Participanții s-au întâlnit în sala de conferințe a ISPMN și după vizionarea documentarelor au avut ocazia să întâlnească regizori, specialiști în domeniul vizual. Pe lângă vizionarea filmelor documentare în cadrul seminariilor au fost invitați regizori ai filmelor precum și specialiști în domeniu, fiind organizate dezbateri și discuții în jurul temelor pe care filmele le tratau. Aceste seminarii au fost deschise publicului larg având însă ca grup-țintă studenții în științele sociale precum și cercetătorii în domeniu.
- În același context, responsabili de proiect au continuat să participe la festivaluri de film documentar în vederea identificării și achiziționării de noi filme menite a completa colecția de filme a CD.
- Seminariile de film în anul 2012:
 - **16 februarie** - *Al Karamah – Human Dignity* (Regizori: Frode Storaas, Moslih Kanaaneh)
 - **14 martie** - *Vă doare capul? Fáj a feje?* (Regizori: Bereczki Edit și Cornel Mihalache)
 - **29 mai** – *Muzicantul din Goettingen* (Regizor: Mihai Leaha)
 - **27 noiembrie** - *What Magdalena Said* (Regizor: Michael Stewart)
 - **7 decembrie** - *KAJDA* (Regizor: Nico Staiti)
 - **12 decembrie** – *Ucrainenii din Maramureș* (Regizor: Zágoni Bálint) – în colaborare cu AEGEE Cluj-Napoca, în cadrul evenimentului *Culture Action Day* [http://aegeecluj.ro/wp-content/uploads/2012/12/154650_10200142710151036_1891022851_n.jpg].

2. Fondul de documente al CDM

Titlul: *Dezvoltarea bibliotecii*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonator: Péter Virginás

Tema: dezvoltarea fondului de documente existent prin achiziții, schimb de publicații și donații.

Scopul: facilitarea accesului la literatura de specialitate curentă pentru cercetătorii și colaboratorii institutului, respectiv la literatura necesară pentru cadrul teoretic al proiectelor de cercetare desfășurate de către membrii institutului.

Descriere metodologică: În anul 2012 achiziția cărților de specialitate (în limbi de circulație internațională, respectiv și în limba română și maghiară) a fost realizată conform domeniilor de colecție deja stabilite, adică s-a concentrat pe literatură despre romi, sociologie și migrație, antropologie și psihologie socială, metode de cercetare, relații interetnice, naționalism și etnicitate,

drepturi ale minorităților, respectiv bilingvism și multilingvism (sociolingvistică, psiholingvistică etc.). Am urmărit, pe de o parte, recomandările cercetătorilor și noile apariții, iar pe de altă parte am continuat achiziția titlurilor care au apărut în anii precedenți la unele edituri consacrate în domeniul științelor sociale (Blackwell, Polity Press, Sage etc.).

Am reînnoit și accesul online la colecțiile/baza de date JSTOR, respectiv la unele revistele de științe sociale, cu accent pe diferite aspecte ale etnicității: *Ethnic and Racial Studies*, *Journal of Ethnic and Migration Studies*, *Ethnopolitics*, *Nationalities Papers*, *Citizenship Studies*, *Romani Studies*, *International Journal on Minority Rights*, *Nations and Nationalism*, *Studies in Ethnicity and Nationalism*.

În același timp, biblioteca a primit cărți și reviste și prin donații din partea unor persoane fizice și instituții partenere. Dezvoltarea bibliotecii se reflectă și în conținutul catalogului online (serviciul informațional).

Rezultate 2012

- Fondul de documente a fost îmbogățit cu peste 500 de titluri.
- Catalogul online numără la sfârșitul anului 2012 peste 4000 de intrări.

3. Promovarea CDM

Titlul proiectului: *Promovarea Bibliotecii CDM – ISPMN*

Locul desfășurării: Cluj-Napoca

Perioada: proiect permanent

Coordonatori de proiect: Zsuzsa Bokor, Ágnes Kiss, Iulia-Elena Hossu, Katalin Vitos

Cercetători ISPMN participanți în proiect: Péter Virginás

Tema proiectului: promovarea *Centrului de Documentare a Bibliotecii și a Editurii ISPMN*

Componentele proiectului (stagii de documentare, anchete sociologice, ateliere, mese rotunde, conferințe etc.): dezvoltarea site-ului bibliotecii; schimb de link-uri (mediul online), și prezentări în cadrul unor facultăți și târguri de carte pentru a atrage publicul țintă vizat (studenți masteranzi și doctoranzi, cadre didactice care au preocupări în domeniile de colecție ale bibliotecii)

Rezultatele proiectului: În acest sens au fost elaborate pliante cu descrierea activității Centrului de documentare, a Bibliotecii și a Editurii ISPMN în limbile română, maghiară și engleză. Ele au avut sensul de a crește vizibilitatea institutului și a activității desfășurate în cadrul acestuia. Totodată, cercetătorii Centrului de documentare au fost prezenți la diferite evenimente unde au prezentat și promovat activitatea centrului și Editurii ISPMN.

Evenimente:

3 aprilie 2012. Biblioteca Județeană „Octavian Goga” a organizat *Săptămâna culturii rome la bibliotecă* în cadrul programului mai amplu intitulat *Școala altfel* derulat în perioada 2–6 aprilie. Scopul acestui program organizat anual de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului este implicarea tuturor elevilor și a cadrelor didactice în activități ce se desfășoară în contexte nonformale, altele decât cele prezente în curriculumul național. Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, reprezentată prin Bokor Zsuzsa, Hossu Iulia și Vitos Katalin (cercetători ISPMN), a fost prezentă la eveniment cu un stand de carte în care au fost expuse principalele volume pe problematica romilor publicate până în prezent de editura noastră. În programul zilei a mai fost inclusă vizionarea filmului documentar *Dureri ascunse* [regizor Michelle Kelso, 2005].

Detalii despre eveniment puteți afla accesând:

http://www.flickr.com/photos/biblioteca_judeteana_cluj/6895651922/.

În perioada **21 mai–6 iunie 2012**, un grup alcătuit din 6 studenți ai Universității „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Istorie, Studii de Securitate, au efectuat un **stagiul de practică** la Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale. Munca lor a fost coordonată de către Gidó Attila (cercetător ISPMN). Studenții au participat la ordonarea colecțiilor de documente privind minoritățile naționale din România, păstrate în cadrul Centrului de Documentare al ISPMN. Totodată, au contribuit și la pregătirea *Cronologiei minorității rome* în vederea publicării sale pe site-ul institutului.

În perioada **7–10 iunie 2012**, Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a fost prezentă la *Săptămâna Cărții* din Cluj. Editura ISPMN a participat pentru a doua oară la acest eveniment, ce are loc anual, pentru a prezenta publicului larg volumele recent apărute. **Joi, 7 iunie**, a avut loc și **lansarea** a două **volume** apărute sub egida editurii ISPMN: Horváth István – Tonk Márton: *Minority politics within the Europe of regions* [Politici minoritare în Europa regiunilor, 2011] și Benedek József: *Románia. Tér, gazdaság, társadalom* [România. Spațiu, economie și socialism, 2011].

În perioada **16–20 august 2012**, Editura ISPMN a participat la *Târgul de carte* organizat în cadrul *Zilelor Culturale Maghiare* din Cluj-Napoca, aflate la cea de-a III-a ediție. Seria de manifestări ce au loc cu ocazia aceasta reprezintă o oportunitate pentru comunitatea maghiară de a-și afirma viabilitatea, diversitatea, puterea sa creatoare de valori, dar și un cadru propice pentru inițierea unui dialog între populația minoritară și cea majoritară, nu doar în plan cultural, ci și în alte planuri ale vieții sociale. Editura ISPMN a avut ocazia ca pe parcursul a 4 zile să expună volumele sale la standul alocat, alături de alte edituri, pentru ca publicul cititor de carte în limba maghiară să le poată cunoaște, consulta și achiziționa.

24 septembrie 2012. Studenții Universității Sapientia (Cluj-Napoca), secția Studii europene, au efectuat o **vizită de documentare** la sediul ISPMN. Scopul acestei vizite a fost acela de familiarizare cu activitatea institutului. Pe parcursul vizitei le-au fost descrise domeniile de cercetare ale institutului, proiectele desfășurate în cadrul acestuia respectiv, acele resurse care pot fi accesate de către studenți (bibliotecă, baze de date, burse, clubul de film, stagii de practică, stagii de voluntariat etc.).

În perioada **19–21 octombrie 2012**, Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a fost prezentă la evenimentul *Bookfest – Salon de carte ediția I* organizat sub egida Federației Editorilor din România în incinta Cazinoului din Parcul Central, Cluj-Napoca. La salonul internațional de carte, au fost prezente cele mai importante edituri din țară. Cu această ocazie, publicul cititor de carte a putut consulta și achiziționa cele mai importante volume editate sub egida ISPMN.

Mai multe detalii despre eveniment aflați aici.

<http://www.buzznews.ro/2012/10/19/prima-editie-a-salonul-de-carte-bookfest-la-cluj-napoca/>.

4. Editura ISPMN

În luna decembrie a anului 2011, s-a desfășurat sub egida Consiliului Național al Cercetării Științifice sesiunea de evaluare și ierarhizare a publicațiilor și editurilor românești. În urma evaluării, Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a fost acreditată (categoria B) pe domeniul Istoria artelor și arhitectură. Studii culturale. Memorie culturală și patrimoniu. Patrimoniu cultural.

Titlul: *Proiect editare cărți*

Locul: Cluj-Napoca

Perioada: 2012

Coordonatori: Zsuzsa Bokor, Albert Zsolt Jakab

Tema: editare, tipărire cărți în domeniul

Scopul: Volumele noastre urmăresc tematici aflate în conexiune cu domeniile de studiu ale institutului nostru, respectiv cu cercetarea minorităților naționale din România.

István Horváth – Márton Tonk (ed.): *Minority Politics within the Europe of Regions* [Politici minoritare în Europa regiunilor]. 2012.

Lehel Peti – Vilmos Tanczos (ed.): *Language Use, Attitudes, Strategies. Linguistic Identity and Ethnicity in the Moldavian Csángó Villages* [Uzul limbii, atitudini, strategii. Identitate lingvistică și etnicitate în satele de ceangăi din Moldova]. 2012.

Lehel Peti: *A moldvai csángók népi vallásosságának imagisztikus rítusai* [Riturile imagistice ale religiozității populare în satele ceangăilor din Moldova]. 2012.

Attila M. Demeter: *Naționalism, multiculturalism, minorități naționale*. 2012.

Andrea Bogdán – Magdolna Mohácsék (ed.): *Nyelvi jogok útmutató* [Drepturi lingvistice]. 2012.

Albert Zsolt Jakab: *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron* [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca]. 2012.

Jakab Albert Zsolt: *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440-2012)* [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440-2012)]. 2012.

Attila Gidó (ed.): *Cronologia minorităților naționale din România. Vol. 1. Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani*. 2012.

Martin Olivera: *Romanes: tradiția integrării la romii gabori din Transilvania*. 2012.

Elsie Dunin – Anca Giurchescu - Csilla Könczei (ed.): *From Field to Text & Dance and Space. Proceedings of the 24th Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology* [Teren, text, dans și spațiu. Prezentările celui de-al 24-lea Simpozion al Grupului de Studiu ICTM]. 2012.

Vilmos Tanczos: *Language Shift among the Moldavian Csángós*. [Schimare de limbă la ceangăii din Moldova.] 2012.

Csongor Könczei: *On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg*. [Relațiile sociale și culturale ale muzicienilor romi din zona Călata.] 2012.

În **luna ianuarie 2012** la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale – Editura Scientia a apărut **volumul** intitulat: *Minority Politics within the Europe of Regions* [Politici minoritare în Europa regiunilor], editori István Horváth – Márton Tonk.

Abstract: Volumul constituie o colecție de eseuri și studii ce au fost prezentate la conferința internațională ce a avut loc la Cluj-Napoca în perioada 17–19 iunie 2010. Conferința a fost organizată de Departamentul de relații internaționale și studii europene al Facultății de Științe din cadrul Universității Sapientia și Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale în colaborare cu Universitatea din Amsterdam și ECPR – Standing Group on regionalism and Federalism. Volumul este structurat în 5 capitole și prefăcut de un *Cuvânt introductiv* semnat de către Comitetul de organizare al conferinței (István Horváth, Márton Tonk și László Marác). Subiectele tratate în studiile din prezentul volum acoperă următoarele tematici: drepturile lingvistice și politicile culturale, etnoregionalismul și autonomia, reprezentarea politică a minorităților din Europa, sistemul de protecție a minorităților în România etc. Editorii doresc ca acest volum să constituie un instrument util în viitor pentru cercetătorii în domeniu, specialiștii în politici publice și politicieni.

În luna **martie 2012**, la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale au apărut **volumele**:

Language Use, Attitudes, Strategies. Linguistic Identity and Ethnicity in the Moldavian Csángó Villages [Uzul limbii, atitudini, strategii. Identitate lingvistică și etnicitate în satele de ceangăi din Moldova], editori: Lehel Peti – Vilmos Tanczos.

Abstract: Volumul conține 12 studii care se ocupă atât de caracteristicile generale ale limbii la ceangăii din Moldova – care se numără printre grupurile cele mai tradiționale din Europa de Sud-Est în ceea ce privește stilul de viață, mentalitatea, formele de organizare economică și folclor –, precum și de caracterul specific al identității și religiozității. Așa cum o apreciază și Miklós Kontra în prefața cărții: „Cred că această carte va fi o lectură fascinantă atât pentru cei care știau puțin despre această minoritate enigmatică din Europa, cât și pentru oamenii de știință care vor găsi noi abordări și răspunsuri în ceea ce privește problemele complexe ale ceangăilor.”

A moldvai csángók népi vallásosságának imagisztikus rítusai [Riturile imagistice ale religiozității populare în satele ceangăilor din Moldova], autor: Lehel Peti.

Abstract: Volumul are ca subiect mentalitatea religioasă a ceangăilor din Moldova, experiențele și riturile care intermediază relația intensă cu transcendentul, respectiv: formele individuale și colective codificate ale practicilor de mediere și ale tehnicilor de transă, specialiștii religiozității populare, oamenii de rând care își înfruntă soarta cu ajutorul religiei. Analiza pornește de la premisa că activitatea imagistică rituală a socialismului și postsocialismului a reprezentat o parte integrantă a unui proces socioistoric, proces ce a inclus și transformarea religiei. Prin cercetarea la scară mai mică a formelor intensive emoțional, inovative, adică imagistice ale religiozității populare, autorul caută răspunsul la întrebarea: care a fost rolul jucat de imaginația culturală, cu privire la modelele religioase ale culturii în articularea schimbărilor sociale, în satele ceangăilor din Moldova, din a doua parte a secolului XX până în prezent ?

Naționalism, multiculturalism și minorități naționale, autor: M. Attila Demeter.

Abstract: Volumul reprezintă o colecție de texte de filozofie politică. Cartea de față conține cinci studii majore, toate publicate anterior în limba maghiară și traduse acum în limba română. Ele sunt legate de problemele indicate și în titlul cărții: de naționalism, multiculturalism și de minoritățile naționale. Așa cum o apreciază și lectorul cărții, Ștefan-Sebastian Maței: „O temă importantă, prin

care autorul asigură conjugarea în cadrul dezbaterii a celor trei termeni fundamentali (națiune, multiculturalism, minoritate), este discuția în jurul ideii de «națiune europeană», ce reflectă mai degrabă atât inconsistența conceptului ca atare de «națiune europeană», cât și fragilitatea politică și istorică a acestui concept.”

În luna **aprilie 2012**, la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a apărut **volumul** Andrea Bogdán – Magdolna Mohácsék (ed.): *Nyelvi jogok útmutató* [Drepturi lingvistice].

Abstract: Această publicație prezintă cele mai importante drepturi lingvistice ale minorităților naționale din România. Autoarele au conceput volumul într-un mod ușor de înțeles și într-o formă simplificată, fără interpretări juridice complicate. Publicația prezintă cele mai importante drepturi lingvistice ale minorităților naționale din România prin intermediul unor posibile întrebări ivite în situațiile cotidiene. Fiecare răspuns este însoțit de textul legii respective, atât în limba română cât și în limba maghiară.

Textul volumului poate fi accesat online integral la adresa:

<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>

În luna **august 2012**, la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale au apărut volumele Albert Zsolt Jakab (cercetător ISPMN), *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron* [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca], respectiv *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440-2012)* [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440-2012)], volume editate de către Asociația Etnografică „Kriza János” și Editura ISPMN, 2012.

Abstracte:

Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca] Volumul prezintă, descrie și interpretează acele formațiuni, reprezentatii și procese memoriale, incluse în tematica formelor memoriale locale culturale și/sau colective, respectiv în problematica socială a acestora. Autorul a studiat procesul de producere a memoriei culturale, strategiile formării memoriei și uzul social al memoriei. De fapt, a analizat organizarea, funcționarea și influența constituirii memoriei și a proceselor memoriale dintr-un singur oraș. Alegând orașul Cluj-Napoca pentru a fi teren al cercetării, și-a fixat ca obiectiv oferirea unei imagini complete în privința manipulării timpului, folosirea trecutului, a memoriei și a localului (lokalitás). Analiza constituirii memoriei, a expunerii și a uzului acesteia se bazează pe cercetarea și prezentarea amplasării plăcilor comemorative și a statuilor, respectiv a ritualurilor și festivităților comemorative între anii 1440-2004.

Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440-2012) [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440-2012)] Volumul cuprinde inscripțiile, plăcile comemorative, statuile și monumentele produse cu intenția datării și memorării, respectiv datele aferente acestora. Corpusul a fost realizat cu intenția de a fi complet, conținând și materialul care nu mai poate fi regăsit în zilele noastre, dar care a putut fi identificat pe baza unor izvoare istorice, de istorie locală, de istorie a artei și de turism. O mare parte a materialului format din 768 de titluri este inedit. Acest volum ne arată cum a văzut și cum a folosit trecutul societatea clujeană, cum a perceput și cum a moștenit perspectiva asupra memoriei. Specialiștii (istorici, istorici ai artei, antropologi) pot utiliza acest material ca sursă de istorie locală, iar cei interesați de trecutul orașului Cluj-Napoca se pot delecta cu lectura acestui volumul.

În luna **septembrie 2012**, la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a apărut **primul volum** din seria ***Cronologia minorităților naționale din România. Albanezi, armeni, bulgari, croați, eleni, evrei și germani***, editor Attila Gidó.

Abstract: Volumul reunește cronologiile a 7 minorități naționale, fiecare dintre acestea fiind scrisă din perspectiva minorității respective, de către un reprezentant al ei. Aceste materiale servesc ca instrument pentru cercetători și pentru publicul larg în monografierea minorităților naționale din România postcomunistă. Deopotrivă, cei interesați, ISPMN și guvernul român au șansa de a obține informații precise despre istoricul minorităților, având o perspectivă de ansamblu asupra evenimentelor pe parcursul celor 20 de ani.

În luna **octombrie 2012**, Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a publicat în cadrul Colecției „Nuanțe ale diversității” două volume. Primul volum intitulat ***Romanes: tradiția integrării la romii gabori din Transilvania*** de Martin Olivera (cercetător științific și membru al Comitetului rețelei științifice europene Urba-rom) reprezintă traducerea din limba franceză a cărții „*Romanès*”. *L'intégration traditionnelle des Gabori de Transylvanie* publicată de Editura PETRA (Paris) în anul 2011. Lucrarea, bazată pe o muncă de teren de lungă durată, prezintă comportamentul gaborilor din Transilvania, considerați o comunitate „tradițională, grup denumit în limba romani cu termenul de romanès”.

Cel de-al doilea volum intitulat ***From Field to Text & Dance and Space. Proceedings of the 24th Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology*** [Teren, text, dans și spațiu. Prezentările celui de-al 24-lea Simpozion al Grupului de Studiu ICTM] este îngrijit de către trei personalități ale etnocoreologiei: Elsie Ivancich Dunin, Anca Giurchescu și Csilla Köncezi. În acest volum sunt reunite un număr important de articole și studii, ale unor autori recunoscuți la nivel internațional, prezentate în cadrul unei conferințe ce a avut loc la Cluj-Napoca, sub egida Fundației Tranzit în anul 2006. Volumele au fost publicate în cadrul unui proiect finanțat de către AFCN.

În luna **noiembrie 2012**, la Editura ISPMN a apărut *volumul* lui Vilmos Tánčzos, intitulat: ***Language Shift among the Moldavian Csángós*** [Schimare de limbă la ceangăii din Moldova].

Abstract: Volumul conține studii și descrieri lingvistico-etnografice, eseuri despre fenomenul de schimbare de limbă la ceangăii din Moldova. Aceste studii și eseuri au apărut în anii precedenți în reviste și volume de specialitate ale etnografului Vilmos Tánčzos. Pe lângă faptul că abordând diferite aspecte legate de limba ceangăilor, cercetările acoperă o arie largă (de la istoria cercetărilor și ideologiilor lingvistice până la analiza empirică a asimilării lingvistice și identitatea lingvistică a ceangăilor din Moldova), valoarea adăugată a acestui volum constă în traducerea sa în limba engleză, limbă accesibilă pentru un public mai larg decât cel al cunoscătorilor de limba maghiară, respectiv română.

În luna **decembrie** a apărut la Editura ISPMN cartea lui Köncezi Csongor (cercetător ISPMN) intitulată ***On the Social and Cultural Network of the Gypsy Musicians of Kalotaszeg*** [Rețelele sociale și culturale ale muzicienilor romi din Călata].

Abstract: Scopul descrierii rețelei sociale și culturale a muzicienilor romi din zona etnografică Călata era de a certifica faptul că muzicienii profesioniști din sate nu sunt izolați unii de alții, ci activitatea lor a fost și este marcată de reguli nescrise. Acest sistem de reguli poate fi interpretat ca un sistem complex, multidimensional, unde fiecare parte din sistem este într-o anumită relație sau contact cu celelalte părți. Astfel, rețeaua vocațională este marcată de rețele sociale, respectiv - într-o conexiune strânsă cu acestea - de rețele economice, într-o manieră în care acestea depind de funcționarea rețelei vocaționale. Aceste rețele sunt în contact mutual cu acel mediu de mediator și creator de cultură, pe care autorul l-a definit ca rețea culturală. Prin schițarea vieții muzicanților, a rețelilor culturale și sociale legate de activitatea profesională, autorul explică faptul cum re trăiesc

acești oameni propriile abilități vocaționale, respectiv încearcă să scoată din anonimitate muzicanții romi ai ultimului deceniu din zona cercetată, astfel contrabalansând ignoranța în acest sens a literaturii de specialitate. Dacă rețeaua culturală este tratată numai prin perspectivă structuralistă, se poate ajunge la o descriere simplistă. Din acest motiv, autorul consideră că este necesară abordarea tuturor elementelor care au o influență asupra vieții muzicanților romi, dar care nu pot fi incluse în mod clar în rețelele presupuse. Prin prezenta cercetare autorul dorește crearea unui model de cercetare, subliniind faptul că este foarte posibil ca constatările acestei cercetări să fie relevante și în cazul altor rețele de muzicanți din alte regiuni. Colectarea datelor adiționale referitoare la muzicanții din zona etnografică Călata, respectiv procesarea acestora, încă nu a luat sfârșit. O nouă provocare reprezintă faptul că între timp comunitatea examinată s-a destrămat și s-a dezintegrat în totalitate, totuși, autorul susține că putem obține informații noi prin metodele folosite de antropologia istorică, date care la rândul lor pot fi analizate și interpretate în cadrul modelului creat.

În luna **februarie 2012**, a apărut **numărul 42** din seria de *Studii de Atelier* ISPMN cu titlul *Kisebbség – társadalomszerkezet – kétnyelvűség* [Minoritate – structură socială – bilingvism]. Autoarea studiului este Angella Sorbán (sociolog, Universitatea Sapienția Cluj-Napoca). Studiul abordează structura socială a minorității maghiare din România din perspectiva bilingvismului minoritar, respectiv a practicilor uzului de limbă. Sunt prezentate în mod sumar principalele caracteristici ale structurii sociale minoritare în contextul trecutului apropiat, precum și a tendințelor preconizate în prognoze. Bazându-se pe datele unei cercetări empirice derulate de către Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorității Naționale în anul 2008, cercetătoarea analizează competențele lingvistice ale diferitelor categorii ocupaționale, în raport cu limba de studiu, cu diferite interpretări ale „afirmării”, și cu limba comunicării la locul de muncă. Având în vedere faptul că situația maghiarilor pe piața forței de muncă este influențată nu numai de competențele lingvistice în limba statului, ci și de alți factori (structurali, culturali, simbolici) se poate conchide că structura socială minoritară poate fi rectificată prin educație și prin acumularea capitalului social și cultural în procesul de învățământ. Nivelul ridicat al cunoașterii limbii statului reprezintă fără îndoială un gen specific al capitalului cultural, în împrejurimile minoritare acesta fiind chiar foarte important, dar reprezintă numai unul dintre aceste genuri. Prin urmare, lucrarea așează bine cunoscutul clișeu al maghiarilor – „Copilul să studieze în limba română pentru a se putea afirma mai bine” – într-o viziune critică, și totodată mai nuanțată, în raport cu părerile cotidiene.

În luna **aprilie 2012**, a apărut **numărul 43** din seria de *Studii de Atelier* ISPMN cu titlul *Népszámlálás 2011. Erdélyi magyar népesedés a XXI. század első évtizedében. Demográfiai és statisztikai elemzés* [Recensământ 2011. Evoluția demografică recentă a populației maghiare din Transilvania]. Autorii studiului sunt Tamás Kiss și Grigore Barna (cercetători ISPMN). Studiul este structurat în două părți. Prima parte prezintă rezultatele recensământului din anul 2011, respectiv schimbările survenite între 2002 și 2011 în rândul minorităților. Obiectivul principal al acestei părți este de a prezenta evoluția numerică și procentuală a maghiarilor în funcție de regiune, tip de localitate și structura spațiului etnic. Analiza a urmărit identificarea factorilor de context care determină evoluția numerică și procentuală fără a recurge la analiza proceselor demografice. Analiza demografică propriu-zisă este prezentată în partea a doua. Studiile efectuate după recensământul din anul 2002 au condus la cristalizarea unui model prin care se pot descrie procesele demografice în cazul minorităților etnice. Pe lângă mișcarea naturală a populației □i migrație, modelul ia în considerare și procesele de asimilare, adică supune observației (în măsura în care există datele necesare) schimbările în practicile de identificare de la un recensământ la altul.

În luna **iunie 2012**, a apărut **numărul 44** din seria de *Studii de Atelier* ISPMN cu titlul *Controlul presei locale orădene în primii ani ai sistemului ceaușist. Descriere generală și aspecte*

minoritare. Autoarea studiului este Zsuzsa Plainer (cercetător ISPMN). Lucrarea propune o analiză a cenzurii presei din primii ani ai sistemului ceaușist. Prin descrierea DGPT-ului, (Direcția Generală de Presă și Tipărituri), sunt prezentate cele mai importante tehnici de control, precum și fragilitatea sistemică, caracteristică acestei instanțe, care a predominat anii 1960 și 1970. Aspectele etnice, minoritare, ale cenzurii sunt de asemenea importante pentru lucrare: prin compararea controlului a două cotidiene locale orădene, sunt relevate asemănări și diferențe între cenzura presei minoritare și a celei majoritare.

Textele studiilor pot fi accesate la adresa: <http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:studii-de-atelier>.

Cap. IV. Publicații

1. Cărți de autor, editori (în afara Editurii ISPMN)

Editorul cărții: Albert Zsolt Jakab – Ferenc Pozsony

Titlul cărții: *Páva. Tanulmányok egy orbaiszéki faluról* [Pava. Studii despre un sat din Scaunul Orbai (jud. Covasna)]

Editura: Kriza János Néprajzi Társaság – Csángó Néprajzi Múzeum

Data apariției: 2011, Cluj–Zabola

Autorul cărții: Anna Szakál

Editorul cărții: Albert Zsolt Jakab

Titlul cărții: „Így nőtt fejemre a sok vadrózsa...” *Levelek, dokumentumok Kriza János népköltészeti gyűjtőtevékenységének történetéhez.* [Scriori, documente legate de istoria culegerilor de folclor ale lui Kriza János.]

Editura: Asociația Etnografică Kriza János

Data apariției: 2012

Autorul cărții: Albert Zsolt Jakab – István Kinda

Titlul cărții: *Háromszék néprajzi és honismereti bibliográfiája (1844–2012). (Székelyföld települései, I.)* [Bibliografia etnografică regiunii Trei Scaune (1844–2012).]

Editura: Háromszék Vármegye Kiadó

Data apariției: 2012

Editorul cărții: István Horváth – Lucian Nastasă

Titlul cărții: *Rom sau Țigan. Dilemele unui etnonim în spațiul românesc.*

Editura: ISPMN

Data apariției: 2012

2. Articole

a. În reviste

Autor articol: István Gergő Székely

Co-autorul: István Horváth

Titlul articolului: Diversity Recognition and Minority Representation in Central and Southeast Europe: A Comparative Analysis [Recunoașterea diversității și reprezentarea minorităților în Europa Centrală și de Sud-Est: O analiză comparativă]

Denumirea revistei: Nationalities Papers

Data apariției: ianuarie 2012

Autor articol: Attila Gidó

Titlul articolului: Egyetemi antisemitizmus Nagy-Romániában [Antisemitism universitar în România Mare]

Denumirea revistei: Pro Minoritate nr. 1/2012

Data apariției: martie 2012
Nr. pag: 132-135

Autor articol: Lehel Peti

Titlul articolului: Kulturális képzelet és a "történelem szimbolizálása" [Imaginați culturală și "simbolizarea istoricului"]

Denumirea revistei: Korunk nr. XXIII/2

Data apariției: februarie

Nr. pag: 30-37

Autor articol: Lehel Peti

Titlul articolului: Vallási megújulás és rítusok egy erdélyi roma közösségben [Renaștere religioasă și rituri într-o comunitate de rromi din Transilvania] Recenzie despre carte lui Fosztó László (cercetător ISPMN) – Ritual Revitalisation after Socialism: Community, personhood, and Conversion among Roma in a Transylvanian Village [Revitalizarea ritualurilor după socialism: comunitate, persoană morală și convertire religioasă în rândul romilor dintr-un sat din Transilvania] – apărut în seria Halle Studies in the Anthropology of Eurasia (volumul 21, Münster: LIT Verlag, 2009).

Denumirea revistei: Korunk nr. XXIII/2

Data apariției: februarie

Nr. pag: 122-124

Autor articol: Lehel Peti

Titlul articolului: A boszorkányság modernitása és a rontás individualizmusa egy aranyosszéki településen [Modernitatea vrăjitoriei și individualismul făcăturii într-un sat din zona Arieșului] Recenzie despre carte lui Komáromi Tünde: Rontás és társadalom Aranyosszéken [Vrăjitorie și societate într-un sat din Zona Arieșului]

Denumirea revistei: Korunk nr. XXIII/3

Data apariției: martie

Nr. pag: 115-116

Autor articol: Attila Gidó

Titlul articolului: Volt egyszer egy zsidó közösség [A fost odată o comunitate evreiască]

Denumirea revistei: Hargita Népe Udvarhely, nr. 75

Data apariției: 20 aprilie 2012

Nr. pag: 1 și 8

Autor articol: István Gergő Székely

Co-autorul: Miklós Bakk

Titlul articolului: Egy regionalista vegyes párt esélyeiről Erdélyben [Despre șansele unui partid regionalist mixt din punct de vedere etnic în Transilvania]

Denumirea revistei: Magyar Kisebbség, 2012/1-2

Data apariției: mai 2012

Autor articol: István Gergő Székely

Co-autorul: Gergely Ilyés

Titlul articolului: Gyorselemzés a 2012-es romániai helyhatósági választásokról [Analiza rezultatelor alegerilor locale din 2012 din România]

Denumirea revistei: Kisebbségkutatás

Data apariției: iunie 2012

Autor articol: Remus Gabriel Anghel

Titlul articolului: On Successfulness. How National Models of Integration Policies Shape Migrants' Incorporation [Despre succes. Cum este influențată încorporarea migranților de către modelele de politici naționale de migrație]

Denumirea revistei: Journal of Immigrant and Refugee Studies, Vol.10, No.3

Data apariției: septembrie

Nr. pag: 319-337

Autor articol: Remus Gabriel Anghel

Titlul articolului: The Migration of Romanian Croats. Between Ethnic and Labor Migration [Migrația croaților din România. Între migrație de muncă și migrație etnică]

Denumirea revistei: Studia Sociologia, Vol 57, No.2

Data apariției: decembrie

Nr. pag: 9-26

Autor articol: Remus Gabriel Anghel

Co-autorul: Irina Culic

Titlul articolului: The Migration of Romanian Croats: Between Ethnic and Labour Migration [Migrația croaților din România. Între migrare etnică și economică]

Denumirea revistei: Studia Sociologia, Vol 57, No.2

Data apariției: decembrie

Nr. pag: 3-8

Autor articol: Attila Gidó

Titlul articolului: Hogyan lettem én zsidó? – Beszélgetés Anavi Ádámmal [Cum am devenit evreu? – Interviu cu Ádám Anavi]

Denumirea revistei: Látó, nr. 11

Data apariției: noiembrie 2012

Acces site:

<http://www.lato.ro/article.php/Hogyan-lettem-en-zsidó-Beszélgetés-Anavi-Ádámmal/2490/>

Autor articol: Attila Gidó

Titlul articolului: Oknyomozás a boriak után [O istorie pragmatică a celor din Bor] – Recenzie de carte

Denumirea revistei: Korunk, nr. 11

Data apariției: noiembrie 2012

Nr. pag: 118-120

Autor articol: Attila Gidó

Titlul articolului: Recenzie de carte – Holly Case, *Between States. The Transylvanian Question and the European Idea during World War II* [Printre state. Chestiunea Transilvăneană și ideea europeană în perioada al doilea război mondial]

Denumirea revistei: Analele Banatului S.N. Arheologie–Istorie, XX/2012

Data apariției: decembrie 2012

Nr. pag: 425–427.

Autor articol: Zsuzsa Plainer

Titlul articolului: „They took personal data and some pictures, yet they found nothing for us” – misunderstanding and suspicion in a Roma neighborhood from Romania [“Ne-au luat datele

personale, au făcut niște poze, dar n-au găsit nimic pentru noi” – neînțelegere și suspiciune într-un cartier de romi din România]

Denumirea revistei: Compasso Journal of Comparative Research in Sociology and Anthropology

Data apariției: decembrie 2012

b. În carte colectivă

Autor studiu(și co-autor): Remus Gabriel Anghel, Toma Burean

Anul apariției: iunie 2012

Titlul studiului: Patterns of Sociality: Migratory Intentions and Perception of Otherness among Foreign Students in Cluj, Romania [Modele de socialitate. Intenții de migrație și percepție a alterității printre studenții străini din Cluj, România]

Editor: Thierry Bulot, Nicolas Combes

Titlul cărții: Discriminations, Identites, Alterite, Langues

Editura: l'Harmattan, Paris

Nr. pag: 117-134.

Autor studiu(și co-autor): Stefănia Toma

Anul apariției: 2012

Titlul studiului: Segregation and Ethnic Conflicts in Romania - Getting Beyond the "Last Drop" Model [Segregare și conflicte etnice în România. O privire asupra modelului „ultima picătură”]

Editor: Michael Stewart

Titlul cărții: The Gypsy "Menace": Populism and the New Anti-Gypsy Politics [„Pericolul țigănesc”. Populismul și noua politică antițigănească]

Editura: Hurst Publishing, London

Nr. pag: 191-213

Autor studiu(și co-autor): Attila Gidó

Anul apariției: iulie 2012

Titlul studiului: A kolozsvári zsidó életvilág intézményesülése [Viața instituțională a comunității evreiești din Cluj]

Editor: Róbert Schwartz (ed.)

Titlul cărții: Adalékok a kolozsvári zsidóság múltjához [File din istoria evreimii clujene]

Editura: Mega, Cluj

Nr. pag: 25-33

Autor studiu(și co-autor): Csongor Könczei

Anul apariției: iulie 2012

Titlul studiului: A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése [Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania]

Editor: Béla Halmos – Mihály Hoppál – Emese Halák

Titlul cărții: „Meg kell a búzának érni”. A magyar táncházmozgalom 40 éve [40 de ani de mișcare Táncház]

Editura: European Folklore Institute, Budapest

Nr. pag: 139-144

Autor studiu(și co-autor): Csongor Könczei

Anul apariției: august 2012

Titlul studiului: Művészeti szakoktatás avagy műkedvelő hagyományörzés? Helyzetkép a romániai magyar iskolai néptáncoktatásról [Date privind predarea dansului popular în școlile maghiare din România]

Editor: Gábor Bolvári-Takács – János Fügedi – Katalin Mizerák – András Németh

Titlul cărții: A hagyományos táncművelés metamorfózisa a 20. században [Metamorfoza culturii dansului tradițional în secolul al 20-lea]

Editura: Magyar Táncművészeti Főiskola [Academia Maghiară de Dans], Budapesta

Nr. pag: 81-96

Autor studiu(și co-autor): Stefánia Toma

Anul apariției: 2012

Titlul studiului: Segregation and Ethnic Conflicts in Romania [Segregare și conflicte etnice în România]

Editor: Michael Stewart

Titlul cărții: The Gypsy Menace. Populism and the New Anti-Gypsy Politics [“Pericolul țigănesc”. Populismul și noua politică antițigănească]

Editura: Columbia University Press, New York

Nr. pag: 191-213

Autor studiu(și co-autor): Attila Gidó

Anul apariției: octombrie 2012

Titlul studiului: Az ideológiai utas. Kohn Hillel életpályája [Pasagerul ideologic. Viața lui Hillel Kohn]

Editor: Nándor Bárdi– Ágnes Tóth (ed.)

Titlul cărții: Egyén és közösség. Tanulmányok. [Individul și comunitatea. Studii]

Editura: Vajdasági Magyar Művelődési Intézet, Zenta

Nr. pag: 127–163

Autor studiu(și co-autor): Attila Gidó, István Horváth

Anul apariției: decembrie 2012

Titlul studiului: Cuvânt introductiv

Autor: Nicolae Markov

Titlul cărții: Cronologia minorității bulgare 1989-2009

Editura: Editura Mirton, Timișoara

Nr. pag: 7-8

Autor studiu(și co-autor): Attila Gidó

Anul apariției: decembrie 2012

Titlul studiului: The Transylvanian Jews in Romania, 1918–1940 [Evreii ardeleni în România]

Editor: Attila Gábor Hunyadi (ed.)

Titlul cărții: State and Minority in Transylvania, 1918-1989 [Statul și minoritățile în Transilvania, 1918-1989]

Editura: Columbia University Press, New York

Nr. pag: 127–163

Autor studiu(și co-autor): Ágnes Kiss

Anul apariției: decembrie 2012

Titlul studiului: Formal Coordination and Control Mechanisms within the Censors' Office in Romania (1949–1965) [Mecanisme de coordonare și control în oficiul cenzurii din România (1949–1965)]

Editor: Attila Gábor Hunyadi (ed.)

Titlul cărții: State and Minority in Transylvania, 1918–1989 [Statul și minoritățile în Transilvania, 1918–1989]

Editura: Columbia University Press, New York

Nr. pag: 499–520

Autor studiu(și co-autor): Horațiu-Iuliu Kozák

Anul apariției: 2012

Titlul studiului: Note disparate la cultură, cu sau fără prefixul inter

Editor: Hajnalka Harbula

Titlul cărții: Intreculturalitate

Editura: EFES, Cluj-Napoca

Autor studiu(și co-autor): László Fosztó

Anul apariției: 2012

Titlul studiului: Valori și comunicarea dintre culturi

Editor: Hajnalka Harbula

Titlul cărții: Intreculturalitate

Editura: EFES, Cluj-Napoca

Autor studiu(și co-autor): Stefănia Toma

Anul apariției: 2012

Titlul studiului: Migrația și mobilitatea romilor pe piața muncii europene – între realități și mituri

Editor: Daniela Giurcă

Titlul cărții: Incluziunea romilor din România: Politici, instituții și experiențe

Editura: Fundația Soros România

Nr. pag: 91-108

Autor studiu(și co-autor): Stefănia Toma

Anul apariției: 2012

Titlul studiului: Roma Migration and Mobility on Romanian Labour Market – Between Realities andf Myths [Migrația și mobilitatea romilor pe piața muncii europene – între realități și mituri]

Editor: Daniela Giurcă

Titlul cărții: Roma Inclusion in Romania. Policies, Institutions and Examples [Incluziunea romilor din România: Politici, instituții și experiențe]

Editura: Fundația Soros România

Nr. pag: 223-241

Autor studiu (și co-autor): Crăciun-Ioan Lăcătuș

Anul apariției: Octombrie 2012

Titlul studiului: Housing Policy for the Roma in the Neoliberal Era? The Case of Coastei Street in Cluj, Romania [Politici de locuire pentru romi neoliberalism? Cazul străzii Coastei din Cluj, România]

Editor: Marinela Șimon, Diana Bodi, Victor Briciu

Titlul cărții: Social Space and Its Actors - International Colloquium of Social Science ACUM 2011, Brașov, Volume 5, Number 2. [Spațiul social și actorii lui – Colocviul Internațional de Științe Sociale ACUM 2011, Brașov, Volumul 5, Numărul 2]

Editura: Editura Universității Transilvania din Brașov

Nr. pag: 131-135

c. Publicații ale cercetătorilor, respectiv ale ISPMN, în format electronic

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN ianuarie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---ianuarie--2012>

Data apariției: ianuarie

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România ianuarie*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---ianuarie-2012>

Data apariției: ianuarie

Autor: Mictat Ahmet Gârlan, doctor în psihologie, cercetător științific principal, Institutul de Cercetare a Calității Vie

Titlul: *Cronologia minorităților naționale 1989 – 2009 - Cronologia minorității turce*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritii-turce-19892009>

Data apariției: ianuarie

Autor: Markov Nicolae

Titlul: *Cronologia minorităților naționale 1989 – 2009 - Cronologia minorității bulgare*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritii-bulgare-1989-2009>

Data apariției: ianuarie

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN februarie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---februarie-2012>

Data apariției: februarie

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România februarie*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---februarie-2012>

Data apariției: februarie

Autor: Domaneanț Iacob Mihai (profesor de sociologie, bibliotecar la Biblioteca Comunală Carașova)

Titlul: *Cronologia minorităților naționale 1989 – 2009 - Cronologia minorității croate*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/cronologia-minotirtii-croate-1989-2009>

Data apariției: februarie

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN martie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---martie-2012>

Data apariției: martie

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România martie*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---martie-2012>

Data apariției: martie

Autor: Feodor Chirilă, doctor în științe filologice, profesor universitar la Universitatea „Spiru Haret”, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine

Titlul: *Cronologia minorităților naționale 1989 – 2009 - Cronologia minorității rușilor lipoveni*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/cronologia-minortiii-ruilor-lipoveni-1989-2009>

Data apariției: martie

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN aprilie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---aprilie-2012>

Data apariției: aprilie

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România aprilie*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---aprilie-2012>

Data apariției: aprilie

Editor: Transindex

Autor: Attila Gidó

Titlul: Magyar-zsidó viszony a 20. századi Erdélyben. Digitális szövegtár [Relațiile evreo-maghiare în Transilvania secolului 20. Colecție de studii]

Adresă de acces (link): <http://adatbank.transindex.ro/inchtm.php?kod=225>

Data apariției: aprilie 2012

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN mai*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---mai-2012>

Data apariției: mai

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România mai*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---mai-2012>

Data apariției: mai

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN iunie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---iunie-2012>

Data apariției: iunie

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România iunie*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---iunie-2012>

Data apariției: iunie

Editor: Fundația Soros România

Autor: Stefania Toma

Coautori: Daniela Giurcă, Iulian Stoian, Mărioara Rusu, Simona Ilie, Alin Arsu

Titlul: Incluziunea romilor din România: Politici, instituții și experiențe

Adresă de acces (link): http://www.soros.ro/ro/program_articol.php?articol=369

Data apariției: iunie 2012

Editor: Fundația Soros România

Autor: Stefania Toma

Coautori: Daniela Giurcă, Iulian Stoian, Mărioara Rusu, Simona Ilie, Alin Arsu

Titlul: Inclusion of the Roma in Romania: Policy, Institutions and Experiences

Adresă de acces (link): http://www.soros.ro/ro/program_articol.php?articol=369

Data apariției: iunie 2012

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN iulie-august*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---iulie---august-2012>

Data apariției: iulie-august

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România iulie-august*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---iulie---august-2012>

Data apariției: iulie-august

Autor: Maria Dobrescu, jurnalistă, realizator Radio-TV, președinte al Asociației Jurnaliștilor și Scriitorilor Minorităților Etnice din România „Europa 21”, membră în Consiliul de Administrație al Radiodifuziunii Române.

Titlul: *Cronologia minorităților naționale 1989 – 2009 - Cronologia minorității albaneze*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritii-albaneze-1989---2009>

Data apariției: august

Autor: Camelia Crăciun, cercetător, cadru universitar, Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România (CSIER) / Secția de Studii Iudaice, Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Universitatea din București

Titlul: *Cronologia minorităților naționale 1989 – 2009 - Cronologia minorității evreiești*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/cronologia-minoritii-evreietii-1989---2009>

Data apariției: august

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN septembrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---septembrie-2012>

Data apariției: septembrie

Editor: Centrul de Documentare ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România septembrie*

Adresă de acces (link):

<http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-naionale-din-romnia---septembrie-2012>

Data apariției: septembrie

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN octombrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---octombrie-2012>

Data apariției: octombrie

Editor/Autor: Ágnes Kiss, cerceător ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România octombrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-din-romnia--octombrie-2012>

Data apariției: octombrie

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN noiembrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---noiembrie-2012>

Data apariției: noiembrie

Editor/Autor: Ágnes Kiss, cerceător ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România noiembrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-din-romnia--noiembrie-2012>

Data apariției: noiembrie

Editor: Iulia-Elena Hossu, cercetător ISPMN

Titlul: *Newsletter ISPMN decembrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/ispmn-newsletter---decembrie-2012>

Data apariției: decembrie

Editor/Autor: Ágnes Kiss, cerceător ISPMN

Titlul: *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România decembrie*

Adresă de acces (link): <http://www.ispmn.gov.ro/node/nouti-n-cercetarea-minoritilor-din-romnia--decembrie-2012>

Data apariției: decembrie

Cap. V. Evenimente organizate și coorganizate de către ISPMN

1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, lansări de carte etc.

Joi, 19 ianuarie 2012, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a organizat o **conferință de presă**, în cadrul căreia au fost prezentate rezultatele unei anchete sociologice reprezentative pe comunitatea maghiară din România. Temele conferinței de presă au fost următoarele: 1. starea generală de spirit a comunității maghiare, problemele populației (prezentare susținută de către Grigore Barna, cercetător ISPMN), 2. atitudini față de politică și viață publică (prezentare susținută de către Tamás Kiss, cercetător ISPMN) și 3. percepția asupra discriminării în cadrul comunității maghiare (prezentare susținută de către István Horváth, președinte ISPMN). Conferința a avut loc la sediul ISPMN din Cluj-Napoca și a fost susținută atât în limba română, cât și în limba maghiară.

Vineri, 24 februarie 2012, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale și Fundația Tranzit au organizat la Cluj-Napoca **sesiunea științifică** intitulată: *Táncalkalom, hagyományörzés, közösségi szórakozás, társadalmi jelenség – 35 éves az erdélyi táncház* [Reuniune dansantă, revitalizare a tradițiilor, distracție, fenomen social – 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal]. La eveniment au participat invitați din Ungaria și România: István Pávai (Arhiva de Folclor „Lajtha László” din Budapesta), Katalin Simonffy (UBB), Erzsébet Zakariás (Arhiva de Folclor din Cluj), Csilla Könczei (UBB), Ferenc Pozsony (UBB), Hajnalka Fülöp (Muzeul Etnografic din Budapesta). Intervențiile participanților au fost urmate de o **masă rotundă** al cărei moderator a fost Csongor Könczei (cercetător ISPMN).

Reacții de presa la:

<http://www.szabadsag.ro/szabadsag/servlet/szabadsag/template/article%2CPArticleScreen.vm/id/70465>

http://maszol.ro/kultura/a_tanchaz_unnepe_2012_02_27.html

<http://www.kronika.ro/index.php?action=open&res=60931>

<http://folkradio.hu/hir/5308>

http://www.3szek.ro/load/cikk/46996/harmincot_eves_az_erdelyi_tanchazmozgalom

<http://www.erdelyinaplo.ro/?hir=282>

<http://www.irodalmijelen.hu/node/13022>

<http://www.erdelyiportal.ro/t%C3%A1nc%C3%A1l%C3%BCnnep-a-tranzit-h%C3%A1lban-r-359.html>

http://erdely.ma/kultura.php?id=112669&cim=haromgeneracios_tanchaz_kolozsvaron_audio

<http://www3.tvr.ro/magyar/2012/03/magyaradas-a-kettesen-2012-03-01/>

<http://www.radiocluj.ro/hu/hirek-reszletek/stire/a-tanchaz-szueletesnapjat-uennepeltek-audio.html>

Sâmbătă, 24 martie 2012, a avut loc la Bastionul Croitorilor (Cluj-Napoca) o **dezbatere-lansare de carte** cu Rogers Brubaker, Margit Feischmidt, Jon Fox și Liana Grancea, autorii volumului *Nationalist Politics and Everyday Ethnicity in a Transylvanian Town*, recent tradus în limba română *Politică naționalistă și etnicitate cotidiană într-un oraș transilvănean* [Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale & Kriterion, Cluj-Napoca, 2010]. Publicarea traducerilor a servit unui cadru propice pentru reevaluarea critică a conceptelor, metodologiei și interpretărilor volumului. Prelegerea a abordat noile tendințe sociale și politice în gestionarea diferențelor culturale. Dezbateră a abordat trei teme majore: 1. receptarea cărții publicate în limba engleză și impactul cadrului analitic propus de către autori, 2. valoarea adăugată

a traducerilor pentru publicul român, respectiv cel maghiar, mai ales în învățământul universitar, 3. sociologia traducerilor care reliefează înțelesurile culturale a termenilor analitici presupuși neutri din punct de vedere axiologic. Lansarea a fost urmată de o **prelegerea publică** cu titlul ***Limbă, religie și politica diferenței*** susținută de către Rogers Brubaker, profesor la UCLA, în sala Lucian Blaga a Universității Babeș-Bolyai. Evenimentele au fost organizate de către ISPMN, Fundația Max Weber și Institutul de Sociologie și Asistență Socială.

În perioada **25–26 mai 2012**, la Cluj-Napoca, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca) a organizat **sesiunea de comunicări științifice pentru studenți** intitulată ***Ecouri din Social***. Evenimentul a fost organizat de către organizația studențească în cadrul facultății, „Asociația Cluster”, cu sprijinul Institutului Român pentru Evaluare și Strategie și avându-i ca parteneri pe Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Centrul de Cercetare a Relațiilor Interetnice și Asociația Studenților de la Asistență Socială. În cadrul sesiunii de comunicări, au prezentat lucrări studenți care se remarcă prin interesul lor pentru cercetarea socială. Vineri, 25 mai, au fost susținute prezentările studenților la nivel de licență și masterat. Cei 3 premianți de la secțiunea licență sau fost: Andreea Cristine Palagă, Andrei Herța și Alexandra Danciu. În ceea ce privește secțiunea master, cele mai bune lucrări premiate le-au aparținut următorilor: Sebastian Țoc, Cătălin Buzoianu, Mihai Brusturean și Raluca-Elena Rusu. Pe parcursul zilei de sâmbătă, 26 mai, au fost organizate două **ateliere** de discuții. Primul intitulat ***Digital Media – oportunități de cercetare socială*** iar cel de-al doilea ***Comportamente adictive în spațiul social contemporan***. Ziua a fost încheiată cu vizionarea filmului documentar *Babies* [regizor Thomas Balmès, 2010].

Miercuri, 27 iunie 2012, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale a organizat la sediul său o **conferință de presă** în cadrul căreia a fost prezentată **baza de date MinLex**, autori Andrea Bogdán și Magdolna Mohácsék. Această bază de date legislative (alături de alte baze online deja existente, precum este cea dezvoltată de către CRDE) are drept scop colectarea și sistematizarea, conform anumitor criterii, a actelor normative care conțin prevederi referitoare la minoritățile naționale și etnice din România, adoptate după anul 1990. În baza de date au fost incluse și actele normative adoptate înainte de 1990, dar care au rămas în vigoare și după această dată pentru o anumită perioadă de timp. Baza de date este disponibilă pe site-ul institutului, atât în limba română cât și în limba maghiară. La conferința de presă au participat: Attila Markó (secretar de stat al Departamentului pentru Relații Interetnice), István Horváth (președinte ISPMN), Andrea Bogdán (consilier juridic ISPMN) și Magdolna Mohácsék (consilier juridic ISPMN) precum și reprezentanți ai presei locale.

Conținutul **MinLex** poate fi accesat online la adresa:

<http://www.ispmn.gov.ro/nodes/term/slug:carti>

În perioada **23-26 august 2012**, s-a desfășurat cea de-a IX-a ediție a **Taberei de vară de științe sociale din Szeltersz**, județul Harghita. Tabăra a fost organizată de Fundația „Jakabffy Elemér”, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Kvantum Research, Quaestum Analysis și Centrul Cultural Județean Harghita. Acest eveniment reprezintă un punct de întâlnire între cercetători, studenți și profesori care activează în domeniul sociologiei, etnografiei, istoriei, științelor politice și istoria literaturii. Programul celor trei zile a fost compus din prelegeri, discuții, prezentare de cărți și vizionare de filme documentare, cu un accent pe noutățile din aria cercetării minorităților naționale. Din partea ISPMN au participat cu prelegeri următorii cercetători: Grigore Barna, Tamás Kiss, László Foszto, Zsuzsa Bokor, István Gergő Székely, Ilka Veress, Lehel Peti și Attila Gidó. Programul detaliat al evenimentului (în limba maghiară) poate fi consultat la: <http://ispmn.gov.ro/node/anun-tabra-de-var-de-tiine-sociale-din-szeltersz->

În perioada 14-15 septembrie 2012, a avut loc la Flensburg (Germania), conferința internațională *Autonomy Arrangements in the World* [Forme de autonomie în lume], Evenimentul a fost organizat de către European Centre for Minority Issues (Flensburg), Universitatea Babeș-Bolyai (Cluj-Napoca) și Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale (Cluj-Napoca). În cadrul conferinței s-au reunit cercetătorii participanți în proiectului *Autonomy Arrangements in the World*, proiect care are drept scop studierea sistematică a formelor de autonomie și autoguvernare minoritară din lume, cu un accent pe cazurile mai puțin cunoscute. La conferință au fost prezentate rezultatele preliminare ale cercetărilor, mai specific, printre altele studii despre Gagauzia, Jammu și Kashmir în India, Oblastul Tomsk din Federația Rusă, Tracia de Vest din Grecia, acadienii din New Brunswick, Gaeltacht-ul din Irlanda sau Primele Națiuni din SUA. Lucrările vor fi finalizate în viitorul apropiat și publicate într-un volum. Conferința a avut loc în clădirea Flensborghus, centru cultural și sediu al principalelor organizații ale minorității daneze din Schleswig-Holstein, Germania. Programul conferinței poate fi accesat pe pagina web ECMI.

În perioada 11-14 octombrie 2012, s-a desfășurat la Cluj-Napoca conferința internațională intitulată *Minority representation and minority language rights. Origins, experiences and lessons to be learned MIREMIR* [Reprezentarea minorităților și drepturi lingvistice minoritare. Origini, experiențe și învățături]. Organizatorii evenimentului au fost Universitatea Sapientia, Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Departamentul pentru Studii Europene al Universității din Amsterdam și Grupul Permanent de Studii pentru Federalism și Regionalism al Consorțiului European pentru Cercetare Politică (ECPR Standing Group on Federalism and Regionalism). Conferința și-a propus să reunească cercetători care studiază două tematici separate, dar strâns legate între ele, și anume: reprezentarea politică a minorităților și drepturile lingvistice ale minorităților. Primul domeniu se referă la aspecte legate de partidele politice ale minorităților, de politici electorale și de reprezentarea acestor grupuri la nivel local, național sau european, iar cel de-al doilea la fenomene ce țin de cadrul normativ și practica elaborată și implementată în ultimele două decenii în Europa, mai precis documentele OSCE și *Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare* (Consiliul Europei). Au participat la conferință cercetători nu doar din țările membre UE ci și din regiunile Balcani și Caucaz sau chiar Asia Centrală. Pentru informații suplimentare, programul conferinței și abstractele lucrărilor ce au fost prezentate, consultați pagina web <http://kv.sapientia.ro/en/miremir>

Joi, 8 noiembrie 2012, a avut loc la Sfântu Gheorghe o conferință de presă cu privire la proiectul *SEEMIG - Creșterea capacității autorităților locale în evaluarea datelor demografice*. În cadrul conferinței a fost prezentat proiectul SEEMIG, principalele obiective ale acestuia cât și rezultatele preconizate ale colaborării dintre diferiții parteneri implicați în proiect. SEEMIG este un proiect strategic finanțat de Programul Europa de Sud-Est al Uniunii Europene. Prin intermediul său se dorește să se abordeze și să se înțeleagă mai bine procesele de migrație, demografie și capital uman pe termen lung în Europa de Sud-Est, precum și efectele acestora asupra pieței forței de muncă și a economiei naționale și regionale. Scopul principal al proiectului este întărirea capacității administrației publice în vederea elaborării și implementării politicilor și strategiilor, pornind de la seturi de date empirice calitativ superioare. Proiectul se desfășoară în perioada 1 iunie 2012 - 30 noiembrie 2014 și are ca parteneri din România: Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Primăria Municipiului Sfântu Gheorghe și Consiliul Județean Harghita.

Miercuri, 28 noiembrie 2012, a avut loc evenimentul intitulat *Minorități tradiționale - ceangăii din Moldova II* care a constat în lansarea a două volume editate de către ISPMN, vernisajul unei expoziții de fotografie și o primă vizionare a filmului documentar despre ucrainenii din Maramureș. Evenimentul a fost organizat de către ISPMN în colaborare cu Asociația Etnografică „Kriză

János". Cele două volume lansate în cadrul evenimentului au fost: Lehel Peti-Vilmos Tanczos (eds.): *Language Use, Attitudes, Strategies. Linguistic Identity and Ethnicity in the Moldavian Csángó Villages* [Uzul limbii, atitudini, strategii. Identitate lingvistică și etnicitate în satele de ceangăi din Moldova] (Editura ISPMN, 2012) prezentat de către István Kinda și Vilmos Tanczos: *Language Shift among the Moldavian Csángós* [Schimare de limbă la ceangăii din Moldova] (Editura ISPMN, 2012) prezentat de către Hajnal Katona. Expoziția de fotografie despre ceangăii din Moldova a fost deschisă de către Ferenc Pozsony. Prezentarea filmului documentar, *Minorități în tranziție - Ucrainenii din Maramureș* realizat de ISPMN în colaborare cu Asociația Filmtett (regizor Bálint Zágoni, experți: Iulia-Elena Hossu, Lehel Peti cercetători ISPMN) a fost urmată de o discuție despre problemele actuale cu care minoritatea ucraineană din Maramureș se confruntă, despre șansele de preservare a identității și a culturii tradiționale, precum și despre rolul bisericii în preservarea statutului limbii autohtone.

2. Seminarii, workshop-uri

Joi, 16 februarie 2012, a avut loc *Seminarul de film ISPMN* organizat de Centrul de Documentare ISPMN. Filmul proiectat la această întâlnire a fost *Al Karamah – Human Dignity* (1997, regizori Frode Storaas, Moslih Kanaaneh). Filmul – documentar de tip antropologic – aduce în prim-plan situația arabilor palestinieni care trăiesc în Israel ca cetățeni ai statului evreu. Povestea lor este spusă de către Samiyeh, o tânără de 20 de ani, și de către vărul acesteia, Nidal. Vizionarea filmului a fost urmată de o discuție moderată de către Ana-Maria Enache (drd. UBB în Cultură și Comunicare).

Miercuri, 14 martie 2012, s-a desfășurat la sediul ISPMN *Seminarul de film pe tematica minorităților*. Aceste seminarii sunt menite să creeze un cadru de discuții pentru cei interesați de filmul documentar, în mod special de modalitățile în care minoritățile etnice și problematica lor sunt reprezentate în materialele vizuale. Filmul programat pentru această întâlnire a fost *Vă doare capul? Fáj a feje?* [2010, 140 minute], regizori Edit Bereczki și Cornel Mihalache. Filmul are ca subiect conflictul interetnic din martie 1990 de la Târgu-Mureș și este împărțit pe mai multe capitole-niveluri, de la „practicieni” cei care au simțit direct și fizic violența, cei care au bătut, s-au bătut sau au fost bătuți, la „observatori”, „interpreți” actori și regizori mureșeni; membri ai armatei, serviciilor secrete și ai partidelor politice. Vizionarea filmului a fost urmată de discuții cu regizorii filmului și invitatul Zoltán Csaba Novák (istoric, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” al Academiei Române), discuțiile au fost moderate de Horațiu-Iuliu Kozák.

Sâmbătă, 21 aprilie 2012, a avut loc *atelierul științific* intitulat *Schimbare de regim în România. Participarea minorităților naționale din România la evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare*. Evenimentul a avut scopul de a sintetiza rezultatele cercetării privind evenimentele din 1989 și primele forme de autoorganizare minoritare în principalele centre urbane din Transilvania [cercetare coordonată de către Attila Gidó (cercetător ISPMN) și Csaba Zoltán Novák (istoric Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai”)]. În perioada 2010–2012 au fost elaborate în cadrul proiectului 11 studii de caz, 17 cronologii locale și peste 70 de interviuri cu elitele locale minoritare. Aceste materiale, pregătite pe baza unei metodologii bine definite și uniformizate, aduc o narativă nouă în cercetarea evenimentelor revoluției din 1989. Cu ajutorul lor se va cunoaște rolul minorității maghiare la evenimentele din decembrie 1989, participarea ei în reorganizarea sistemului local instituțional și gradul de implicare în formarea primelor organizații locale ale Frontului Salvării Naționale. Studiile de caz vor fi publicate într-un volum colectiv, în limba maghiară, la sfârșitul anului 2012, iar cronologiile sunt postate pe site-ul ISPMN. Traducerile în limba română ale studiilor și cronologiilor vor fi publicate în anul 2013.

Marti, 29 mai 2012, a avut loc *Seminarul de film ISPMN* organizat de către Centrul de Documentare ISPMN. Filmul proiectat la această întâlnire a fost ***Muzicantul din Goettingen (2012)***, regizor **Mihai Leaha**. Vizionarea filmului a fost urmată de o discuție moderată de către Andrei Crișan (editor film). Filmul prezintă povestea lui Petre Fărcaș, imigrant rom în Goettingen, Germania.

Luni, **23 iulie 2012** a avut loc la ISPMN **seminarul de cercetare** în cadrul proiectului „Evaluarea familiilor din zona Pata Rât”. Proiectul a fost inițiat de UNDP în colaborare cu Primăria Cluj-Napoca, Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest și Asociația gLOC. La întâlnirea de lucru au participat de asemenea cercetători din cadrul ISPMN (László Fosztó, Estera Hetea și Stefănia Toma) și Facultatea de Sociologie și Asistență Socială – UBB (Cristina Raț). Scopul proiectului este de a iniția un amplu proiect integrat de dezvoltare participatorie pentru zona Pata-Rât din Cluj-Napoca.

Marti, 27 noiembrie 2012, Centrul de Documentare ISPMN a organizat *Seminarul de film pe tematica minorităților*. Aceste seminarii sunt menite să creeze un cadru de discuții pentru cei interesați de filmul documentar, în mod special de modalitățile în care minoritățile etnice și problematica lor sunt reprezentate în materialele vizuale. Filmul programat pentru această întâlnire a fost ***What Magdalena Said*** (1994), regizor Michael Stewart. „Vreau să mă fac procuror și să curăț orașul acesta de toți locuitorii săi cu pielea tuciurie”, au fost cuvintele unei candidate la titlul Miss Cehoslovacia 1993. Filmul explorează lumea al cărei produs este Magdalena în juxtapunere cu cea a romilor cehi, aflați în pericol de a-și pierde căminul și cetățenia. Vizionarea filmului a fost urmată de discuții moderate de către László Fosztó și Zsuzsa Plainer (cercetători ISPMN).

Vineri, 7 decembrie 2012, Centrul de Documentare ISPMN a organizat *Seminarul de film pe tematica minorităților*. Aceste seminarii sunt menite să creeze un cadru de discuții pentru cei interesați de filmul documentar, în mod special de modalitățile în care minoritățile etnice și problematica lor sunt reprezentate în materialele vizuale. Filmul programat pentru această întâlnire a fost: ***Kajda*** (2012), 73 min., regizor Nico Staiti. Filmul se concentrează pe muzicienii romi din Kosovo, femei și bărbați, care dețin un rol important în viața culturală a diferitelor comunități din zonă, performând pentru diferite grupuri etnice și lingvistice cu ocazia petrecerilor la care sunt invitați. Vizionarea filmului a fost urmată de discuții cu Nico Staiti (regizorul filmului). Moderatorii discuțiilor au fost Kozák Gyula și Könczei Csongor (cercetători ISPMN). O a doua proiecție a aceluiași film a fost organizată în colaborare cu Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (UBB Cluj), pe data de **12 decembrie** la sediul facultății.

Marti, 18 decembrie 2012, Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale a organizat la sediul său prezentarea filmului ***Ucrainenii din Maramureș*** și **prezentarea cărților Editurii ISPMN publicate în anul 2012**. La eveniment au participat cercetătorii ISPMN, parteneri și colaboratori. Cărțile Editurii ISPMN sunt postate pe pagina de web a instituției, iar filmul realizat de ISPMN este disponibil în Filmoteca ISPMN.

Cap. VI. Participare la evenimente organizate de către alte instituții

1. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde, universități de vară etc. naționale

Miercuri, 11 ianuarie 2012, a avut loc la Cluj-Napoca, lansarea numărului **iarnă/2011** al revistei de politică minoritară **Pro Minoritate**. La întâlnire au participat peste 40 de persoane interesate de subiectele acestui număr, respectiv de: arhitectura minoritară și tendințele etnice de structurare a spațiului. Acest număr a fost prezentat de către Szabolcs Guttman (arhitect) și István Horváth (sociolog, președinte ISPMN).

Abstract. Numărul curent al revistei abordează o tematică mai puțin cunoscută a politicilor minoritare și apare cu titlul *Etnikai térformáló tendenciák – Kisebbségi építészet* [Tendințe etnice de structurare a spațiului – Arhitectură minoritară]. Studiul introductiv al arhitectului Endre Ványolós conține analiza evoluției piețelor publice mai noi, făcând diferența între „creatori de spațiu” (Piața Libertății din Miercurea Ciuc) și „căutători de spațiu” (Piața Teatrului din Târgu-Mureș). Următoarele patru studii abordează câte o piață din diferite localități și analizează evoluția istorică, precum și diferite fenomene discursive, simbolice legate de ele. Sociologul László Péter analizează conținutul mass-mediei în legătură cu restaurarea statuii Mathias Rex din Cluj-Napoca, rezultatul fiind identificarea unor modele discursive idealtipice maghiare. Imola György V. studiază cultul Bernády din Târgu-Mureș prin prisma literaturii memoriei colective și prezintă tendințe discursive și simbolice de ocuparea spațiului. Istoricul Barnabás Vajda prezintă partea centrală a orașului Dunaská Streda/Dunaszerdahely (Slovacia) și analizează modurile cum arhitectura orașul se raportează la istoria ei maghiară și evreiască. Tamás Szakály prezintă evoluția istorică a unui district (VII) din Budapesta, numit „cartierul de evrei”. Csanád Demeter prezintă proiectele de urbanizare ale regiunilor subdezvoltate din secuime în perioada socialistă, precum criza actuală a acestor orașe și tendințele de ruralizare de după 1989. György Vízi și József Sebestyén prezintă două proiecte cu succes în domeniul păstrării patrimoniului arhitectural. În studiul său, György Vízi prezintă activitatea de un deceniu și jumătate a școlilor profesionale de construcții din Bazinul Carpat, iar József Sebestyén prezintă proiectul documentării patrimoniului arhitectural la nivelul localităților din zonele Bazinului Carpat locuite de maghiari (1996–2009). Numărul se încheie cu recenzia următoarelor cărți: Fekete, Zsolt: *Az idő fényképe/The Photograph of Time* [Fotografia timpului] (Budapest: Méry Ratio, 2010) recenzat de către József Sebestyén; Ablonczy, Balázs: *A visszatért Erdély, 1940–1944* [Transilvania reîntoarsă, 1940–1944] (Budapest: Jaffa Kiadó, 2011) de Botond Zákonyi; Kovács Kiss, Gyöngy– Romsics Ignác (eds.): *A mi 20. századunk* [Secolul nostru XX] (Kolozsvár: Korunk–Komp-Press, 2011) de Zselyke Tótfalvi; Borsi-Kálmán, Béla: *Megközelítések. Tanulmányok a magyar–román (román–magyar)kapcsolattörténetről és identitásról* [Abordări. Studii despre istoria relațiilor maghiaro-române (româno-maghiare) și identitate] (Budapest: Lucidus Kiadó, 2011) de Zoltán Pál.

Pentru mai multe detalii vedeți: <http://www.prominoritate.hu>.

Luni, 23 ianuarie 2012, în cadrul festivității de premiere a Societății Muzeului Ardelean, s-a acordat **Premiul de Debut** domnului Albert Zsolt Jakab (cercetător ISPMN). Premiul a fost inițiat de Secția de Litere, lingvistică, filozofie și istorie a Societății Muzeului Ardelean în anul 2006, având menirea de a premia tinerii cercetători cu rezultate științifice semnificative. Acest premiu se acordă anual tinerilor cercetători, în cadrul unei festivități de premiere. Despre premiere în presă:

<http://www.szabadsag.ro/szabadsag/servlet/szabadsag/template/article.PArticleScreen.vm/id/68961>

Joi, 26 ianuarie 2012, Fundația Soros România a organizat un seminar de lucru despre rezultatele cercetării privind incluziunea socială, ocuparea și migrația populației roma realizată în România în cadrul proiectului *EU INCLUSIVE – transfer de date și experiențe privind integrarea pe piața muncii a romilor între România, Bulgaria, Italia și Spania*, Programul Investește în oameni, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013. La seminar a participat din partea ISPMN Stefănia Toma (cercetător). Rezultatele întâlnirii au fost utilizate la îmbunătățirea concluziilor și conținutului cercetării care s-a desfășurat în anul curent. Mai multe detalii referitor la proiect puteți găsi pe pagina de web: www.soros.ro

Joi, 23 februarie 2012, Attila Gidó (cercetător științific, ISPMN) a susținut o **prelegere publică** cu tema *Relațiile evreo-maghiare din Transilvania în secolul al XX-lea*. Prelegerea face parte din seria de prelegeri publice dedicate istoriei Transilvaniei organizată de Asociația „Borsos Tamás” din Târgu- Mureș. În prezentarea sa, cercetătorul a vorbit despre contextele istorice ale relației dintre evreii și maghiarii din Transilvania. El a arătat că prin emanciparea juridică a evreilor din Monarhia Austro- Ungară s-a deschis calea spre asimilarea acestora în populația maghiară. În perioada interbelică și în perioada Holocaustului, relația dintre maghiarii și evreii din Transilvania s-a transformat, observându-se o distanțare între cele două grupuri. În contextul circumstanțelor politice și sociale (antisemitism, legile antievreiești și deportări, ascensiunea mișcării sioniste etc.) tot mai mulți evrei se delimitează de societatea maghiară, asumând o identitate etnică evreiască. Mai multe detalii puteți citi la:

<http://www.e-nepujsag.ro/op/event/gid%C3%B3-attila-el%C5%91ad%C3%A1sa>
<http://www.szekelyhon.ro/archivum/offline/cikk/117121/ajanlo>

Joi, 1 martie 2012, László Foszto (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** intitulată *etică și politici de sănătate – o perspectivă românească*. Conferința a fost organizată de Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” (Iași) în colaborare cu Rețeaua Europeană de Etică Clinică (European Clinical Ethics Network). În cadrul conferinței a fost prezentată lucrarea cu titlul *Schimbări în sistemul de îngrijire a sănătății din România: așteptări, satisfacții și vulnerabilități* [Changes in the Romanian Healthcare System: Expectations, Satisfaction and Vulnerabilities], ai cărei autori sunt: Daniela Șoitu, Adina Rebeleanu, Călin Săplăcan și László Foszto. Evenimentul a avut loc în Iași, la Centrul de Etică și Politici de Sănătate.

Luni, 5 martie 2012, Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) a susținut la SNSPA București o **prelegere** având ca temă *Migrația postdecembristă din România. Tendințe și explicații*. În cadrul prelegerii s-a discutat despre migrația postdecembristă din România, precum și despre modalitățile prin care această migrație poate fi încadrată teoretic. Prelegerea a fost susținută la Facultatea de Științe Politice, București.

Miercuri, 7 martie 2012, László Foszto (cercetător ISPMN) a participat la o **masă rotundă** pe tematica romilor și a migrației internaționale în Europa, eveniment organizat în cadrul Festivalului *Astra Film ON TOUR*. Evenimentul s-a desfășurat în Casa Tranzit (Cluj-Napoca), fiind coorganizat de Fundația Tranzit. Moderatorul discuției a fost Laura Panait. Au participat Csilla Kató, Csilla Kőnczei, Enikő Vincze și Dumitru Budrală. Discuția s-a axat pe potențialul filmului documentar de a reprezenta experiența migranților în mod nuanțat și de a reda narațiunile oamenilor în contextul lor social. În acest sens, filmul documentar putând fi complementar cercetării sociale care deseori aplică modele mai formale. În cadrul evenimentului Crăciun-Ioan Lăcătuș (cercetător ISPMN), a coordonat o vizită de teren la romii din groapa de gunoi, zona Pata-Rât, Cluj-Napoca pentru doctoranzii SNSPA din programului doctoral în problematica romilor.

Vineri, 16 martie, la Cluj-Napoca s-a desfășurat **conferința** intitulată ***Mentori și discipoli. 85 de ani de la nașterea profesorului Dumitru Pop (1927–2006)***. Evenimentul a fost organizat de către Academia Română Filiala Cluj, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, CJCPCT Maramureș, revista „Memoria Ethnologica”, Universitatea de Nord Baia Mare. Au fost prezentate lucrări din domeniul etnologiei, etnografiei, folclorului, etnomuzicologiei și antropologiei culturale. Din partea ISPMN a fost prezentă Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) care a prezentat lucrarea cu titlul *Ascuns, nespus, subînțeles – o altfel de perspectivă asupra căsătoriei*. Comunicările susținute în cadrul conferinței vor fi publicate în cursul anului 2012, într-un volum omagial postum, editat de instituțiile organizatoare.

În perioada **16–17 martie 2012**, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** intitulată ***Politici publice pentru romi în domeniul pieței muncii, culturii, migrației, educației și sănătății*** organizată la Cluj-Napoca. Conferința face parte integrantă din proiectul *Construcția și implementarea unui program doctoral inovator interdisciplinar cu privire la problematica romilor* derulat de Școala Națională de Studii Politice și Administrative, în coordonarea prof. dr. Vintilă Mihăilescu. László Fosztó a fost moderatorul panelului *Politici publice pentru romi în domeniul sănătății* susținând și o prelegere introductivă. Participanții la eveniment au fost: Florin Moisa, Daniel Rădulescu și doctoranzii Școlii Doctorale SNSPA.

Miercuri, 21 martie 2012 a avut loc în cadrul Clubului Jakabffy-Sapientia (serie de prelegeri și mese rotunde organizate de către Fundația Jakabffy Elemér și Universitatea Sapientia) o dezbatere despre alegerile parlamentare din Slovacia, intitulată ***"Választások Szlovákiában magyar szemmel" [Alegerile din Slovacia din perspectivă maghiară]***. Din partea ISPMN la eveniment a participat István Gergő Székely (cercetător), care a susținut o prezentare cu titlul *"A 2012-es szlovákiai parlamenti választások néhány tanulsága" [Ce ne spun rezultatele alegerilor parlamentare din 2012 din Slovacia]*. Vezi descrierea evenimentului pe site-ul Universității Sapientia: <http://193.16.218.148/hu/hirek/valasztasok-szlovakiaban-magyar-szemmel>, iar pentru o sinteză succintă a evenimentului aparută în presă: <http://www.kronika.ro/index.php?action=open&res=61821>

Marti, 3 aprilie 2012, László Fosztó (cercetător ISPMN) a susținut o **prezentare** cu titlul ***Asociația cercetătorilor interesați de romi: Rețeaua Europeană Științifică de Romani Studies*** [Cigánykutatók „Tudós Társasága” avagy az Európai Tudományos Romakutatói Hálózat] în cadrul Cercului de Istorie a Culturii „Almásy László”. Evenimentul a fost organizat de către Asociația Széfeddin Sefket și Cafeneaua Bulgakov. Prezentarea s-a axat pe inițiativa Comisiei Europene și a Consiliului Europei de a construi o rețea de cercetători specialiști în diferite discipline ale științelor sociale, cu scopul de a îmbunătăți vizibilitatea rezultatelor științifice în domeniul studiilor asupra romilor (Romani Studies) precum și a procesului de elaborare și implementare a politicilor publice din Europa.

Marti, 3 aprilie 2012, Biblioteca Județeană „Octavian Goga” a organizat ***Săptămâna culturii rome la bibliotecă*** în cadrul programului mai amplu intitulat *Școala altfel* derulat în perioada 2–6 aprilie. Scopul acestui program organizat anual de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului este implicarea tuturor elevilor și a cadrelor didactice în activități ce se desfășoară în contexte nonformale, altele decât cele prezente în curriculumul național. Editura Institutului pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale, reprezentată prin Zsuzsa Bokor, Iulia Hossu și Katalin Vitos (cercetători ISPMN), a fost prezentă la eveniment cu un stand de carte în care au fost expuse principalele volume pe problematica romilor publicate până în prezent de

editura noastră. În programul zilei a mai fost inclusă vizionarea filmului documentar *Dureri ascunse* [regizor Michelle Kelso, 2005].

Detalii despre eveniment puteți afla accesând:

http://www.flickr.com/photos/biblioteca_judeana_cluj/6895651922/.

În perioada **11–12 aprilie 2012**, Stefánia Toma și László Fosztó (cercetători ISPMN) au participat la **conferința** intitulată *A cui preocupare este? Romii – Bisericile – Transilvania – România* organizată la Târgu-Mureș de către Fundația Csibész (Miercurea Ciuc), Fundația Lazarenum (Târgu-Mureș) și Ministerul Administrației și Justiției - Secretariatul de stat responsabil pentru incluziune (Ungaria). Scopul conferinței a fost acela de a oferi reprezentanților diferitelor instituții, asociații, fundații și biserici din România și din Ungaria un spațiu de discuții despre rolul pe care biserica l-ar putea juca în incluziunea romilor. Evenimentul a reprezentat și o ocazie de a discuta pe marginea strategiilor naționale de incluziune a romilor din România și Ungaria, respectiv despre greutățile implementării unor proiecte de dezvoltare.

În domeniul politicilor sociale și cultural-educative, unele servicii oferite de către biserici și fundațiile lor ar putea fi complementare politicilor implementate de către stat. Titlul prezentării cercetătorilor ISPMN a fost *Situația și structura populației rome din România, Transilvania*. În prezentare a fost conturată pe scurt situația romilor din România, în baza datelor statistice ale recensămintelor din anii 2002 și 2011. În a doua parte a prezentării situația a fost detaliată prin prisma unor experiențe de teren. Mai multe detalii despre conferință puteți afla accesând: <http://romagov.kormany.hu/bszamoloerdelyi-konferencian-vett-reszt-a-tarsadalmi-felzarkozasert-felelos-allamtitkarsag-kuldottsege>

În perioada **18–20 aprilie 2012**, Fundația Soros din România a organizat a treia **conferință internațională** din seria *EU-INCLUSIVE. Transfer de date și experiențe privind integrarea pe piața muncii a romilor între România, Bulgaria, Italia și Spania*. În cadrul conferinței au fost prezentate rezultatele anchetei sociologice și ale cercetărilor de teren realizate în cadrul proiectului. Au fost prezentate de asemenea și studiile grupului de experți pe politici publice referitoare la locuire, ocupare, educație, servicii sociale și migrație. Stefánia Toma (cercetător ISPMN) a prezentat lucrarea intitulată *Uniunea Europeană versus Fortress Europe – Unele considerații asupra migrației romilor din România*. Au fost prezentate câteva aspecte ale cadrului legislativ european și național care au condus la disonanțe între abordarea incluzionistă și cea „Fortress” a Uniunii Europene. Pe baza cercetărilor realizate în România și în țările de destinație, au fost prezentate câteva aspecte pe care politicile publice – în general – ar trebui să le ia în considerare (de exemplu, influența mass-mediei asupra modului în care migrația cetățenilor români este abordată în țările de destinație).

În perioada **27 aprilie - 1 mai 2012**, Crăciun-Ioan Lăcătuș (cercetător ISPMN) a participat la **Tabăra națională studențească de etnografie - "Perspectiva civilizației românești"** organizată de Asociația Studenților Creștini Ortodoxi din România: filialele Oradea, Timișoara, Craiova, Liga Studenților din Cluj, Oradea și Timișoara, și Organizația Tinerilor din Sibiu, în colaborare cu Mănăstirea Oașa. Activitatea s-a desfășurat în județul Alba, la Mănăstirea Oașa. În cadrul activităților de comunicare și a dezbaterilor s-au realizat de asemenea observații cu referire la interetnicitate, cultura majoritară-culturi minoritare, filonuri și tradiții transetnice în spațiul european, etc. <http://www.bihon.ro/tabara-nationala-pentru-studenti/1088528>

În perioada **3–4 mai 2012**, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat la **conferința interdisciplinară** intitulată *Schimbare de paradigme și comunicare* organizată de către Societatea Bolyai, la Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca. Titlul **prezentării** a fost *Dilemele metodologice ale științelor sociale în cercetările despre romi*. Cercetătorul a oferit o schiță despre

dezbaterele și dilemele care persistă în discuțiile recente despre modelele analitice aplicate asupra societății și culturii romilor din Europa Centrală și de Est.

Detalii despre eveniment puteți afla accesând:

<http://bolyait.ro/blog/2012/04/30/paradigmavaltas-es-kommunikacio/>.

În perioada **17–20 mai 2012**, a fost organizată ediția a VII-a a **Întâlnirii Muzicienilor de Táncház din Transilvania**, la Valea Boroș, așezare ce aparține de Lunca de Jos, Ghimeș. Această întâlnire este organizată anual, începând cu anul 2006, sub forma unui atelier la care participă muzicienii maghiari din România. În cadrul atelierului sunt susținute prelegeri științifice, discuții profesionale, dar și activități practice specifice domeniului. Vineri, 18 mai, Csongor Könzei (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere științifică despre muzicanții romi din comuna Pălatca**. Pe baza datelor disponibile, cercetătorul a descris sintetic, muzicanții romi din secolul trecut (familiile și tarafurile) din comuna Pălatca, specificând locul lor într-un context mai larg (al zonei etnografice Câmpia Transilvaniei). Reacții de presă: <http://erdely.ma/ajanlo.php?id=118394>
http://maszol.ro/kultura/gyimskozeplok_ujra_talalkoznak_a_nepzeneszek_2012_05_16.html

Vineri, 18 mai 2012, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat la o **masă rotundă** organizată în cadrul **Zilelor academice ale Universității Deschise Protestante Maghiare din Europa** [Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem], la Băile Felix. Tema generală a conferinței a fost **Noțiunea de țară și vecinătate** iar discuțiile s-au concentrat asupra **Imaginilor despre națiuni și identități situaționale**. Masa rotundă a fost moderată de către Klára Kuti (etnolog, Pécs, Ungaria). La eveniment au participat: László Boka (istoric literar, Budapesta), Ágnes Szabó (tehnician sunet, Paris) și Márton Zászkaliczky (istoric, Budapesta).

Detalii despre eveniment puteți afla accesând:

http://www.quartz.moose.co.uk/EPMSZ/docs/2010nyegyhaza_pghu.pdf.

În perioada **21–26 mai 2012**, s-au desfășurat la Cluj-Napoca **Zilele Academice Clujene**, în organizarea Academiei Române, Filiala Cluj-Napoca. Pe parcursul unei întregi săptămâni, cercetători din cele mai mari institute și instituții de cercetare din Cluj au fost prezenți cu comunicări științifice la diferitele paneluri de discuții. Printre instituțiile implicate în desfășurarea evenimentelor amintim: Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Centrul de Studii Transilvane, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Muzeul Etnografic al Transilvaniei, Institutul „Arhiva de Folclor a Academiei Române”, Institutul de Cercetări Socio-Umane „Gheorghe Șincai” (Târgu-Mureș). La **conferința** intitulată **90 de ani de cercetări etnologice la Cluj (1922–2012). Antropologie și studii culturale**, din partea Institutului pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale au susținut prelegeri Iulia-Elena Hossu și Zsuzsa Plainer (cercetători ISPMN).

În perioada **31 mai-03 iunie 2012**, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat un training profesional organizat la Predeal. Acest training a fost organizat de Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială (<http://adis.org.ro/>) din București. ADIS derulează un proiect cu titlul „Educație pentru Nediscriminare în Universitățile de Medicină și Farmacie din România”, și în cadrul acestui proiect a fost organizat pregătirea intensivă a cadrelor didactice care vor predă și vor sprijini cursul opțional "Etica în Non-discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate" în anul universitar 2012-2013 la UMF "Gr. T Popa" Iași și UMF "Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca. Pregătirea profesională a fost organizat în două module, prima parte cuprinde noțiuni legate de minoritatea roma, și a fost pregătit de dl. Sandu Ion, profesor de istorie, iar partea a doua cuprinde noțiuni legate de nediscriminare în accesul la serviciile de sănătate, și a fost conceput și predat de dl. Dezideriu Gergely. László Fosztó a participat la acest training pentru a pregăti implementarea modulului referitor la minoritatea roma a cursului "Etica în Non-discriminarea grupurilor

vulnerabile in sistemul de sănătate" la Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" Cluj-Napoca.

În perioada **4-7 iulie 2012**, a avut loc la Cluj-Napoca **Festivalul Filmului Minoritar**. **Joi, 5 iulie**, în cea de-a doua zi a festivalului de film organizat de Fundația Tranzit din Cluj-Napoca, a avut loc o dezbatere pe marginea a două filme despre minoritățile din România. Primul film a fost *Zona Maramureș* (2004), în regia lui Marius Tabacu, care prezintă diversitatea etnică din regiunea Maramureșului alăturând mărturii și secvențe din viața românilor, țigărilor, maghiarilor, evreilor, ucrainenilor. Cel de-al doilea film, *Ține minte!/Tartsd eszedben* (1996), în regia lui Domokos János, tratează un eveniment istoric traumatic și comemorarea acestuia. Este vorba despre masacrul de la Ip, județul Sălaj, din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, care a condus la deteriorarea extremă a relațiilor dintre românii și maghiarii din localitate. Discuția despre cele două filme i-a avut ca protagoniști pe cei doi regizori și a fost moderată de către Horațiu-Iuliu Kozák (cercetător ISPMN). Pe lângă prezentarea contextelor în care au fost realizate cele două filme și intenția lor declarată de a prezenta diversitatea etnică, în cazul primului film, și manipularea politică a relațiilor interetnice în cazul celui de-al doilea film, temele cele mai intens dezbătute au fost: posibilitatea conviețuirii în viața cotidiană în contextul discursului public naționalist, armonizarea memoriilor istorice cu nevoia de a împărtăși același spațiu cotidian etc.

În perioada data de **5-8 iulie 2012** a avut loc în localitatea Râmetea, jud. Alba, tabăra de vară a studenților de la științe politice, linia maghiară a UBB Cluj, coorganizată în acest an cu Facultatea de Științe Juridice și a Statului a Universității Eötvös Loránd din Budapesta (ELTE ÁJK). În cadrul taberei, István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare despre alegerile locale care au avut loc cu o lună în urmă, intitulată *"A 2012-es romániai helyhatósági választások eredményeinek elemzése"* [Analiza rezultatelor alegerilor locale din 2012 din România].

Joi, 26 iulie 2012, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat la o **masă rotundă** ce a avut ca temă *Situația romilor din Transilvania*, eveniment organizat în cadrul universității de vară de la Băile Tușnad. Printre participanți s-au aflat: András Márkus (preot romano-catolic) și Kálmán Kincses (pastor reformat), moderatorul discuțiilor fiind Réka Farkas (jurnalist la ziarul *Háromszék* din orașul Sfântu Gheorghe). Discuția s-a concentrat asupra diferitelor modele tradiționale și contemporane de integrare socială din comunitățile locale, cât și asupra adunărilor religioase și a comunicării interetnice și interconfeionale. László Fosztó a vorbit despre potențiala complementaritate dintre strategiile naționale și europene cât și activitățile organizate de către biserici care au în prim-plan comunitățile rome din Transilvania.

Pentru mai multe detalii accesați link-urile: <http://itthon.transindex.ro/?cikk=17944>
<http://www.szekelyhon.ro/aktualis/csikszek/problemas-a-romak-integracioja-erdelyben>.

Vineri, 17 august 2012, în cadrul *Zilelor Culturale Maghiare* din Cluj-Napoca, în Bastionul Croitorilor, au fost lansate cărțile lui Albert Zsolt Jakab (cercetător ISPMN), *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron* [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca], respectiv *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440-2012)* [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440-2012)], volume editate de către Asociația Etnografică „Kriza János” și Editura ISPMN, 2012. La lansare, au luat cuvântul prof. univ. dr. Vilmos Keszeg precum și autorul volumelor.

Vineri, 31 august 2012, István Horváth (președinte ISPMN) a participat la **conferința de presă** organizată de Fundația Tranzit (Cluj-Napoca), cu ocazia demarării proiectului cultural intitulat *„Formarea profesională a animatorilor interculturali în scopul derulării Programului*

educațional de comunicare culturală și concurs de creație artistică". Acest proiect este derulat în parteneriat cu ISPMN și este finanțat de Administrația Fondului Cultural Național, iar activitățile din cadrul său au demarat în data de 28 august 2012. Proiectul are următoarele obiective generale: formarea profesională a specialiștilor, animatorilor sociali și artiștilor pe baza unei metodologii speciale; conștientizarea necesității unei educații interculturale cu scopul de a promova dialogul intercultural, sensibilizarea participanților față de alteritate, diversitate lingvistică și promovarea diversității etnice; crearea și susținerea unui cadru extracurricular pentru promovarea educației interetnice și artistice precum și crearea unui spațiu cultural, social, lingvistic eterogen care poate oferi un potențial pozitiv creației artistice.

Miercuri, 5 septembrie 2012, în cadrul festivităților legate de împlinirea a 125 de ani de la inaugurarea sinagogii de rit occidental din Cluj-Napoca și a 65 de ani de la reconstrucția acestui lăcaș de cult în anul 1947, i-a fost decernată lui Attila Gidó (cercetător ISPMN) *Medalia de Onoare „Prieten al Comunităților Evreiești din România”*. Distincția i-a fost acordată de către Federația Comunităților Evreiești din România pentru studiile și volumele publicate în domeniul istoriei evreilor din Transilvania și din Cluj, respectiv pentru studiile de genealogie și interviurile realizate cu supraviețuitorii Holocaustului. Mai multe detalii despre eveniment puteți afla la <http://www.ziarulfaclia.ro/arc-pestetimp-1887-%E2%80%93-1947-%E2%80%93-2012-ani-cu-semnificatie-aniversara-pentru-comunitatea-evreilor-din-cluj-napoca/>

Luni, 24 septembrie 2012, a avut loc la Clubul Țăranului Român, din București, **lansarea volumului *Rom sau Țigan. Dilemele unui etnonim în spațiul românesc***, apărut la Editura Institutului pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, Cluj-Napoca, în anul 2012, și cu aportul financiar al Fundației Soros. Cartea îi are ca editori pe Lucian Nastasă și István Horváth (președinte ISPMN). Cartea urmărește evoluția celor doi termeni în două epoci: în prima jumătate a secolului al XX-lea, în special intervalul 1919–1949 și în perioada de după 1989, când termenul „rom” a început să înlocuiască etnonimul „țigan”. Lansarea a fost urmată de o dezbatere moderată de către Mircea Vasilescu (președintele Fundației Soros și redactor-șef la Dilema Veche) pe parcursul căreia s-a înaintat ideea că acest volum este, în primul rând, o invitație la dialog. Volumul poate fi descărcat, gratuit, în format electronic de pe site-ul Fundației Soros România.

În perioada **27–29 septembrie 2012** a avut loc la Oradea **conferința internațională intitulată *Sociologia europeană: noi provocări și oportunități***. Conferința a fost organizată de către Asociația Română de Sociologie, Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Socio-Umane și Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române, propunându-și să deschidă un spațiu de investigare a noii situații cu care societățile noastre se confruntă. Ea a reunit contribuții teoretice și empirice din sociologie dar și din domenii apropiate precum demografia, antropologia și asistența socială. Teoreticienii și practicienii din domeniile mai sus-menționate și-au expus prezentările în cadrul celor 29 de secțiuni ale conferinței. Din partea ISPMN a participat Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN), cu o prezentare în prima secțiune a conferinței. Secțiunile conferinței au acoperit o arie largă de subiecte: familie și noi provocări în studiul familiei, economie socială, politici sociale, calitatea vieții și inegalități sociale, identitate și interculturalitate în spațiul social european, problemele sociale în mediul rural etc. Puteți afla mai multe informații despre această conferință la: <http://www.conference.arsociologie.ro/>

În perioada **28–30 septembrie 2012** a avut loc la București **Conferința Anuală a Societății de Antropologie Socială și Culturală din România**, pe tematica *Transformations of the State* [Transformări ale statului]. SASC este societatea profesională de antropologie socială și culturală din România, iar anul acesta a organizat a noua ediție a acestei conferințe, la sediul Școlii

Naționale de Științe Politice și Administrative (SNSPA), din București. Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) a participat la programul conferinței în calitate de moderator al sesiunilor pe tematica migrației. Prezentările pe tematica migrației s-au axat pe diverse teme, printre care amintim: efectele migrației, migrația romilor, migrația vlahilor din Timocul sârbesc etc. Puteți afla mai multe detalii despre programul conferinței la: <http://www.antropo.ro/programSASC2012.pdf>

Duminică, 7 octombrie 2012, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a participat la Teatrul „Szigligeti Színház” din Oradea, în calitate de cercetător în domeniu și ca etnocoreolog, la o **dezbatere profesională** privind situația specialității de coregrafie cu predare în limba maghiară din sistemul educațional universitar românesc. Evenimentul a fost organizat cu prilejul festivalului „Întâlnirea Ansamblurilor Profesioniste Maghiare de dans din Ardeal”, ediția a VIII-a.

Vineri, 19 octombrie 2012, Crăciun-Ioan Lăcătuș (cercetător ISPMN) a participat la o masă rotundă, eveniment aniversar care a marcat **20 de ani de la debutul studiului limbii rromani în învățământul universitar din România**. Evenimentul a fost organizat în București, la sediul Facultății de Limbi și Literaturi Străine, din cadrul Universității București, de către Centrul Național de Cultură a Romilor-Romano Kher și Secția de Limba și Literatură Rromani. În cadrul evenimentului a fost prezentat un impresionant stand de cărți care sunt rezultatul muncii dascălilor și absolvenților acestei specializări, de promovare și dezvoltare a limbii rromani în cei 20 de ani de activitate. Din prezidiu a făcut parte și fostul Președinte al României, domnul Emil Constantinescu, cel care în anul 1992, în calitate de Rector al Universității București a sprijinit introducerea studiului limbii rromani la Universitatea București. În cadrul alocuțiunii sale a menționat importanța manifestării valorii și demnității minorității rromilor, limba rromani fiind unul dintre factorii principali. De asemenea prof.univ.dr. Gheorghe Sarău, inițiatorul proiectului de introducere a studiului limbii rromani în sistemul universitar românesc a precizat unicitatea performanței atinse la nivel mondial până momentul de față. Alături de organizatori, doamna Mihaela Zătreanu, directorul Centrului Național de Cultură a Romilor, respectiv Gheorghe Sarău, coordonatorul secției, la eveniment au participat reprezentanți ai Universității București, din Ministerul Educației, doctoranzi, masteranzi, foști studenți actuali studenți, profesori de limba rromani din țară, cercetători, traducători, reprezentanți din organizațiile rromilor, mass-media și alte persoane care și-au adus contribuția la dezvoltarea și promovarea limbii rromani în România. La decernarea diplomelor în cadrul evenimentului a fost menționat și aportul național al ISPMN în cercetarea și organizarea evenimentelor științifice în tematica limbii rromani.

În perioada **19–20 octombrie 2012**, László Foszto (cercetător ISPMN) a participat în calitate de profesor în **programul de Masterclass Roma stories** care s-a desfășurat în cadrul Festivalului ASTRA Film (Sibiu). Programul de masterclass și-a propus discutarea critică a reprezentărilor despre romi în filmele documentare din România. Filmele analizate și discutate au fost: *Britain's child beggars* (John Sweeney – BBC, 2011), *One way trip* (Mirel Bran, 2011), *Preafericiții de la groapa de gunoi* (Mihaela Michailov et. al., 2011), *Auf der Kipe* (Andrei Schwartz, 1998), *Adevărul despre Holocaust* (Florin Cioaba, 2012), *Balul țiganilor* (Alfred Bulai, 2012), *Ajutând-o pe Mihaela* (Hanna Maylett, 2011). Mai multe detalii aflați pe pagina <http://www.astrafilm.ro/masterclass-romastories.aspx>

Vineri, 26 octombrie 2012 a avut loc la Cluj-Napoca, conferința internațională **Kulturális örökség és kutatás. A kolozsvári (romániai magyar)néprajzkutatás és -kutatás története [Cercetarea patrimoniului cultural. Din istoria educației și cercetării etnografice clujene]** organizată de către Institutul de Etnologie și Antropologie Maghiară al Universității Babeș-Bolyai, Secția de etnografie și antropologie a Asociației MTA-KAB, Societatea Muzeului Ardelean și Asociația Etnografică „Krizsa János”. Organizată cu participanți din România și Ungaria, conferința a avut

drept scop prelucrarea istoriei învățământului și cercetării etnografice din Cluj-Napoca (și mai pe larg etnografia maghiară din România), respectiv popularizarea acestor informații. În cadrul acestui eveniment au fost lansate o serie de cărți apărute recent. Astfel, *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440-2012)* [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440-2012)] și *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron* [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca] de Albert Zsolt Jakab (cercetător ISPMN), ambele volume apărute la Editura Asociației Etnografice Kriza János - Editura ISPMN (Cluj-Napoca, 2012) au fost prezentate de Vilmos Keszeg. *A kalotaszegi cigányzenészek társadalmi és kulturális hálózataról* [Rețelele sociale și culturale ale muzicanților romi din zona etnografică Călata] de Csongor Köncei, carte apărută la Editura Kriza János Néprajzi Társaság (Cluj-Napoca, 2011) a fost prezentată de către Ákos Nagy. *A moldvai csángók népi vallásosságának imagisztikus rítusai* [Riturile imagistice ale religiozității populare în satele ceangăilor din Moldova] de Lehel Peti (cercetător ISPMN), Editura ISPMN (Cluj-Napoca, 2012), a fost prezentat de Sándor Ilyés. *Rituális szimbólumok. A székely-magyar jelképkultúra világából* [Ritualuri simbolice. Din simbolistica secuieasco-maghiară], apărută la editura Editura Pallas-Akadémia (Miercurea-Ciuc, 2012) de Lajos Balázs a fost prezentată de autor.

Vineri, 2 noiembrie 2012, István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare la workshopul *"The Hungarian Minority in Transylvania"*, eveniment organizat de Liga Apărării Drepturilor Omului (LADO) cu prilejul vizitei la Cluj a unui grup de studenți de la Universitatea Jagiellonă, Cracovia. Prezentarea - intitulată *"The Hungarian Community of Transylvania - Society, Organization, Politics"* [Comunitatea maghiară din Transilvania - societate, organizare, politică] - a avut drept obiectiv prezentarea comunității maghiare din România, în special a aspectelor demografice și politice de actualitate. Evenimentul a avut loc în sala de sticlă a primăriei municipiului Cluj-Napoca.

Vineri, 2 noiembrie 2012, a avut loc la Sânvășii, județul Mureș, **Universitatea Itinerantă Transilvană (Erdélyi Vándoregyetem)**, organizată de Asociația ErGo. István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a susținut o prezentare cu titlul *"Választások Romániában - 2012"* [Alegeri în România în anul 2012], și s-a axat pe principalele evenimente politice care au avut loc în România în cursul anului 2012, în special alegerile locale din iunie, referendumul despre demiterea președintelui și o prognoză despre alegerile parlamentare din decembrie, formulate într-un limbaj accesibil, având în vedere faptul că majoritatea studenților participanți la tabără urmează specializări care țin preponderent de domeniul științelor naturii. Programul evenimentului poate fi consultat la pagina web <http://www.vandoregyetem.ro/index.php?menuId=21>

Joi, 6 noiembrie 2012, la Casa Tranzit a avut loc lansarea volumului *From Field to Text & Dance and Space. Proceedings of the 24th Symposium of the ICTM Study Group on Ethnochoreology* [Teren, text, dans și spațiu. Prezentările celui de-al 24-lea Simpozion al Grupului de Studiu ICTM], volum îngrijit de către trei personalități ale etnocoreologiei: Elsie Ivancich Dunin, Anca Giurchescu și Csilla Köncei, volum apărut la Editura ISPMN. În acest volum sunt reunite un număr important de articole și studii ale unor autori recunoscuți la nivel internațional, prezentate în cadrul unei conferințe ce a avut loc la Cluj-Napoca, sub egida Fundației Tranzit. Volumul a fost publicat în cadrul unui proiect finanțat de către AFCN. Cartea a fost prezentată de către doi dintre editorii săi: Anca Giurchescu și Csilla Köncei. La lansare au mai luat cuvântul membri ai Comitetului de organizare al simpozionului: Corina Iosif, Hajnalka Harbula, Csongor Köncei, Silvestru Petac.

În data de **16 noiembrie 2012**, vineri, a avut loc prima **întâlnire de lucru** în cadrul proiectului internațional „*Roma Rights and Discrimination - approaches of a right based Social Work*” [Drepturile romilor și discriminare - asistență socială bazată pe drepturi], la care ISPMN este partener pe lângă Universitatea Babeș-Bolyai și alte Universități din Spania, Olanda, Germania și Ungaria. Scopul proiectului este de a oferi unui grup internațional de studenți un curs intensiv focusat pe situația romilor din România în vederea dezvoltării competențelor în asistență socială bazată pe abordări anti-rasiste, anti-discriminare și anti-violență. László Foszto și Stefania Toma (cercetători ISPMN) au fost cooptați ca și experți în acest proiect.

Sâmbătă, 24 noiembrie 2012, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** organizată cu ocazia **Zilelor Științei Maghiare**. La evenimentul desfășurat la Cluj-Napoca, Attila Gidó a susținut o **prezentare** în limba maghiară cu titlul **Piața educațională și sistemul școlar în Transilvania între 1918-1948**. La conferință au participat cercetători și cadre universitare din Cluj-Napoca și din alte orașe din Transilvania. Prezentările s-au axat pe istoria medievală, modernă și contemporană a acestei regiuni, cu accent pe istoria comunității maghiare.

În perioada **6-7 decembrie 2012**, Jakab Albert Zsolt și Peti Lehel (cercetători ISPMN) au participat cu prezentări în cadrul conferinței **A qui appartient la tradition? A quoi sert-elle? La tradition entre culture, utilisateur et entrepreneur - colloque international** [Cui îi aparține tradiția? La ce servește ea? Tradiția - între cultură, utilizator și antreprenor - colocviu internațional], conferință organizată de UBB, Facultatea de Litere, Departamentul de Etnografie și antropologie maghiară - F.E.R. EURETHNO, Atelier al Consiliului European - Comitetul de etnologie și antropologie al Filialei Teritoriale din Cluj, Academia de Științe Maghiare – Asociația Etnografică „Kriszta János”, Cluj-Napoca. Jakab Albert Zsolt a participat cu studiul *The Social Functions of Memory in Cluj between 1440-2012* [Funcțiile sociale ale memoriei colective la Cluj (1440-2012)], iar Peti Lehel cu studiul *The Functions of a Religious Movement during Socialism* [Funcțiile unei mișcări religioase în timpul socialismului].

În perioada **6-8 decembrie 2012**, la Cluj-Napoca, a avut loc **conferința** anuală a Secției de științe juridice și sociale a Societății Muzeului Ardelean. Conferința a fost coorganizată de Secția maghiară a Facultății de Științe Politice UBB. Manifestarea s-a încadrat în forumul anual intitulat **Zilele Științei**, eveniment la care participă toate secțiile SMA. Dintre cercetătorii ISPMN au participat la eveniment Székely István-Gergő cu prezentarea intitulată **Participare electorală, preferințe de partid și consecințele pluralismului politic în comunitatea maghiară din Transilvania**, respectiv Kiss Ágnes cu **Patru tipuri de practici informale în sistemul cenzurii comuniste din România**.

Sâmbătă, 8 decembrie 2012, László Foszto (cercetător ISPMN) a participat la **Reuniunea Regională de Experți** cu scopul de a contribui la revizuirea Hotărârii de Guvern nr. 1221/2011 privind incluziunea cetățenilor români aparținând minorității romilor pentru perioada 2012/ 2020. Reuniunea a fost organizată de către Liga Pro Europa în parteneriat cu Agenția Națională pentru Romi și a avut loc la Tg. Mureș. László Foszto a solicitat pregătirea unei proceduri de consultanță și evaluare a progresului realizat prin care sfera academică și sfera civică să aibă oportunitatea prestabilită de a-și exprima părerea și sugestiile.

Miercuri, 12 decembrie 2012, a avut loc la Cluj-Napoca evenimentul organizat de către AEGEE-Cluj intitulat **Culture Action Day**. Pe parcursul acestui eveniment s-au derulat manifestări ce vizează tradițiile din Europa. Evenimentul a cuprins un târg hand-made, spectacol folcloric și o vizionare a documentarului cu titlul **Ucrainenii din Maramureș** (2012), 25 min., film realizat de către ISPMN în colaborare cu Asociația Filmtett. Documentarul este realizat cu aportul lui Peti

Lehel, Hossu Iulia (cercetători ISPMN) și regizat de către Zágoni Bálint. În el se prezintă viața cotidiană a ucrainenilor din Maramureș, concentrându-se asupra următoarelor dimensiuni: istoria comunității, religiozitate, ocazii de afirmare a identității. Vizionarea filmului a fost urmată de discuții moderate de către Gidó Attila (cercetător ISPMN).

Mai multe detalii despre eveniment puteți accesa la: <http://www.clujlife.com/2012/12/10/culture-action-day-turnul-croitorilor/>

2. Conferințe, sesiuni științifice, mese rotunde etc. internaționale

În perioada **20-21 ianuarie 2012**, Remus Gabriel Anghel a participat la conferința intitulată: *Area Studies Revisited. The Many Faces of an Interdisciplinary Field. Launching Conference of the Comparative and Transnational Studies Program [Studiile regionale revizitate. Fețele multiple ale unui câmp interdisciplinar. Conferință de lansare a programului de studii comparative și transnaționale]*. Conferința a fost organizată de către CIES din Lisabona, Centrul de Cercetări și Studii sociologice, Lisabona. Conferința a discutat reangajarea cercetătorilor pentru tematica studiilor regionale, care sunt într-o etapă de revitalizare. Conferința a fost și prilejul lansării studiilor comparative și regionale la în cadrul CIES. Remus Gabriel Anghel a prezentat studiul: *Freedom of Movement in World Society. Insights from the East-West Migration in Europe [Libertatea de mișcare în societatea globală. Rezultate din migrația Est-Europeană]*.

Miercuri, 29 februarie 2012, István Horváth (președinte ISPMN) a participat la evenimentul intitulat *“Blossoming Almond Trees” Science Days* [Zilele științei], organizat de Universitatea din Pécs în perioada 27 februarie – 2 martie 2012. El a susținut o **prelegere** despre participarea romilor la învățământul terțiar, în cadrul programului *Roma students in higher education. Opportunities and limits* [Studentii romi și educația universitară. Oportunități și limite] desfășurat în a doua zi de conferință. Prin acest întreg eveniment, organizatorii și-au propus să creeze un cadru comun de discuții pe diferite teme și domenii (biologie, sociologie, științe umaniste, arhitectură etc.) pentru oameni de știință, artiști și figuri publice.

În perioada **27-29 februarie 2012**, Stefânia Toma (cercetător ISPMN) a participat la vizita organizată de Fundația Soros România, în vederea schimbului de experiență, la Fundacion Secretariado Gitano din Madrid (Spania). Evenimentul face parte integrantă din proiectul *EU INCLUSIVE – transfer de date și experiențe privind integrarea pe piața muncii a romilor între România, Bulgaria, Italia și Spania* [Programul *Investește în oameni*, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013]. În cadrul schimbului de experiență au fost prezentate abordările Fundacion Secretariado Gitano cu privire la integrarea romilor în Spania, bunele practici și rezultatele măsurilor de inserție socială, ocupare, educație în cadrul comunității rome din Spania. Au fost prezentate comunitățile de romi din Spania, printre care și comunitățile de romi migranți din Europa de Est, mai ales din România și Bulgaria. Datorită faptului că acestea din urmă sunt și cele mai marginalizate comunități, accesul lor la diferite resurse fiind foarte limitat, Fundacion Secretariado Gitano a inițiat un proiect pilot în mai multe orașe din Spania, proiect al cărui scop este de a sprijini integrarea migranților romi în societatea locală. După prezentările generale au fost expuse diferite tipuri de programe și intervenții: *Școala Atelier, Proiectul Canada Real Galiana, Programul Promovează*.

Mai multe informații legate de aceste programe puteți citi pe pagina de web a Fundacion Secretariado Gitano: www.gitanos.org

Despre proiect în presă:

<http://www.romanialibera.ro/actualitate/europa/proiect-soros-dedicat-incluziunii-romilor-din-romania-spania-italia-si-bulgaria-200176.html>

În perioada **6–7 martie 2012**, s-a desfășurat la Jyväskylä (Finlanda) un **seminar internațional** intitulat *Csángó seminar* [Despre ceangăii din Moldova], organizat de Universitatea din Jyväskylä, Departamentul de Istorie și Departamentul de Studii Culturale. Scopul acestui seminar a fost acela de a constitui un cadru de analiză pentru cercetările internaționale cu privire la situația actuală a ceangăilor din Moldova. Seminarul s-a concentrat pe problematica metodologiei cercetării în satele catolicilor din această regiune, pe situația actuală a cercetărilor efectuate, precum și pe practicile etnopolitice. Din partea ISPMN a participat cercetătorul Lehel Peti, care a ținut două prelegeri, prima despre *Situația actuală a ceangăilor din Moldova și efectele studiilor pe comunități locale*, iar cea de-a doua, despre *Experiențele metodologice avute în timpul cercetărilor de teren*.

Pentru mai multe detalii despre subiect accesați:

<https://www.jyu.fi/hum/laitokset/hungarologia/Konferenssit/csango-seminar-6-7-march-2012-jyvaskyla>.

În perioada **21–23 martie 2012**, Stefănia Toma (cercetător ISPMN) a participat la vizita organizată la Sofia în vederea schimbului de experiență, la Fundația Soros Bulgaria. Evenimentul a avut loc în cadrul proiectului *EU INCLUSIVE – transfer de date și experiențe privind integrarea pe piața muncii a romilor între România, Bulgaria, Italia și Spania* [Programul *Investește în oameni*, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007–2013]. În cadrul schimbului de experiență – după o vizită în mai multe cartiere locuite preponderent de romi – au fost prezentate date generale despre situația socio-economică a romilor din Bulgaria și o serie de programe sociale implementate de diferite organizații nonguvernamentale, inclusiv cele ale Fundației Soros. Prezentările au fost urmate de discuții și de vizionarea unor filme documentare. Intervențiile organizațiilor nonguvernamentale au fost urmate de prezentările reprezentanților Ministerului Muncii și Consiliului Național pentru Cooperare Etnică și Integrare. Unul dintre programele prezentate ca practici pozitive este programul *Punte către afaceri*, care se adresează tinerilor romi cu scopul de a-i integra pe aceștia pe piața muncii, pe o perioadă mai lungă de timp, prin crearea unor legături cu companii și firme de succes.

Informații mai multe despre programele adresate romilor puteți obține de pe site-ul:

<http://www.osf.bg/?cy=10&lang=2&program=5&action=0>.

Joi, 22 martie 2012, László Fosztó (cercetător ISPMN) a participat la **lucrările Platformei Europene pentru Incluziunea Romilor** [<http://ec.europa.eu/justice/events/roma-platform-2012-extra/index.htm>], organizate la Bruxelles de către Comisia Europeană. László Fosztó a fost invitat în calitate sa de secretar al Rețelei Europene Academice de Romani Studies. Platforma pentru Incluziunea Romilor este un forum care oferă oportunitate membrilor Parlamentului European, oficialilor din diferite organizații europene și naționale, precum și reprezentanților societății civile pentru a dezbate politicile de incluziune propuse de Comisia Europeană și de guvernele țărilor membre în UE. Această ediție a platformei a fost dedicată evaluării strategiilor naționale recent elaborate și depuse la Direcția de Justiție a Comisiei Europene.

În perioada **27-29 martie 2012** a avut loc la Londra conferința anuală ASEN, Asociația pentru Studiul Etnicității și Naționalismului. Din partea ISPMN a participat cercetătorul Remus Gabriel Anghel. Tema principală a conferinței de anul acesta a fost conceptul de frontieră, înțeleasă atât în calitate de frontieră teritorială, cât și ca frontieră, sau barieră socială, economică, politică, care acționează adesea ca mecanism de includere sau excludere a unor grupuri sociale. Conferința a avut titlul *Naționalism, etnicitate și frontiere*. A cuprins un număr de 25 de paneluri, 3 workshop-uri și 3 sesiuni plenare în care au luat cuvântul personalități din domeniul studiilor etnicității și naționalismului, precum Rogers Brubaker, Michael Banton, Richard Jenkins, Michele Lamont sau Mary Fulbrook. Aceștia au conferențiat despre o serie de tematici diferite dar foarte actuale:

percepția și transmiterea cunoștințelor despre Holocaust în contextul european, analiza comparativă a proiectelor de naționalizare lingvistică în spațiul post-sovietic, analiza teoretică despre semnificația frontierelor, discontinuități spațiale ale frontierelor în mediul urban, etc. Lucrările conferinței au reunit prezentări ale unor cercetări realizate în diferite regiuni ale lumii: Africa, Orientul Mijlociu, Asia de Sud-Est, Europa. Au fost discutate mișcările secesioniste din Irlanda, mișcările subnaționale din Europa (Scoția, Catalonia, Țara Bascilor), regiuni în conflict precum conflictul Israelo-Palestinian, sau reconsiderarea frontierelor post-coloniale din Africa. Au fost analizate și problematica migrației și cum migrația și globalizarea modifică modalitatea în care înțelegem astăzi frontierele statelor naționale și cum sunt construite bariere sociale și instituționale în fața migranților, care deși trăiesc pe teritoriul unor state, nu sunt integrați în sistemele statului bunăstării. În fine, o ultimă tematică analizată a fost aceea a proceselor prin care frontierele sunt simbolizate și recreate discursiv și cum acest proces este constitutiv procesului de imagineare, sau construire a identității etnice sau regionale.

În perioada **30–31 martie 2012**, European Folklore Institute din Budapesta a organizat o **conferință** internațională cu titlul *Meg kell a búzának érne – a magyar táncházmozgalom 40 éve* [40 de ani ai mișcării maghiare de dans], prilejuită de împlinirea a 40 de ani de la nașterea mișcării Táncház (Casa de Dans Popular) din Ungaria. Mișcarea Táncház, care poate fi tratată ca un fenomen al folclorismului, și-a formulat drept scop fundamental cunoașterea și asimilarea culturii dansului popular tradițional, popularizarea ei la scară cât mai largă, precum și integrarea acesteia în cultura de elită. În cadrul evenimentului, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere științifică** despre fenomenul Táncház din Transilvania, intitulată *A 35 éves erdélyi táncház rövid történeti áttekintése* [Scurt istoric al mișcării de tip revival a Caselor de Dansuri Populare din Transilvania]. Programul conferinței (în limba maghiară) poate fi consultat accesând: <http://www.hagyományokhaza.hu/document/1402/original/00049895.pdf>.

În perioada **10–15 aprilie 2012**, István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a participat la **conferința ECPR Joint Sessions of Workshops**, organizată la Universitatea din Antwerpen, Belgia. Cercetătorul a prezentat o lucrare intitulată *Intra-ethnic Competition and Cooperation among the Hungarian Minority Parties of Romania, Serbia and Slovakia* [Competiție și cooperare intraetnică între partidele politice ale minorității maghiare din România, Serbia și Slovacia], în cadrul workshop-ului intitulat *Ethnicity, Territory, and Party Competition. Toward a Unified Approach* [Etnicitate, teritoriu și competiție interpartinică. Spre o abordare unificată]. Descrierea workshop-ului este accesibilă la: http://new.ecprnet.eu/Joint%20Sessions/2012_Antwerp/WorkshopDetails.aspx?WorkshopID=9.

Miercuri, 18 aprilie 2012, Stefánia Toma a participat la Budapesta (Ungaria) la **Forumul doctoranzilor din Ungaria**, organizat de către Școala Doctorală a Universității Corvinus. Forumul, organizat în fiecare an, reprezintă o ocazie în care doctoranzii și tinerii cercetători din Ungaria își prezintă cele mai recente lucrări. Titlul prezentării cercetătoarei a fost *Relații informale și conflicte în comunități multietnice*. Forumul a fost urmat de o **conferință internațională** cu titlul *Legături negative și rețele sociale*. Scopul conferinței a fost acela de a așeza într-un cadru diferit abordările rețelelor sociale, care de obicei sunt definite ca având un rol pozitiv – reduc potențialul de conflict și contribuie la mărirea nivelului de integrare într-o societate. În cadrul conferinței s-a discutat pe larg efectul pe care legăturile negative îl au asupra unor comunități, modul în care acestea acționează și definesc relațiile intra- și intergrup (de ex. agresiunea, ura, bârfele, invidia etc.).

În perioada **4–6 mai 2012**, Institutul pentru Cercetare Antropologică (Zagreb) a organizat **conferința internațională** intitulată *Multilingualism in public sphere* [Multilingvism în sfera

publică], la Dubrovnik (Croatia). Ilka Veress (cercetător ISPMN) a participat la această conferință cu o **prezentare** având titlul *Minority Languages in Public Administration: small language groups in Romania* [Limbile minorităților în administrația publică: grupurile mici în România]. Cercetătoarea a analizat comparativ diferitele minorități lingvistice din România, în ceea ce privește gradul de implementare a legislației relevante. În timp ce în prima parte a prelegerii accentul a fost pus pe prezentarea diferitelor practici lingvistice ale grupurilor minoritare, a doua parte a fost menită să caute explicații la fenomenul funcțiilor reduse ale limbilor minoritare.

În perioada **11–12 mai 2012**, Lehel Peti (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** intitulată *Culturi pe cale de dispariție – Ceangăii din Moldova VI* organizată de Fundația „Teleki László”, conferință axată pe situația actuală a comunității catolicilor din Moldova. Peti Lehel a ținut o **prelegere** cu titlul *Etnicitate într-un sat de ceangăi*. Prelegerea a fost bazată pe rezultatele unei cercetări cantitative care s-a focusat pe tematica etnicității și utilizării limbii. Cercetătorul a accentuat importanța experienței de migrare în configurarea atitudinilor identitare. Rezultatele empirice confirmă ipoteza cercetărilor efectuate, conform cărora, în rândul comunităților de ceangăi procesele de modernizare ale societății, care au avut loc după schimbare regimului din 1989, și schimbările radicale ale stilului de viață sunt mai accentuate la segmentul tânăr de populație, fapt ce poate fi observat cu precădere în valorile asumate de către aceștia.

În perioada **14–15 mai 2012**, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a participat la **conferința internațională** intitulată *To Stay or Go? Jews in Europe in the Immediate Aftermath of the Holocaust* [A rămâne sau a pleca. Evreii din Europa de după Holocaust], organizată de către trei instituții de cercetare din Polonia și Germania: Jewish Historical Institute (Varșovia), German Historical Institute (Varșovia) și Nordost-Institut Lüneburg (Lüneburg). Prezentările susținute la sediul Institutului de Istorie Evreiască din Varșovia s-au axat pe problemele sociale, economice și politice ivite în cadrul comunităților evreiești din Europa Centrală și de Est de după Holocaust. În **prezentarea** sa *The Romanian Jewish Community After the Holocaust. The Case of the World Jewish Congress and the Northern Transylvanian Jews* [Comunitatea evreiască din România de după Holocaust. Congresul Mondial Evreiesc și evreii din Transilvania de Nord], Attila Gidó a vorbit despre efectele Holocaustului din Transilvania de Nord și despre structura demografică și socială a supraviețuitorilor evrei din această regiune. Programul conferinței este accesibil la: http://www.dhi.waw.pl/de/veranstaltungen/event/event/to-stay-or-go-jews-in-europe-in-theimmediate-aftermath-of-the-holocaust-part-ii.html?no_cache=1

În perioada **14–16 mai 2012**, a fost organizată la Lund (Suedia), de către Nordforsk Nordic Network Conference in Memory Studies, Centre for European Studies at Lund University, **conferința** cu titlul *Towards a Common Past? Conflicting Memories on Contemporary Europe* [Spre un trecut comun? Memorii contradictorii despre Europa contemporană]. Din partea ISPMN a participat Albert Zsolt Jakab (cercetător ISPMN) cu **prelegerea** *The Organization of Collective Memory by Romanians and Hungarians in Cluj-Napoca (Romania)* [Organizarea memoriei colective la români și maghiari în Cluj-Napoca], prezentată în cadrul atelierului *Memory and Place in European Cities* [Memorie și locuri în orașele europene]. Prelegerea a urmărit, pe linia analizei antropologice, organizarea memoriei colective în orașul Cluj-Napoca, în perioada cuprinsă între anii 1989–2008. Programul conferinței poate fi consultat la adresa: <http://www.cfe.lu.se/upload/LUPDF/CentrumforEuropaforskning/programNiklasB1.pdf>

Marti, 15 mai 2012, Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) a susținut la Facultatea de Sociologie a Universității din Trento, Italia, **prelegerea** intitulată *Migrating Minorities. Case Studies from Romania* [Minorități migratoare. Studii de caz din România]. Ţară de origine a uneia dintre cele mai mari populații de migranți din Europa, din România au pornit o diversitate de tipuri

de migranți și de traiectorii migratorii. Prezentarea a urmărit să analizeze migrația minorităților naționale ca un tip de mișcare migratorie diferită de migrația de muncă, dar și de migrația etnică a migranților care pleacă către statele-mamă. Analiza s-a concentrat pe discutarea cazului migrației etnicilor germani din Timișoara și a etnicilor croați din Carașova.

În perioada 29-31 mai 2012 Fundația Soros Romania a organizat o vizită de schimb de experiențe la Fondazione Casa della Carità Angelo Abriani (Italia). Din partea ISPMN a participat Stefania Toma. Evenimentul a avut loc în cadrul proiectului EU INCLUSIVE – transfer de date și experiențe privind integrarea pe piața muncii a romilor între România, Bulgaria, Italia și Spania, Programul Investește în oameni, cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013. În cadrul schimbului de experiență au fost prezentate abordările Fondazione Casa della Carità Angelo Abriani privind integrarea romilor migranți în Italia, bunele practici și rezultatele măsurilor de inserție socială, locuire, ocupare, educație în cadrul comunității rome din Italia. Misiunea Fundației este în primul rând prestarea de servicii pentru diferite comunități de romi în domeniile educație, formare și angajare, sănătate și locuire, dar un accent important se pune și pe promovarea de politici active pentru integrarea populației rome prin situarea comunităților de romi pe agenda administrațiilor publice și a altor instituții. Au fost prezentate câteva studii de caz realizate în mai multe comunități de romi din Nordul și Centrul Italiei, în primul rând comunitățile de romi migranți din Europa de Est, mai ales din România și Bulgaria. Mai multe informații legate de aceste programe puteți să citiți pe pagina de web a Fondazione Casa della Carità Angelo Abriani:

<http://www.casadellacarita.org/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/1>

Luni, 4 iunie 2012, Stefania Toma și Katalin Vitos (cercetători ISPMN) au susținut **prezentarea** intitulată *Romii din România. Ultima picătură a conflictelor interetnice [Roma in Romania. The Last Drop of Ethnic Conflicts]*, la Universitatea Södertörns Högskola din Stockholm (Suedia), în cadrul seriei de prezentări publice organizate de Centrul pentru Studii Baltice și Est-Europene (CBEES Center for Baltic and East European Studies). Pe parcursul acestor evenimente interdisciplinare, sunt invitați, să-și prezinte cercetările asupra relațiilor interetnice și a diferitelor minorități, cercetători și cadre didactice din centre universitare și de cercetare din diferite țări. Katalin Vitos, pe baza unor date obținute din anchete recent realizate, a prezentat situația socio-demografică a minorității rome din România. Stefania Toma (cercetător ISPMN) a prezentat rezultatele cercetării realizate pe tema conflictelor interetnice din România, punând accentul pe recentele conflicte dintre populația majoritară și romi. Gazda evenimentului a fost profesorul emerit David Gaunt (istoric, specialist în studiul Holocaustului), membru al rețelei Academia Europaea. Mai multe detalii despre eveniment puteți afla accesând:

http://webappo.web.sh.se/p3/ext/content.nsf/aget?openagent&key=cbees_advanced_seminars_1304069586517

Joi, 6 iunie 2012, la Universitatea Bristol (Marea Britanie) a fost **lansat volumul** *The Gypsy "Menace": Populism and the New Anti-Gypsy Politics* [Populism și noile politici anti-Gypsism], volum editat de către Michael Stewart. Prezentarea volumului a fost făcută de către editor, și a fost urmată de discuții conduse de către Will Guy (Universitatea Bristol) și Nando Sigona (Universitatea Oxford). Volumul este rezultatul unei conferințe internaționale organizată și finanțată de către OSCE – Roma and Sinti Contact Point - în 2009, la University College London, și conține o serie de studii care abordează situația romilor din diferitele țări membre ale Uniunii Europene, în contextul unui climat politic adânc populist care se materializează în atitudini ostile față de romi. Autorii volumului provin din diferite arii ale științelor sociale: politologie, sociologie și antropologie. Aceștia încearcă să contextualizeze dezbaterele referitoare la minoritatea romă, în lumina schimbărilor sociale și economice ale ultimelor trei decenii. Autorii explică motivele care

pot fi identificate în spatele recentelor politici populiste în toată Europa și a violențelor interetnice îndreptate către această minoritate. Volumul cuprinde și **studiul** Stefaniei Toma , ***Segregation and Ethnic Conflicts in Romania: Getting Beyond the Model of “The Last Drop”***, care tratează cazul conflictelor dintre populația majoritară și comunitatea romă, din județul Harghita. Totodată, prezintă modul în care aceste evenimente au fost reflectate în discursurile publice, discursuri care au afectat și modalitățile de intervenție și de negociere a conflictelor la nivel local. Ediția a doua a acestui volum va fi lansată anul acesta, în septembrie, și va publicată la Editura Universității Columbia (SUA).

Pentru mai multe detalii accesați: <http://www.bristol.ac.uk/spais/events/2012/113.html>

În perioada **7–10 iunie 2012**, Zsuzsa Plainer (cercetător ISPMN) a participat la **conferința internațională** intitulată ***Anthropology in the World*** [Antropologia în lume], organizată de către Institutul Regal de Antropologie (Royal Anthropological Institute), la Londra. Prezentarea cercetătoarei, cu titlul ***Ce se oferă ca recompensă? Suspiciune într-un ghetou de romi din România***, a făcut parte din cadrul panelului intitulat: ***Țigani, romi sau călători și antropologii Europei***. Lucrările prezentate în cadrul acestui panel au tratat problema romilor din Europa de Est: *Negocierea capcanelor de comunicare dintre romii migranți din Cehia și autoritățile publice*, susținută de către Marketa Dolezalova (Universitatea din Manchester), *Predarea istoriei Holocaustului romilor în România: teorie și practică*, susținută de către Michelle Kelso (George Washington University), *Romologie împotriva prejudecăților vizavi de romi (anti-Gypsism)?* O antropologie nesigură, susținută de către Martin Olivera (Urba-rom), *Între invizibilitate și dedicare: note despre studierea statului și migrației romi din Slovacia*, susținută de către Jan Grill (Universitatea St. Andrews). În cadrul panelului mai sus-menționat a fost prezentată și noua arhivă digitală despre romi, realizată de Institutul pentru Studii Balcanice (SASA) din Belgrad.

Vineri, 8 iunie 2012, Lehel Peti (cercetător ISPMN) a susținut o **prelegere** intitulată ***Societate și religie la ceangăii din Moldova***. Evenimentul s-a desfășurat în Edelény (Ungaria), la invitația Centrului Cultural și a Bibliotecii Orășenești. Prelegerea a fost inclusă în programul ***Zilelor Culturale ale orașului***. Cercetătorul a prezentat cele mai noi rezultate cu privire la fenomenele socioeconomice care au loc în societatea ceangăilor moldoveni, precum și caracteristicile religiozității lor. El a pus accentul pe prezentarea schimbărilor survenite ca urmare a tendințelor de modernizare care au loc în interiorul acestei comunități.

În perioada **25 iunie-20 iulie 2012**, a fost organizată **școala de vară** intitulată ***The Roma in Europe – Debates on Comparative Analysis/Policy Strategy*** [Romii din Europa: Dezbateri în analizele contemporane/Strategii de politici publice]. László Fosztó (cercetător ISPMN) a fost codirector al acestor cursuri care s-au desfășurat la Universitatea Central Europeană din Budapesta, cu participarea a 53 de studenți din Europa și America precum și a unor specialiști de renume în domeniul studiului romilor din Europa. Școala a fost finanțată de către Rețeaua Academică Europeană de Romani Studies, printr-un proiect al Uniunii Europene și al Consiliului Europei.

Pentru detalii puteți accesa următoarele link-uri:

<http://www.summer.ceu.hu/roma-2012>, romanistudies.eu

<http://www.facebook.com/romanistudies.eu>.

În perioada **10-14 iulie 2012**, s-a desfășurat la Nanterre (Franța), **conferința internațională** intitulată ***Uncertainty and Disquiet*** [Incertitudine și Agitație], organizată de EASA (European Association of Social Anthropology - Asociația Europeană de Antropologie Socială). Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) a fost prezent la conferință susținând prelegerea cu titlul: ***Facing Deindustrialization. Migration and its Effects in Two Romanian Locales*** [Înfruntând dezindustrializarea. Migrația și efectele ei în două localități românești]. Prezentarea a urmărit

modalitățile în care migrația a fost una dintre singurele soluții la dezindustrializarea, sărăcirea și decăderea economică ce au caracterizat multe dintre regiunile României în anii '90. Studiul argumentează faptul că, dincolo de cadrul mai general în care se discută adaptarea la crizele economice prin migrație, în care accentul cade asupra politicilor statelor și a capitalului social mobilizat în migrație, etnicitatea a reprezentat în contextul românesc un alt mecanism social esențial în dinamizarea și organizarea migrației internaționale.

În perioada **29 iulie-4 august 2012**, Lehel Peti (cercetător ISPMN) a participat la **conferința științifică** intitulată *From crisis to opportunities. XIII World Congress of Rural Sociology* [De la criză la oportunități. Al XIII-lea congres mondial în sociologie rurală] organizat de către Asociația Internațională a Sociologiei Rurale [International Rural Sociology Association], la Lisabona. Peti Lehel a ținut o prelegere cu titlul *Economic strategies and ethnicity in an angrarian village in Romania* [Strategii economice și etnicitate într-un sat agrar din România]. În prelegerea sa, cercetătorul a descris strategiile economice de adaptare a două grupuri etnice (maghiari și romi) dintr-un sat, după schimbarea de regim din anul 1989. Autorul a argumentat faptul că, datorită mentalității, comunitatea de romi a răspuns într-un mod mult mai flexibil la provocările situației economice apărute după anul 1989. Combinarea resurselor locale cu cele externe (de exemplu migrația, comerțul), și faptul că în mod tradițional această comunitate este mult mai mobilă, toate acestea însumate, au avut ca rezultat un succes neașteptat. Cercetătorul a prezentat strategiile economice ale celor două grupuri etnice, a descris cum situația economică nouă a transformat normele de coexistență, contribuind la apariția noilor strategii de coexistență.

În perioada **14–15 septembrie 2012** a avut loc în Flensburg, Germania, **conferința** intitulată *Autonomy Arrangements in the World* [Forme de autonomie în lume], organizată de European Centre for Minority Issues (ECMI) Flensburg, Universitatea Babeș-Bolyai (Cluj-Napoca) și Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale din (Cluj-Napoca). Conferința a avut drept scop reunirea cercetătorilor care studiază cazuri mai puțin cunoscute sau mediatizate de autonomie și autoguvernare minoritară. Astfel, au fost prezentate, printre altele, studii despre Gagauzia, Jammu și Kashmir, Oblastul Tomsk din Federația Rusă, Tracia de Vest, acadienii din New Brunswick, Gaeltacht-ul din Irlanda sau Primele Națiuni din SUA. Din partea Institutului a participat István-Gergő Székely (cercetător), care a vorbit despre concepția generală a proiectului *Autonomy Arrangements in the World*, a prezentat și motivat structura propusă participanților pentru redactarea prezentărilor și a studiilor care urmează a fi finalizate în viitorul apropiat și publicate într-un volum. Conferința a avut loc în clădirea Flensborghus, centru cultural și sediu al principalelor organizații ale minorității daneze din Schleswig-Holstein, Germania. Programul conferinței poate fi accesat la: <http://www.ecmi.de/home/autonomy-arrangements-in-the-world/>

În perioada **18–23 septembrie 2012** s-a desfășurat la Beyoğlu (Istanbul – Turcia) **conferința internațională** și întâlnirea anuală a Gypsy Lore Society. Gypsy Lore Society este o organizație internațională fondată în Marea Britanie în anul 1888 cu scopul de a promova cercetările referitoare la minoritatea romă precum și alte minorități și culturi peripatetice. Conferințele internaționale și întâlnirile anuale sunt organizate în vederea asigurării unui context în care cercetători care-și desfășoară activitatea în diferitele domenii ale științelor sociale, cu focus pe minoritatea romă, să își poată prezenta rezultatele recente ale cercetărilor. Totodată, întâlnirea anuală face posibilă adunarea la un loc a tuturor membrilor Gypsy Lore Society. În data de 20 septembrie Stefănia Toma (cercetător ISPMN) a susținut o **prezentare** cu titlul *Institutional Context and Everyday Practices of Romani Language Teaching in Romania* [Contextul instituțional și practici cotidiene în predarea limbii romani în România] în care a analizat câteva dintre rezultatele unei cercetări recente în care i-a avut ca subiecți pe profesorii de limbă romani din România. În data de 22 septembrie László Foszto (cercetător ISPMN) a prezentat **prelegerea**

cu titlul *The Social Effects of Migration on Two Hungarian-Roma Mixed Villages in Transylvania* [Efectele sociale ale migrației în două comunități mixte din Transilvania]. Informații suplimentare despre conferință se găsesc la: <http://www.gypsylloresociety.org/>

În perioada **21 octombrie-12 noiembrie 2012**, Attila Gidó (cercetător ISPMN) a efectuat *cercetări arhivistice și documentare bibliografică* în Israel. Pe parcursul stagiului a cercetat în Arhivele Sioniste Centrale din Ierusalim, la Arhivele Institutului „Strochlitz” din Haifa, la Arhivele Institutului pentru Studierea Israelului și a Sionismului „Ben Gurion” (Sde Boker) și la Muzeul Evreilor Originari din Ariile Lingvistice Maghiare (Safed), respectiv la Biblioteca Națională a Israelului (Ierusalim). Pe parcursul cercetărilor Attila Gidó a urmărit să identifice documente referitoare la mișcarea sionistă și la istoria evreilor în general, din Transilvania între 1918-1948.

În perioada **29-30 noiembrie 2012** a avut loc la Budapesta conferința intitulată *Etnikai pártok Kelet-és Nyugat-Európában / Ethnic parties in Eastern- and Western-Europe [Partide etnice în Europa de Vest și de Est]*, organizată de Institutul pentru Cercetarea Minorităților Naționale al Academiei Maghiare (MTAKI) și de Institutul pentru Cercetarea Comunităților Maghiare de peste Hotare (Nemzetpolitikai Kutatóintézet), Budapesta. Prima zi a evenimentului s-a desfășurat în limba maghiară și s-a axat pe partidele minorităților maghiare din Bazinul Carpatic, iar ziua a doua a fost o conferință internațională, cu participarea mai multor experți în domeniu din Europa occidentală. Din partea ISPMN au participat la eveniment doi cercetători: Tamás Kiss și István Gergő Székely. Tamás Kiss a susținut în prima zi a evenimentului o **prezentare** intitulată *Etnikai szavazók. Az RMDSZ és az erdélyi magyarok választói magatartása 1990-2012 között [Votanți etnici. UDMR și comportamentul electoral al maghiarilor din Transilvania între 1990-2012]*, bazată pe o lucrare care-l are ca coautor pe Grigore Barna. István Gergő Székely a avut două contribuții în ziua a doua a conferinței. Prima prezentare, realizată împreună cu Levente Salat - intitulată *Ethnic mobilization and ethnic parties [Mobilizare etnică și partide etnice]* - a fost una teoretică, având obiectivul de a trece în revistă conceptele-cheie din literatura de specialitate. A doua prezentare, intitulată *Electoral participation, party preferences and the impact of political pluralism in the Hungarian community of Transylvania [Participare electorală, preferințe de partid și consecințele pluralismului politic în comunitatea maghiară din Transilvania]* a fost de natură empirică, oferindu-se o analiză a participării electorale și a tendințelor de vot al maghiarilor din Transilvania din ultimii zece ani. Programul conferinței poate fi consultat la adresa web <http://www.bgazrt.hu/data/files/254097184.pdf>

În perioada **28-30 noiembrie 2012** a avut loc la Zentrum für Interdisziplinäre Forschung (Centrul de Studii Interdisciplinare) din Bielefeld, Germania, conferința intitulată *Transnational Dynamics, Changing Inequalities and the Transformation of Locality [Dinamici transnaționale, inegalități în schimbare și transformarea local-ului]*. Din partea ISPMN a participat cercetătorul Remus Gabriel Anghel. Conferința a abordat modalitățile prin care spațiile sociale locale se modifică în contextul migrației și a transnaționalismului migranților. Printre temele abordate au fost: modificările guvernantei locale în contextul sosirii de noi migranți în țările de destinație, schimbarea localităților de origine a migranților în contextul migrației, schimbări ale politicilor și practicilor de ajutoare de dezvoltare prin practicile de co-dezvoltare (co-development), schimbarea guvernantei locale a migrației în diferite contexte locale din vestul Europei. Remus Gabriel Anghel a participat cu un studiu intitulat: *Effects of migration and shifting inequalities: how ethnic and social segregation change in contexts of migration [Efecte ale migrației și inegalități în schimbare: cum se modifică segregarea etnică și socială în contextul migrației]*.

Joi, 13 decembrie 2012, în cadrul evenimentului intitulat *Néprajzi és egyháztörténeti források és eredmények Erdélyben* [Surse și rezultate etnografice și de istoria bisericii din Ardeal], organizat

la Budapesta de către Academia Ungară de Știință, Institutul de Etnologie, au fost lansate cărțile cercetătorului Jakab Albert Zsolt, *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron* [Constituirea memoriei și practici comemorative. Reprezentări ale memoriei culturale la Cluj-Napoca], respectiv *Ez a kő tétetett... Az emlékezet helyei Kolozsváron (1440-2012)* [Piatra aceasta a fost amplasată... Locuri ale memoriei în Cluj-Napoca (1440-2012)], volume editate de Editura ISPMN și Asociația Etnografică „Kriza János”, apărute în 2012. Cărțile au fost prezentate de către prof. univ. dr. habil. Mohay Tamás.

În cadrul evenimentului a fost lansat și volumul cercetătorului Peti Lehel, *A moldvai csángók népi vallásosságának imagisztikus rítusai* [Riturile imagistice ale religiozității populare la ceangăii din Moldova], editat de Editura ISPMN, 2012. Cartea a fost prezentată de către prof. univ. dr. habil. Pócs Éva.

Cap. VII. Prezență în mass-media

În luna **februarie 2012**, István Horváth (președinte ISPMN) a dat organelor de presă o serie de **interviuri** cu privire la rezultatele preliminare ale Recensământului Populației și Locuințelor – 2011 (*Krónika* – 2 februarie, *Transindex* – 3 februarie, *Krónika* – 8 februarie). El a subliniat, printre altele, că în ciuda trendului demografic negativ înregistrat în ultimii 10 ani, în ceea ce privește proporția populației rome, tătare și ucrainene s-a înregistrat o creștere. Totodată, în ansamblu, raportat la populația majoritară, proporția minorităților a crescut. Articolele (în limba maghiară) le puteți consulta accesând link-urile:

<http://kronika.ro/index.php?action=open&res=60143>

<http://itthon.transindex.ro/?cikk=16488>

<http://kronika.ro/index.php?action=open&res=60282>.

Vineri, 16 martie 2012, la complexul Univers T din Cluj-Napoca, a fost semnat de către reprezentanții celor două instituții un **protocol de colaborare** între ISPMN (reprezentat prin István Horváth – președinte) și Societatea Română de Radiodifuziune (reprezentată prin domnul András István Demeter – președinte, director general). Acest protocol prevede că Radio va reflecta în emisiunile sale informative, difuzate de programele naționale și regionale, activitatea institutului pe baza informațiilor furnizate de reprezentanții acestuia. În același timp, institutul va sprijini derularea activităților Radio prin desemnarea unor persoane de contact, oferirea de consultanță prin facilitarea accesului jurnaliștilor Radio România la rezultatele studiilor și cercetărilor, precum și la expertiza specialiștilor din cadrul institutului pentru documentare și realizarea materialelor radiofonice. Mai multe detalii despre acest subiect aflați accesând:

<http://www.radiocluj.ro/ro/detalii/stire/srr-si-ispmn-au-semnat-la-cluj-un-protocol-de-colaborare.html>

Denumire (radio, TV): TVR Cluj

Titlul emisiunii: Transilvania Policromă

Data: 20 februarie 2012

Descriere/tema abordată: 35 Ziua Dezrobirii Romilor - interviu cu László Fosztó (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): Erdély FM (Târgu Mureș)

Titlul emisiunii: KULTÚR-KAKAÓ

Data: 24 februarie 2012

Descriere/tema abordată: 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal – interviu cu Csongor Köncei (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): Erdély FM (Târgu Mureș)

Titlul emisiunii: KULTÚR-PRESSZÓ

Data: 24 februarie 2012

Descriere/tema abordată: 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal - interviu cu Csongor Köncei (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): Radio Cluj

Titlul emisiunii: Stiri

Data: 26 februarie 2012

Descriere/tema abordată: 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal - interviu cu Csongor Köncei (cercetător ISPMN).

Acces online: <http://www.radiocluj.ro/hu/multimedia/hangtar/reszletek/audio/35-eves-a-kolozsvari-tanchaz-studiobeszeltetes.html>

Denumire (radio, TV): TVR Cluj

Titlul emisiunii: Transilvania Policromă

Data: 28 februarie 2012

Descriere/tema abordată: 35 de ani ai Caselor de Dansuri Populare (Táncház) din Ardeal - interviu cu Csongor Könczei (cercetător ISPMN).

Acces online: <http://www.youtube.com/watch?v=LGjXWZokJrU>

Denumire (radio, TV): TVR Cluj

Titlul emisiunii: Nyáridő / Observator transilvan

Data: 20 august 2012

Descriere/tema abordată: Despre fenomenul „Postakert”: în anii 60–70 Parcul Poștei din Cluj a servit ca și un punct de întâlnire, un fel de „promenadă urbană”, pentru tinerii care veneu din Sic să lucreze sau să se angajeze în Cluj. În parcul din spatele Poștei acești tineri care așteptau angajatori sau erau după orele de lucru obișnuiau să cânte și să danseze, ținând adevărate case de dans în aer liber în centrul Clujului. Participare în calitate de invitat: Csongor Könczei (cercetător ISPMN).

Acces online: http://www.youtube.com/watch?v=HXwPnQQpZ2s&list=UUeorSFMUo2YTe5-0WgvGc_w&index=26&feature=plcp

Denumire (radio, TV): Radio Renașterea Cluj-Napoca, (știre preluată și de postul național Radio Trinitas)

Titlul emisiunii: Jurnalul de știri

Data: 28 august 2012

Descriere/tema abordată: Metode de educație alternativă pentru copiii romi, în contextul organizării unei tabere religioase pentru copiii romi din Pata-Rât - interviu cu Crăciun Ioan Lăcătuș (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): TVR Cluj

Titlul emisiunii:

Data: 7 septembrie 2012

Descriere/tema abordată: Evoluția religiozității populare de după 1989 - cu Lehel Peti (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): Transilvania Live

Titlul emisiunii: Punctul pe Z!

Data: 13 septembrie 2012

Descriere/tema abordată: Vizita delegației oficiale franceze la Școala Pavel Dan din Câmpia Turzii și problemele sociale ale minorității rome din România. La emisiune, din partea ISPMN, a fost prezentă Stefania Toma (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): Radio Cluj

Titlul emisiunii: Népzenei műsor [Magazin folcloric]

Data: 2 octombrie 2012

Descriere/tema abordată: **Măști, 2 octombrie 2012**, Csongor Könczei (cercetător ISPMN) a fost invitatul emisiunii în limba maghiară *Népzenei műsor* [Magazin folcloric] de la Radio Cluj. El a prezentat în cadrul emisiunii cercetările privind cultura tradițională, în special cercetările etnocoerologice, respectiv cele despre muzicanții romi din Transilvania, cercetări desfășurate în cadrul ISPMN.

Denumire (radio, TV): Hír TV (Ungaria)

Titlul emisiunii: Globál

Data: 10 octombrie 2012

Descriere/tema abordată: Despre alegerile parlamentare din România 2012 - cu István Gergő Székely (cercetător ISPMN).

Acces material: <http://mno.hu/global/ket-magyar-partnak-is-van-eselye-1110875>

Denumire (radio, TV): Duna TV (Ungaria)

Titlul emisiunii: Közbeszéd

Data: 17 octombrie 2012

Descriere/tema abordată: Despre alegerile parlamentare din România 2012 - cu István Gergő Székely (cercetător ISPMN).

Acces online: http://80.249.172.27/video/2012_43/10010029391075.wmv

Denumire (radio, TV): Erdélyi Riport (revista) 2012/41

Titlul emisiunii: Strategia pentru incluziunea romilor nu este ambițioasă (Nem ambiciózus a romstratégia), p. 26-27.

<http://www.erdelyirport.ro/nem-ambici%C3%B3zus-a-hazai-romastrat%C3%A9gia-r-664.html>

Data: 19 octombrie 2012

Descriere/tema abordată: László Fosztó (cercetător ISPMN) a vorbit despre conceptele și necesitățile incluziunii romilor din România. Prin perspectiva propriilor experiențe de cercetare și de consultanță a subliniat lipsurile care se oglindesc în Strategia Guvernului pentru Incluziunea Romilor.

Denumire (radio, TV): Pátria Rádió (Bratislava)

Titlul emisiunii: Reggeli (Mic dejun)

Data: 27 noiembrie 2012

Descriere/tema abordată: Despre discursul de autonomie în Transilvania - cu István Gergő Székely (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): Transindex

Titlul emisiunii: Életmód

Data: 7 decembrie 2012

Descriere/tema abordată: Interviu cu Csongor Könczei (cercetător ISPMN) despre situația culturii de dans tradițional în general, și despre sistemul educațional a specialității de coregrafie cu predare în limba maghiară în mod particular.

Acces online: <http://eletmod.transindex.ro/?cikk=19088>

Denumire (radio, TV): Agnus Rádió

Data: decembrie 2012

Descriere/tema abordată: Despre obiceiurile de iarnă din folclorul tradițional din Ardeal cu Csongor Könczei (cercetător ISPMN).

Denumire (radio, TV): TVR Cluj

Titlul emisiunii: Transilvania Policromă

Data: 17 decembrie 2012

Descriere/tema abordată: Luni, 17 decembrie 2012, István Gergő Székely (cercetător ISPMN) a participat în calitate de invitat la **emisiunea Transilvania Policromă** la TVR Cluj. Emisiunea a fost dedicată rezultatelor obținute de organizațiile minorităților naționale (altele decât cea maghiară) la alegerile parlamentare desfășurate în data de 9 decembrie 2012.

Denumire (radio, TV): Radio Cluj

Titlul emisiunii: Népzenei műsor [Magazin folcloric]

Data: 18 decembrie 2012

Descriere/tema abordată: Marți, 18 decembrie 2012, Könczei Csongor (cercetător ISPMN) a fost invitatul **emisiunii**. El a vorbit în cadrul emisiunii despre formele de reprezentare și de păstrare a culturii tradiționale, a folclorului muzical cât și despre rolul dansului în mișcările de tip revival și în mass-media.

Acces online: <http://www.youtube.com/watch?v=xw1J6FXUqkg>

Cap. VIII. Raport financiar 2012

Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților Naționale, este o instituție publică centrală, cu sediul în municipiul Cluj-Napoca și funcționează în baza Hotărârii Guvernului nr. 893 din 2007 fiind subordonată Secretariatului General al Guvernului și în coordonarea D.R.I. .

Bugetul Institutului, aprobat de către ordonatorul principal de credite, pentru anul 2012 se prezintă în felul următor :

000110	Total venituri	2.805.000
33.10.08	Venituri din prestări servicii	60.000
37.10.01	Donații	15.000
43.10	Subvenții de la alte administrații	2.235.000
43.10.09	Subvenții pentru instituții publice	2.235.000
45.10	F.E.N.	495.000
67.10	VENITURI PROPRII – TOTAL CHELTUIELI	2.805.000
01.10	Cheltuieli de personal	1.012.000
01.20	Bunuri și servicii	781.000
01.56	Proiecte finanțate din fonduri externe	355.000
01.59	Alte cheltuieli	532.000
01.70	Cheltuieli de capital	125.000

Total încasări realizate din subvenții 2.156.709 lei, din prestări servicii 34.339 lei , donații 0 lei, 0 lei din fonduri externe nerambursabile.

Notă explicativă la pozițiile din bilanță:

- Mijloace de transport 119.945,20 lei, echipamente tehnologice 395.294,96 lei, mobilier și aparatură birotică 135.545,18 lei, clădiri 3.491.370 lei, alte active fixe necorporale (programe informatice) 340.443,22 lei; amortizarea totală aferentă 757.421,18 lei, active fixe corporale în curs de execuție 69.810 lei (reparație capitală aferentă sălii de conferință),
- Stocuri 842.020,31 lei reprezentând valoarea obiectelor de inventar din dotare din care 674.082,53 lei cărțile și publicațiile, matrialele documentare din biblioteca Institutului; 12.500 lei bonuri valorice de combustibil,
- Conturi la trezorerie, casa, alte valori 0 lei din care 0 lei disponibil în contul de trezorerie, conturi curente 0 lei, 0 lei în casă, 0 lei disponibil din fonduri externe, avansuri de trezorerie 0 lei,
- Datorii către bugetul de stat 8361 lei reprezentând impozitul de salar aferent lunii decembrie,
- Salariile angajaților și contribuțiile aferente lunii decembrie: salarii nete 45.169 lei, obligații de întreținere 1.806 lei, contribuții sociale 29.162 număr de angajați 27 din care 2 demnitari.
- Clienți neîncasați 0 lei,
- Burse de achitat postdoctoranzilor 16.000 lei (decembrie 2012).

Notă explicativă la Contul de execuție al instituțiilor publice:

Total plăți efectuate 2.191.047,79 lei din care:

- **Cheltuieli de personal** **840.963,58 lei**
Salarii de bază 644.230,00 lei,
Îndemnizații delegare 18.989,58 lei,
Alte drepturi salariale 201,00 lei,
Contribuții 177.543,00 lei.
- **Bunuri și servicii** **375.125,53 lei**
Furnituri de birou 12.185,88 lei,

Materiale curățenie	5.873,67 lei,
Încălzit iluminat	26.555,03 lei,
Apă canal salubritate	2.841,33 lei,
Carburanți	12.500,00 lei,
Piese de schimb	11.704,09 lei,
Telefon, internet poștă	37.309,23 lei,
Materiale și servicii caracter funcțional	58.274,66 lei,
Alte bunuri și servicii pentru întreținere și funcționare	39.328,64 lei,
Reparații curente	30.610,41 lei,
Obiecte de inventar	27.952,12 lei,
Deplasări interne	42.459,69 (participare la conferințe, cercetare),
Deplasări externe	29.323,33 lei,
Pregătire profesională	8.460,00 lei,
Protecția muncii	6.135,00 lei,
Protocol	2.564,00 lei,
Prime de asigurare echipamente	7.794,86 lei,
Alte chelt. cu bunuri și serv.	13.253,59 lei.
- Cărți, publicații	110.696,10 lei,
- Acțiuni cu caracter științific	478.166,07 lei (organizare de mese rotunde, conferințe prezentări de carte, tipar cărți, cercetări),
- Burse	18.000,00 lei,
- Cheltuieli de capital –	82.290,97 lei.
Plăți din fonduri externe nerambursabile – proiect în parteneriat cu Academia Română – 234.000 lei – burse postdoctoranzi (234.000 lei din subvenție), în proiectul SEEMIG 51.805,54 lei salarii, deplasări, servicii (51.805,54 lei din subvenție).	
Sume de restituit S.G.G. din rambursări 382.711,50, cereri de rambursare nedepuse 35.471,63 .	

Au fost demarate și continuate diferite cercetări/studii conform planului de activitate pentru 2012, s-au organizat mese rotunde, prezentări de carte, conferințe ; sau editat cărți și working paper-uri; cercetătorii au participat la conferințe de specialitate interne și externe; în sala de conferință se organizează Filmotecă, am participat la târguri de carte etc.. S-au efectuat achiziții de imobilizări (programe informatice, echipamente), s-au achiziționat cărți pentru biblioteca institutului. Atașăm raportul de activitate pentru anul 2012.

Ordonator terțiar de credite
Horvath Istvan

Șef serviciu economic
Agoston Erika